

Kurd

Newspint Media GmbH Dreieichstr 3A 64546
Mörfelden; Entgelt bezahlt; VKZ 657784
Bimebun
Postfach 90 03 48
51113 Köln 13

PDK û YNK
bi listeyekî
hevbêş
beşdarî
hilbijartinê
dibin
Rûpel 3

Mesud Barzanî û Celal Talabani

Rojnameya Giştî ya Kurd
Kurdish weekly newspaper
03.12.2004
Kurdische Wochenzeitung

Daxwaza min ew e ku di
berhemên xwe de li ser
pirsa Kurdan bi awayekî
fereh û kûr bisekinim

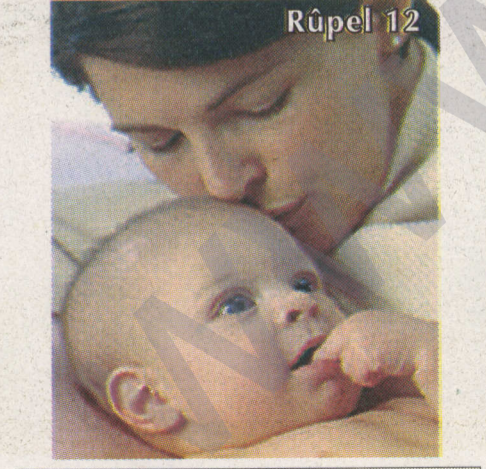
Hevpeyvîn bi B. Berîvanê re
Rûpel 9

Partiya Tirkkirina Kurdan
Felat Dilgeş
Rûpel 7

Avirek li ser Romana Hecîyê
Cindî HEWARÎ yê (2)
Perwîz Cîhanî
Rûpel 14

Dewleta Tirk
ji rijandina xwina Kurdan
têr nabe
Rûpel 4

Xelata Zarokê

Rûpel 12

MIZGÎNÎ-DIYARÎ

LÎ KURDISTANÊ YEKÎTÎYA NETEWÎ PÊK HAT

Gavekî dîrokî
Serokê PDKê Mesud Barzanî û
Sekreterê giştî yê YNKê Celal Talabani roja
01.12.2004an de mizgîniyekî pîroz gihandin
gelê Kurd.
Welatperwer li seranserê Kurdistanê û hemû
cîhanê bi vê mizgîniyê gelek dilşad bûn.

Ev biryara ku PDK û
YNK girtine, gavekî
dîrokî ye. Iraq û Kurdis-
tan di qonaxeke stratejîk
giring de derbas dibin.
Rewşa Kurdistanê pîrr
hesas e.

Ev biryara ku parti û
rêxistinên din ji piştgiriya
wê dikin, temenê Dewleta
Kurdistanê dirêj û misoger dike.
Piştî vê biryarê Kurd û Kurdistanî
edî dikarin piştrast bin û bi serokatiya
xwe serbilind bin.

Rûpel 3

D 1.50 EUR, A 1.70 EUR, B 1.70 EUR, NL 1.70 EUR, CH 2.60 SFR
LUX 1.70 EUR, I 1.70 EUR, S 19.00 SKR, DK 14.00 DKR,
N 16.00 NOK, GB 1.10 £, GR 1.70 EUR

4 196577 401503 13

Muhsin Kızılkaya	Saît Hasso	Goran Cano	Îrfan Kaya
Kî, ji bo çi Kurdên Iraqê heznake?	Rewşa Iraqê û hewildanên vê dawiye	Kurtebirek ji dîroka dagîrkirina Kurdistanê	Şex Tahar Efendî û Miftî Avdilla
Rûpel 5	Rûpel 4	Rûpel 6	Rûpel 17

Şoreşên dema „şerê sar“ û serhildana aşîtiyane li Ukrayînê

Bayram Ayaz

Nivîskarê Katalanî yê navdar Eduard Márquez, di romana xwe ya dawî, ya bi navê Bêdengiya daran de wisa dinivîse: „*Dengi nebire, berde bila mûzîk belav bibe, bigîhê wî cihê ku bêdengiya daran bi dawî tê.*“ Mijara romanê, jiyana li bajarekî dagîrkirîye ku lê her tim şer e. Nivîskar hêvîdar e ku dê rojek ji rojan dengê mûzîkê heza çekan betal bike.

Belê, bi rastî jî divê mirov dengê mûzîka ku rejîmên nedemokrat dirûxîne, nebire, alîkar be û bihêle ku ew deng bigîhê wê derê, cihê ku bi deh hezaran xweşmêr û jinên dil ji pola dinyayê li serê diktator û nedemokratan teng dîkin. Divê dengê mûzîka gel bigîhê wê derê, cihê ku azadî û demokratî dest pê dike!

Xwezî bi wê dinyayê ku qerênfel û stran bikarin heza çekdaran betal bikin...

Ev hefteyek e, berxwedana sivil û aşîtiyane li Ukrayînê, bala hemî dinyayê dikêşîne.

Derd û kulên me Kurdan gelek in. Em serê saetê dikarin liser pîrseke xwe binivîsin. Lê carina hin bûyer rû didin, mirov nikare çav û gohên xwe li wan bigire. Berxwedana gelê Ukrayînê bûyereka wisa ye.

Van panzdeh bîst salên dawî li Ewropayê şeweyek têkoşîna nû peyda bûye: Berxwedanên sivil û aşîtiyane. Bi mûm û findan, stran û govendê, qerênfel û gulên rejîmên nedemokrat hildiwêşînin. Em ji vê re dikarin bêjin,

berxwedanên dema globalizmê.

Serhildanên bi vî rengî di dema şerê sar de ne mumkin bûn. Sala 1956 li Budapeşte, 1957 li Berlînê, 1968 li Pragê xwepênîşandanên sivil û bê çek, aşîtiyane bi destê Artêşa Sovyetê û leşker û polêsên wan welatan bi xwîn-rêjî hatin pelixandin. Dewletên rojavayî qet newêribûn bi aşkere xwe têkilî wan bûyeran bikin. Ew ditirsiyan ku şerê atomî derbikeve. Wê demê, dinya li ser du sisteman hatibû parkirin û her yek „*dîkê ser sergûyê xwe*“ bû.

Hiskayîya ku Yekîtîya Sovyetan û Paketa Varşovayê nişa didan, Dewletên Yekgirtî yê Amerîkayê û endamên NATO jî ji bo deverên di bin bandora xwe de nişan dida. Çiroka „*Kemera kesk*“ û Gladîo tê zanîn! Li Şiliyê Salvador Alendayê ku bi dengê gel hatibû ser hukim bi destê Pinoşet dan kuştin. Wê demê, îradeya gelan di bin destê herdu sisteman de bû.

Di gelek şerên xelkên bindest de û di têkoşînan civakî û polîtîkî li hin welatan de, du rûyên şer hebû. Aliyê ku me didît şerê rêxistinî û dewletan bû; lê ava ku di bin kayê de diherikî, şerê du sisteman bû. Wek mînak, li Vietnamê bi rastî Amerîkîyan û Yekîtîya Sovyetan şerê hevdu kirin. Lê Vietnamî mirin, welatê wan wêran bû. Di wî şerî de Amerîkî têkçûn, Sovyet bi serket. Li Efxanistanê jî, Yekîtîya Sovyetan û dinya rojavayî şerê hevdu kirin, lê Efxanistan wêran bû, dawîya dawî ket destê Talibanîyan û Al Qaideyan, bi tîr û tije hê jî bela li serê wan kêmbû. Vêca li wê derê, Amerîkî bi ser ketin û Yekîtîya

Sovyetan têkçû. Ew têkçûn bû destpêka jihevketina Yekîtîya Sovyetan û Bloka sosyalist.

Şerên wê demê şerên çekdar û xwînî bûn. Herdu sisteman jî hevalbendên xwe bi çekan dadigirtin û nedihêla ku nermayî û nêzikayî di navbera van hêzan de peyda bibe, şer rawestînin û ji pîrsên xwe re bi aşîtiyane çareseriyên bibînin.

Îroj di nav rojavayîya û Rûsyayê de rekabetek heye. Rojavayî dixwazin bandora Rûsyayê di qada navneteweyî de û di sehaya Hevbendiya Dewletên Serbixwe de (GUS- Hevbendiya 12 dewletên ku piştî jihevketina Yekîtîya Sovyetan hatin damezîrin) kêmbibe. Di bûyerên

Ukrayînê de ev yek bæguman rola xwe dilîze. Lê divê em biçesipînin ku dinya guherîye û xelk dixwaze bi dengê xwe birêvebirên xwe û rengê polîtîkaya welatê xwe bi azadî dîyar bike. Divê pêşî li vê prosesê neyê girtin.

Ez dizanim ev bir û hizir ji bo Rojhilata navîn hêj xewneke şerî e.

Deverên ku rejîmên diktator û kevneperst lê serdest bin, welatên ku hêj şûr, xencer û serjêkirin lê derbas bibe, zehmet e ku merov bi govend û stranên û bi gul û kûlîlkan bikare bera zaliman bide û azadiya xwe bi dest bixe. Ew rejîma Tirk ku bi ser zarokê donzdeh salî re gule direşîne, dikare hemî hovîtiyê bike û kirîye jî. Li Suriyê di adara îsal de baasiyan hovîtiya xwe bi tîra xwe nişan dan. Li rojhilatê welatê me jî rewş ne cûda ye.

Ev rastîyek e. Lê belê, car di jî, bi taybetî li Tirkîyê û li bakûrê Kurdistanê, divê em berê xwe bidin şeweyê xebatên

aşîtiyane. Li binxetê xûşk û birayên me ji xwe xebatên bê çek dîkin. Li bakur jî meyila xebateke sivil, aşkere û aşîtiyane, bi mejiyê Kurdayetî, bi doz û daxwaz û nasnameya Kurd û Kurdistanîtiyê her diçe xurt dibe.

Hewcebû îro, bi sed hezaran Kurd û Kurdistanî berê xwe bidaya Qoserê, li

Li bakurê Kurdistanê meyila xebateke sivil, aşkere û aşîtiyane, bi mejiyê kurdayetî, bi doz û daxwaz û nasnameya Kurd û Kurdistanîtiyê her diçe xurt dibe.

cihê ku ew zarokê donzdeh salî û bavê xwe hatin gulebaran kirin, bicivîya û heta ew bûyer ji terefê dewleta Tirk ve nehata zelalkirin û kûjer nehata cezakirin, ji wê derê nelivîya. Û em Kurdên diasporayê jî dema gelê me li Qoserê civîya me jî divê berê xwe bidaya Brukselê û mersîkên xwe li pêş deriyê Yekîtîya Ewropayê raxista û rûnişt, doz li wan bikira!

Leh Walesa General Jaruzelski bê çek gewitand. Almaniya rojhilatê bê xwîn diwarê Berlînê hilweşandin. Liberal û demokratên Sîrp bi xwepênîşandanên aşîtiyane bera Miloseviç dan.

Xelkê Ukrayînê îro dikare bi metodên aşîtiyane piştî Putin û hevalê wî Yanukoviç bide erdê. Em jî dikarin piştî zaliman bidin erdê. Ji ber ku doza me dozeke rewşa ye.

Lê em Kurd divê şiyar bin, heval û dostên xwe rast hîbîjîrînin û bizanin, bê dinya bi kû ve diçe? ■

Kero nemir buhar tê!

Pirkemal

Serpêhatî, di jiyana mirovan de dibin hîm û binyata stûnên jiyane. Ev stûn, dibin mirêka liv û helwesta xebata pêşeroja însên. Yek ji mirata go ji bav û kalên me ji me re maye, serpêhatî û metelokên pêşiyên me ne. Gava meriv li wan hûr dibe û wan ji hev dijene, dibîne ku her metelokek berberî pirtûkekê tîrnavêrok e. Heger me Kurdan bir û qedrê wan metelokan zaniba, belkî emê xwediyê gelek destketinên netewî bûna û emê bibûna xwediyê payebilindiyek bê hempa. Lê sed mixabin; hina jî em kesên ku xwe wek dartelaş û destebivîrên tekoşîna vî milletê bîxwedî dibînin, negihane bir û zanîna van serpêhatîyan û em nikarin bibin destebivîrêkî baş, ne leşger û ne jî general!

Her roj bûyerên nuh diqewimin. Li Başûrê welatê me, qehremanên milletê Kurd, serê hefsarê dewletbûnê girtine

û bernadin. Xaka, ku bi xwîna sedhezaren şehîdên Kurd û Kurdistanê hatiye avdan, îro bi gul û rihan, bi nêgiz, sosin û beybûnên buhara rengîn dixemile. Li ser vê xaka pîroz himên dewletbûna Kurdistanê tîr avêtin û keç û xortên Kurd can û bedena xwe li ser vê hîmê dikin stûna parastîne. Lehengên mîna Mesûd Barzanî, kurê Mistefa Barzanîyê nemir, guh nade gef û gurên dijîmînen hoş û di nava dilê wan de xîncerek soranî dijîkîne û dibêje: „*Kerkûk Kurdistan e*“ û dev ji riya bavê xwe bernade.

Li Rojhilat û Rojavayê welatê me Kurden qehreman xaka Kurdistanê bi xwîn û xwedana xwe avdidin. Tê girtin, tîr kujtin lê bi vê re her ku diçe bir û raya neteweperestîya Kurd di xwîn û mejiyê wan de şax berdide. Zanîn û xwenaskirina netewî dikeve reh û damarên xwîna wan û ev jî dibe sedema hev girtin û Kurdewariya pîroz.

Li Bakur sergêji, alozî û bêhêviya Kurdan berdewam e. Kurd û Tirkên Kemalîst hespên xwe li gasîne dibezînin. Bi navê Kurdayetiye Tirkîtiyê dikin û wek hergav Kurden welatparêz dikujin. Yekê li nêl dixin û yekê li bîzmêr. Gasîna vala û bîxwedî maye. Kurden Kemalîst wek alternatîfa bê alternatîfiyê li holê ne û Kurd jî ji mecbûrî xwe li dora wan digrin. Herçiqasî hîno hîno ji taqat dikevin jî, lê hina jî serê hefsêr di destê wan de ye.

„*Base, em çi dikin? Emên ku wextekî serdar, general û xwedêgiravî rêber û rênasên Bakurê welat bûn, niha çi dikin?! Emê çi bikin? Divê em çi bikin jî bo go em karibin alternatîf û heza rêlibergirtina Kemalîzmê avabikin? Qey wek ku tê gotin, „*kero nemir buhar tê*“ ma gelo divê em li bendî hatina buharê bin yan jî divê pozê me bişewite û em kumê xwe deynin ber xwe? Gelo wê hina çend buharên din di ser me re bibihurî? Kes nizane!*“

IMPRESSUM

KURDÊN RÛMANYAYÊ

PEYAMA KURD-VERLAG

PEYAMA KURD

THOMAS-MANN-STR. 22, 53111 BONN / GERMANY

FO: +49 (0)228 18 00 654

+49 (0)228 18 00 655

FAK: +49 (0)228 18 00 656

WWW.PEYAMA-KURD.COM

INFO@PEYAMA-KURD.COM

REDAKSIYON

KURMANCIYA JORIN

FADIL OZCELİK (EDITÖR BAKUR, FO)

SIRWAN HEÇI BERKO (EDITÖR ROJAVA Û DIASPORA, SH)

SILEMAN ALIXANF (SA), Z. PIRKEMAL (MAGAZIN Û

RÊHNEVÊDAN 2P)

KIRDKI (ZAZAKI)

SEYİDXAN KURDI (EDITÖR, SO)

KURMANCIYA JERIN

DANA ALI, VENUS FAIQ, SİMKAN AZİZ

NIZAR CAF, COTYAR DARFIROS, MANSUR SİDQI,

MUSTAFA ÇHUARTAY

PEYAMA KURD JI MAFÊ XWE DIBINE, KU NIVÎSÊN JÊ RE TÊNE SANDIN, KURT BIKE. EW JI ALIYÊ RÊZIMAN Û RASTNIVÎSÎNE VE BI SERASTKIRINA BERHEVAN DE AZAD E. PEYAMA KURD BERHEMA KU JÊ RE TÊ SANDIN Û BÊRÊ LI CIYÊKÎ DIN HATIBE BELAVKIRIN, NAWESINE.

PDK û YNKê ji bo lîsteyekî hevbeş li hev kirin

Kurd bi gavên dirokî pêşeroja milletê Kurd misoger dikin. Berî çend rojan zehmet diyar dikir ku Kurd ji bona hîlbijartinên Herêma Kurdistanê lihevben.

Herdu aliyên bang li Kurd û Kurdistanîyan kirin ku bi hemû hêza xwe beşdariya hîlbijartinan bikin

Kurd bi gavên dirokî pêşeroja milletê Kurd misoger dikin. Berî çend rojan zehmet diyar dikir ku Kurd ji bona hîlbijartinên Herêma Kurdistanê lihevben. Çawa ku gelek Kurdistanî lîsteya hevbeş di berjewendiyên Kurd de dîtî, her wisa ji hinek terefan ji bona berjewendiyên kesayeti û rêxistinî lîsteyekî hevbeş ne dixwestin. Lê wek Mesûd Barzani jî da diyarkirin, di vî konaxa ku em tê re derbas dibin pewiste mirov berjewendiyên Kurdistanê di ser her berjewendiyekî hizbî re bigre, derketiye holê. Ji bo vî jî em bi lîsteyek Kurdistanî û hevbeş beşdarî hîlbijartinan dibin.

Roja 01.12.2004 seet 12an de Mesûd Barzani û Celal Talabani lihevhatina hîlbijartinan ya ku li Selahaddinê hatî îmzekirin bi konferansê çapemenî îlan kirin.

Herdu aliyên bang li Kurd û Kurdistanîyan kirin ku bi hemû hêza xwe beşdariya hîlbijartinan bikin. Herweha di konferansê de aşkere kirin ku ji der-

Celal Talabani û Mesud Barzani

veyê herdu partiyan sereke wê hêzên din jî di vî lîsteya hevbeş de cîhekî girîng bigrin.

Li ser pîrsekê Barzani diyarkir ku

cepheya Turkmenî ne di nav vî lîsteya hevbeş de ye.

Herêmên ku di bin desthilatdariya Hi-

kûmeta herêma azadkirî de ne, wê di hîlbijartinên giştî de alîkariya Lîsteya Kurdistanî bikin.

Ji bona şûnde avêtina hîlbijartinan hate diyarkirin ku wan herduwan jî îmkânên amadebûna xwe kirine.

Pîrsek hate kirin: "Tirkiye dibêje, emê ji bo parastina şofêrên ji Tirkiye tî Kurdîstanê û Irakê emê serbazên xwe ji bo parastina wan rêbikin. Hûn çî dibêjin?"

Barzani: Hetta niha tu şofêrê li Kurdistanê nehate girtin yan jî kuştin, serê kesekî nehate birin. Herkes jî Zaxo hetta Silêmaniyê û Xaneqîne bi azadî sefer dike. Pêşpergeyên Kurdistanê aramiya Kurdistanê diparêzin. Tu kes serbazên xwe rênake Kurdistanê. Lê pîrsa Iraqê bi Hikûmeta Federela ya Iraqê ve girêday e.

Ji aliye din hat diyarkirin ku Tirkiye li ser lîsta hevbeş nikare helwestekê deyne, ev karê Iraqê bixwe ye.

Gavekî dirokî

Welatperwer li seranserê Kurdistanê û hemî cihanê bi vî mîzginîyê gelek dilşad bûn. Dilê Kurdan hingî geş bû ku xêrnexwaz û dilreş ji tirs û fediyê newêrin dengê xwe derbixin

Serokê PDKê birêz Mesud Barzani û Sekreterê giştî YNKê birêz Celal Talabani, Roja 01/12/2004 mîzginîyêkî pîroz gîhandin gelê Kurd.

Welatperwer li seranserê Kurdistanê û hemî cihanê bi vî mîzginîyê gelek dilşad bûn. Dilê Kurdan hingî geş bû ku xêrnexwaz û dilreş ji tirs û fediyê newêrin dengê xwe derbixin.

Dostên Kurdan jî wekî Kurda dilê wan şa bû.

Ev biryara ku PDK û YNKê girtine, gavekî dirokî ye. Iraq û Kurdistan di qonaxê stratejîk girîng de derbas dibin. Rewşa Kurdistanê pîrê hesas e. Netewa Kurd, li beramberê rewşê wisa ye ku dikare dahatîyê bextewertir bi dest xe, lê rewş dikare xerab bibe û ev derfetên donzdeh salên dawî yê zêrînî jî dest derkevin.

Dorberên Kurdistanê hemî dijmin in. Armanca gişan tîkdayîna dewleta Kurdistanê ye. Eger dewleta Kurdistanê tîkbiçe. Dê rewşa piştî şerê cihanê ya yekemîn û ya duyemîn bi serê me Kurdan werê. Ew rewş jî gelê Kurd anîbû berhebûn û tunebûnê. Eger gelê Kurd, jiyana dewleta Kurdistanê misoger neke, dikare carekê din bikeve wê rewşa tahlî û tîrî.

Ev biryara PDK û YNKê girtine û partî û rêxistinên din jî piştigiriya wê dikin, temenê dewleta Kurdistanê dirêj û misoger dike. Piştî vî biryarê Kurd û Kurdistanî êdî dikarin pişrast bin û bi serokatiya xwe serbilind bin.

Ev biryar bi qasî biryara derheqê encamên hîlbijartinan 1992 girîng e. Bi biryara 1992, rê li ber îlankirina dewleta Kurdistanê vebû. Bi biryara îro, hêzên Kurd careka di sond û peymana yekîtiya

Mesud Barzani û Celal Talabani

neteweyî navxweyî îmtiza kirin.

Di sala 1994an de şerê diltezin yê navxweyî dest pêkir. Wê şerî zerar û ziyaneke mezin da bizava Kurd. Pêşketina dewleta Kurdistanê bi kêmasî pênc salan bi şûnda ket. Ew şerê nebixêr nebûya îro Kurdistan dê di rewşêkê di da bûya. Bi biryara îro PDK û YNK dermanê herî dawî li wê birîna kewandî jî dan û dilê mîletê Kurd şa kirin.

Ev biryar, rûmeta Kurdan di qada navneteweyî de jî dê bilind bike. Kurdan bi vî biryarê jî dinyayê re dan xuya kirin ku ew ne mîletêkî bêtifaq in. Ew dikarin ji bo berjewendiyên netewî, destên xwe

bidin hev û pîrsên xwe yê navxweyî bidin alîyekî. Neteweyên xwedî stratejî û peymanên mîlî, qedirê wan bilind e.

Ev biryara her du partiyan sereke jî bo prosesa demokratîyê ya navxweyî jî ne xeter e. Ji ber ku carna gel û civat di hin qonaxên taybetî û dijwar de derbas dibin, di wan deman de pêwîst e hêzên netewî yekbin, helwestên xwe yê yekgirtî hebin. Îro Kurdistan di neqebeke dijwar de derbas dibe û berjewendiyên mîlet bi ser her tiştî re ne.

Ev mîzginî û diyarî jî gelê Kurd û Kurdistanê re pîroz be.

Biryargirtina herdu partiyan ne bes e.

Divê em hêzên welatperwer hemî bibin çavdêr û zêrevanên vî biryarê. Divê çav û gohên me li ser vî biryarê be. Eger rojek jî rojan yek xwe ji ber van biryaran bide alî divê em bi pêşra wan bigirin. Li Kurdistanê û di nav diyasporaya Kurd de divê tevgerê xurt ya sîvîl (sîvîl courage) peyda bibe. Xurt bibe û bikare bandorê li ser bizav û helwesta partiyan û hikûmeta Kurdistanê bike. Kî zerarê bide yekîtiya netewî navxweyî, kî bixwaze wê xira bike, divê em dinyayê li serê wî/wan teng bikin. Serhildana aştiyane ya gelê Ukrayînê nimûneyeke qenc e. Kî yekîtiya mîletê Kurd tîk bide, mîletê Kurd jî divê bikare be wê wav kirinên wî pîlî poşman bike.

Banga Peyama Kurd ev e: Ev gava dirokî li mîletê me pîroz be. û em ji nuha ve dest pê dikin dibin çavdêrê vî prosesê û vî bangê li xwendevanên xwe jî dikin. ■

Bayram Ayaz

AGAHDARÎ

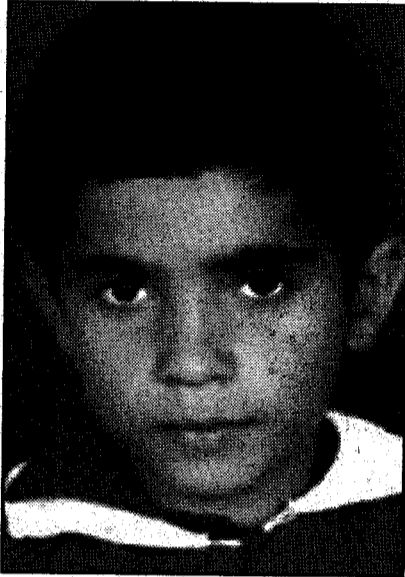
Xwendevanên hêja, car bi car gazinc tî guhê me ku heftenameya we Peyama Kurd di wexta xwe de nagihêje rojnamefiroşan. Her wiha hin aboneyên me bi derengî rojnameya xwe distînin. Ev kêmasî ne ji ber me ne. Çimkî Peyama Kurd bi rîya şîrketekê belav dibe. Em her di nav hewldanek çareserkirina ev pîrsan de ne. Em her gazincê we digihînin şîrketê ku rojek berî rojekê ev astengîyan li dû xwe bihêlin. Em jî we tîka dikin ji îro wêde jî kêmasiyên vî mijarê ragihînin me.

Dewleta Tirk ji rijandina xwina Kurdan têr nabe

Di 21ê çiriya paşin de leşker û polisên Tirk li navçeya Qoserê (Kiziltepe) Kurdekî bi navê Ahmet Kaymaz (30) û lawê wî yê 12 salî Ugur Kaymaz bê suc û bê sebeb kuştin.

Hîn ku xwina wan li erdê bû ve carê ji dengê kuştina Kurdekî şivan ji gundê Orencikê li ser navçeya Çolemerg Şemzînanê hat. Di 29ê mehê de şivan Fewzî Can ku hîn 19 salî bû ji aliyê leşkerên Tirk ve bi du guleyan hat kuştin.

Li navçeya Qoserê ku girêdayî bi bajarê Mêrdînê ye Ahmet Kaymaz û kurê wî yê 12 salî Ugur Kaymaz ji aliyê polis û leşkerên Tirk hatin gulebaran kirin û bi 21 guleyan hatin kuştin. Bêpîrsên dewleta Tirk pêşin bûyer bi "erîşî qerekolê kirin" îzah kirin. Piştî îdîa kirin ku guh nedane balkêşa wan loma ji mecbûr mane ku wan bikujin. Ragihandinek din ya Tirkan wiha bû; piştî şerekî çekdarî xwedê-giravî ew mirî bi dest

Ugur Kaymaz

xistine! Waliyê Mêrdînê Temel Koçaklar daxuyani kir ku bav û kur endamên rêxistina terorîst in û du terorîst di şerekî çekdarî de bi mirî bi dest xistin e.

Rûşkerîna berpîrsiyarên dewleta Tirk!

Li gor daxuyaniya xanima Ahmet Kaymaz û dayika Ugur Kaymaz, Makbule Kaymaz bûyer wiha derbas bûye: "Mêrê min Ahmet şofêrê kamyonê ye. Roja dîtir divabû biçê bajarê Iskenderunê. Ji ber ve yekê haziriya xwe ya çûyîne dikir. Bi Ugur re malzemeyên jê re pêwîst bûn hilgirtin û birin kamyonê me ku 40-45 metreyan dûrî malê parkkirî bû. Piştî derketina wan bi demekê dengê teqîna çekan hat û me xwe avêt derve. Dûre ez pê hesiyam ku mêrê min û lawikê min hatine kuştin."

Fen û hileyek klasîk. (Dewleta Tirk kê dikuje silehekê dixê destê wan!) Mamoste Ahmet Tekin ji heyeta Komefa Mafên Mirovan (IHD) re radigihîne ku teqîna çekan li dora 20 deqîqeyan dom kiriye. Tekin weha got, "Piştî polis li gel dozger hatin mala me û ji min xwestin ku wek şahid bi wan re biçim mala cîranê me. Ev mala Ahmet Kaymaz bû. Piştî lêgerîna malê ez bi xwe re birim gel kamyonê. Li ber kamyonê du kes di nav xwîne de dirêj kirî bûn. Yek ji wan nişanî min kirin û ji min pirs kirin da ez wî nas dikim an na. Piştî ku min li wî nerî ez li polisan vegeyîyam û min got ku ev Ugur e û xwendekarê dibistana me ye. Ji ber ve yekê polis matmayî man û ji min pirsîn, 'tu bawerî?' Ugur li erdê dirêj kirîbû û li ber destê wî yê rastê ji silehek lûle dirêj hebû. Min birin ber miriyê din jî. Dîsa gava ku min ji wan re got ku ev cîranê min Ahmed e polis carek din ji şaş bûn."

Polisên Tirk berê bav û kurê Kurd birindar dikin, dûre dikujin

IHD di rapora xwe de eşkere dîke ku

kuştina bav û zaroka wî li erdê vekirî pêk hatiye û ger polis bixwesta wan zindî bigire bi ihtimalek mezin dikaribûn biserkevin. Her wiha li gor rapora otopsiyê Ugur 13 gule xwariye û ji wan 9 gule ji mesafeyek ji 50 cm. nêzîktir lê ketiye.

Disa 8 gule îsabetî Ahmet Kaymaz kiriye û ji wan 4 gule ji mesafeyek 50 cm. nêzîktir lê ketiye. IHD di rapora xwe de diyar dîke ku ihtimale ku bav û kurbi polisan re şer kiribe geleki kême û

mimkun e ku ev infaz be.

Li welatekî ku dixwaze bibe endamê YE, kî "ihtara raweste" guhdar neke wê bê kuştin!

Piştî hefteyekê kuştina du Kurdên li Qoserê arteşa Tirk ve carê ji li gundê Orencikê şivanekî Kurd bi navê Fevzi Can bi du guleyan bê ruh û bê can hiştin. Fevzi Can wexta pezê xwe diçêrine ji aliyê jendermeyên qerekola gundê Ortaklarê hat kuştin. Şîda resmî ew e ku wek kuştina li Qoserê ve carê ji Fevzi "ihtara raweste" bin guh kiriye û ji ber ve yekê hatiye kuştin. Gava xizmên Fevzi dixwazin cenazeyê xwe werbigirin berpîrsên qereqolê ji wan daxwaze imzekirina belgeyek ku terorîstê ji ber ku "ihtara raweste" guhdar nekiriye hatiye kuştin, dikin. Xalê Fevzi Can dibêje, ji ber ku me belge imze nekir cenazeyê me nedan û li morga nexweşxanê ye.

Dewlet çî be çapameniya wê ji ew e

Berî kuştina bav û lawekî Kurd li Qoserê bi heftakê li İstembülê di maçêk fûtbolê ku Beşiktaş û Rizespor listibûn temaşevanek bi kêrê hat kuştin. Li Tirkiyê qiyamet rabû. Rojnameyên Tirk roja dîtir bi pîten reş derketin. Telewîzyonan bi ve nûçeyê programên xwe dagirtin.

Li gora rojnamevan û nivîskarên Tirk ev bûyer "wehşet" bû. Yekî li dû yekî biryara xwe ya carek din neçûyîna stadyûma diyar dikirin û medeniyeta xwe di çavên xelkê de radikirin. Heftiya din maçên lîga Tirkiyê di stadyûmên vala de hatin lîzîtin.

Du welat û du gelê cuda

Ne li Tirkiyê lê li Kurdistanê, ne Tirkek ji aliyê fanatîkekî fûtbolê lê sê Kurd ji aliyê dewletê hatin qetîl kirin. Li Kurdistanê kuştina sê Kurdan li Tirkiyê nebû mijara axaftinê ne ji bû nûçe. Rojnamevan û nivîskarên Tirk nasnameya xwe ya "medenî" di bêrîkek xwe de hiştin û ji bêrîka xwe ya din nasnameya xwe ya

Rewşa Iraqê û hewildanên vê dawiyê

Saît Hasso

Piştî ketina rejîma Saddam, bûyerê werçerxana stratejî, di jiyana gelên Iraqê, bi taybetî di jiyana gelê Kurdistanê de pêşkeftinên girîng bi xwêre anî. Herçendî bi wê re rûdanên xembar, herweha karên terorîstî jî bi xwêre anîbin jî, lêbelê rûpelek taze di dîroka Iraqê de vekir. Vêgavê wisa diyare ku hêzên terorîst, ew sahe jîbo pêkanîna armancên xwe çîheke berçav dibînin. Bêguman ewana, pênaçe ku bê palpiştiya hêzên dereke bikaribin çalakiyên xwe berdewan bikin.

Weke aşkiraye desttêwerdana Amerîka jîbo Iraqê, nerazîbûna gelek dewletan bi xwêre anî. Bêguman ew nerazîbûn, di Iraqê de biwêriyê dide karê wêrankariya terorîzmê. Li wî warî minaka Efxanîstanê li ber çavê. Dema desttêwerdana Amerîka li Efxanîstanê çêbû, hêzên nakokîkar zêde nehatin dîtin. Lewra hêzên Taliban-Elqaide bi asanî hatin bê karîgerkirin. Li gel wê ku Efxanîstan navenda karê Taliban-Elqaide bû. Li hember hêzên desttêwerder zêde li berxwe nedan. Hokarê bîneretîyê wê jî ew e; seba rûxandina desthilatiya Taliban di qada navnetewî de yekdengî hebû. Lê belê li hember rûxandina rejîma faşîya Saddam, herwa gorankariyên ku pêwîste di ser Iraqê de bîn, ta ku niha jî yekdengî ne xuyaye.

Di vir de têgihîstinek girîng heye, berdewanîkî dikete ser çawa çareserîkirina kêşa Iraqê, ta ku li deverê jî bê karîger namîne. Ew jî di derheqê çareserîkirina kêşeya Kurd de têrwanîna dewletên Ewropî ye. Nêzîkbûnên dewletên Ewropa jîbo kêşa Kurd di çarçewa peymanê Lozanê de, di sedsala çûyî de bû egera şer û pêkdadan. Vê gavê tê xwestin ku dewletên Ewropa siyaseta xwe di derheqê Kurdan de bigorin. Eger ne, nikarin bibin hêza aramîkînewa rewşa Iraqê, belkî ewê bibin hokarê berdewambûna dîroka şûma sedsaliya çûyî. Bêguman di wî warî de, gelek dewletên deverê jî bi ve çendê ve yekangî in, çûnke pêşveçûna dewleteke fire neteweyî, demokratîk û federal li Iraqê-Kurdistanê, gelek layenan dîtîrsînin. Bi taybetî dewleta Tirkan di nav gumarîke mezin de dihêle.

Wan rojên çûyî, di arena nav dewletan de, derheqê Iraqê du biryar hatin girtin. Belkî ji hemûyan girîngtir biryara şerem Ul Şeyx bête dîtin, wate piştewanîkirina hîlbijartina Iraqê, di dema diyarkirî de, lê di dîtinê min de biryara herî girîng ne ew e. Îro jîbo bîserxistina prosesa demokrasiya li Iraqê,

helwestgirtina dewletên deverê, li dîji terora heyî li Iraqê, çûnke binebîrkîrîna terora li Iraqê, weke dawîna paşmaneyên rejîma Saddam û rêxistina Qaide. Alikariyek nav dewletiyên deverê dixwaze eger li wî warî desteka gelê Iraqê nehete kirin, diyare siyasetek weşartîya pasperde heye.

Piştî hîlbijartina Iraqê, zemîne yasayî jîbo naçar kerketina hêzên hevpeyman (Amerîka) tete xweşkirin. Cêyê wê, taku seqamgîrbûna aramiya rewşê, çî hêzeke dina navneteweyî nagire. Li gel wê desttêwerdana karûbarên navxweyê Iraqê, jîbo dewletên deverê ewê asantir bibe. Dibe ku rê jîbo zêdetir alozûna rewşa navxweyê Iraqê xweş bike. Gelek dewletên derekî û deverî, di encama wê de dixwazin bigêhin armancên xwe. Jîbo nimûne li gel hebûna nakokiyên dîroki di navbera Firansa-Turkiyê de, tro di ve babetê de geleki li hev nêzik dibin. Helbet piştî derketina encamên hîlbijartina Iraqê, herweha pîrsîgerîka çawa yasarejîya Iraqê nû, emê ew boçûnanê hîn bi aşkirayî derkevin holê.

Bi her hal, armancên wan çî dibin bila bibin, raman û erkên girîng jîbo gelê Kurdistanê ev in. Êdî kes nikare rejîmek faşîya weçoyîya Saddam, herweha sistemêk şerîetmedar li ser gelên Iraqê, bi taybetî Kurdistanê da sepîne. Lêbelê di kêleka wê de, seba gelê Kurd erkên rojane hene, pêwîste bîne çêbicêkirin. Li Başûrê Kurdistanê geleki destkeftên mezin hatine bi destveanîn. Parazîtin, pêşvebirin, herweha mezinkirina wan destkeftan, bûye karek jiyaniya rojane. Êdî ew dem derbasbûye, bête gotin ev destkeftên ve partîyê, anku destkeftên wî parçî ne. Belkî çewtî wêna, bûne darayîyek dîrokiya nû ya gelê Kurdistanê. A niha bûne pêristeke bîneretî jîbo ku gelê Kurdistanê, xwe li ser şanoya siyasî û yasayîya navnetewan bi sepîne.

Rewşa Başûrê Kurdistanê, jîbo gelê Kurdistanê niha bûye ronesansêk demokrasiya civakî. Ev gav jî, di dema pêşveçûna globalîzma cihanî de çêdibe. Hêzên siyasîyên Başûrê Kurdistanê şiyane angorî lojîka demê, li gel pêşkeftinên heyî rîftar bikin. Belkî, ew rewşa niha û pêşveçûnên heyî di ve gorepanê de girêdayî wê çendê ne. Lê pêwîste wê jî bêjin; hêzên xêrnexwaz jî çav berdane wî pêşkeftinê. Jîbo hêzên dinên parçên Kurdistanê, bi taybetî li Bakurê Kurdistanê; erkek welatparêziya rojane ew e; seba bîserxistina ez-mûn û destkeftên heyî li Başûrê welêt, pêwîste hêza xwe bixin paş hêza gelê Başûrê Kurdistanê.

"barbar" nişanî me dan.

Hey gidî durû û sixtekarno! Hûnê bi ve durûtiya xwe di nav YE Ewropa de çawa cîh bistînin ha!

Parêzgerên Kurd serî li Dozgeriya Qoserê dan Li dora 100 parêzgerên girêdayî Baroyên Amedê û Êlihê jî bo darizandina mirdarên Ahmet Kaymaz û Ugur

Kaymaz serî li Dozgeriya Qoserê dan û daxwaziyên gilîkirinê dan Dozgeriyê. Parêzgeran diyar kirin ku dixwazin bibin mudaxil. Parêzer Tahîr Elçî daxuyani kir ku bûyera Qoserê "infazek bê darizandin e."

Kî, ji bo çi Kurdên Iraqê heznake?

Muhsin Kızılkaya

Çi gava ku serokên Kurdên Iraqê Barzanî û Talabanî bipeyivin, wek li dinyayê bûyera herî girîng bûye, gotinên wan di sernivîsên rojnameyên me de cih digrin, di televîzyonên me de dibin nûçeya sereke.

neteweperestên kevnare ne. Ji derveyî Kerkûkê çav berdidin bajarên din jî. Di pêşiya projeya Komara Demokratîk de astenga herî mezin in.

DEWLETÇÎ: Ev, di warê aborî û siyasî de pêşketina Kurdên Iraqê hezim nakin. Tiştên ku welatê me di

heştê salî de nikaribû pêkbîne, wan di deh salan de pêkanîn, ji ber vê ê me ji wan nefret dikin. Biser ku heştê sal di ser avakirina komarê re derbas bûne, wek mînak li Hekkariyê jibo serê şexs hatina salane nagihê 2 hezar dolarî, lê li cîranê Hekkariyê, li Amediyê ev hejmar li dora 4 hezar dolarî ye. Ger di nava çend salan de ev hejmar derkeve 6 hezar dolarî, ditirsin ku ewê nikaribin kesî li Hekkariyê bigrin.

LÎBERAL Û KEMALÎST: Li gor van Barzanî û Talabanî serokeşir in. Bi vê gotinê xwedêgiravî wan piçûk dikin. Dixwazin bêjin ku ji avakirina dewletek bi destê serokeşiran tu xêr jê nayê. Lê ji aliyê din di her fersendê de dibêjin, "Me ji eşîrekê Împaratoriyeke avakir" û xwe pê dinepixinin. Di her fersendê de di rojname û televîzyonên xwe de ji Barzanî û Talabanî re sixêf û cûnan dikin. Xwedêgiravî li dijî axa ne. Lê ji dewlemendekî wek Sakip Sabanci re dibêjin "Sakip Axa" û payedar dikin. Têrnabin, xwe tavên kirasê axayên Kurd ên ku anîne parlamentoya xwe, xwe bi wan şêrîn û şelaf dikin. Diçin dawetên wan, ji sifra wan xwedî dibin. Ji axayên Kurdên Tirkiyê re secde dikin, lê Barzanî û Talabanî bi "axatiyê" piçûk dikin.

Naxwe Barzanî û Talabanî, xizmetek mezin ji Tirkiyê re kirine. Bûne navgîna yekbûna yekfîkara brayên dijmin. Ji bo xwedê nûn hîna çî ji wan dixwazin!

ÇEP: Bawer dikin ku Kurdên Iraqê, hevkarîya emperyalîzma Amerîkayê dikin, ji ber vê jî wan heznakin. Li gor wan Kurdên Iraqê, - li gor lîteratûta herî giran - hevkar in. Cezê hevkarîyê ji pir giran e. Divê derhal li trênan, balafirên bînan siwarkirin, ji cîh û warên xwe bînan koçberkirin, di xaka wan de "berxwedar" bînan bicîhkirin.

NASYONALÎST: Navekî wanê din "neteweperest" in. Ji çepîtiyê peydabûyî, piştî ku ji welat- millet - Sakarya 3-5 dergevanî payebilind bûn, êdî ji serokê xwe, piştî ku Abdullah Ocalan soza, ku gotibû "ezê te ji şîrnexê bikim wekî" bicîh neanî, nayê zanîn, mîna wextekî gava gotina "Yekîtiya Sovyetê" dibihîztin diketin panikê, îro jî bi bihîztina peyva Kurdên Iraqê dikevin panikê. Dîtina wan pir vekiriyê; Amerîka serkeşê her xirabiyê ye, Kurdên Iraqê jî hevkarên Amerîkayê ne, ji ber vê Kurd jî xirab in. Bi vê dîtine nêzikî makçepiya ku jêhatine dibin.

SOSYALÎSTÊN NASYONEL: Navekî wanê din faşîst in. Xwezayê ji Kurdan heznakin. Ji ber ku li gor wan tiştêkî bi navê Kurd tune ye. (Tiştê tune nayê hezkirin, lê kare jê bê nefretkirin.) Kesên ku vî tiştî dibêjin jî di eslê xwe de piraniya wan Kurd in. Li gor wan, heger li Iraqê Kurd destkar bin, ewê di hindurê wan de bandorê li Tirkên ne Kurd bikin û welatê wan parçe bikin.

APOCÎ: Li gora van Kurdên Iraqê

Gotinên xweş bûn..

Cemal Özçelik

Wek axaftinên dilberên ar pêketî, ku bi kurtipist û hilmgermîyeke berrojî tevî mistdanên dilbijok û bêar di guhê hezkiriyên xwe de dixwînin bûn..

Bi hêviyan ve mişt dagirtî bûn; hêviyên di rengê şîne lapîslazûlî de, birqokî û ronak.

Mîna pencên bronzi, ku hêz didan piyan û çav dibişirandin bûn.

Wek hespên bê bûn, lez didan gavan; ew gavên ku ber bi rizgariyê ve dimeşîyan.

Bi coş bûn, bask bi dilan ve dixistin; yê mirov bi ken ber bi mirinê ve difirandin.

Bê tixûb bûn, bêjeya aramê ji nav xwe qewirandibûn û ji ber bandora wan, gulleyan îdî hew dikaribûn li bendê wûslatê bisekinin..

Ma ne ew gotinan bûn, yê zarokên serihildanê, yê jiber, ku ew dereng anîbûn dinê, bi gazincî li dê û bavên xwe dinerîn; ewên ku ji tv'yan bi tilyên destên xwe çekirina remza serkevtinê ya dargulîkî fêr bûbûn û digotin „bijî serok“, dest bi keviran ve tije li ser kolanan pahn kiribûn?

Gotinên rengîn bûn, wek çiçekên gulane pède pède dibîşkivîn, ajîdan..

Ma ne ew gotinan bûn, yê Kurdistanê zêrzerîn di aşopiyan de wek gûlistaneke hezabîn dixemilandin?

Belê, ew gotinên xweş bûn, yê xapînok, jahrdayî û li ser dereweke reştarî avabûbûn..

cemalşevdem@hotmail.com

Penaberên Kurdên Rojhilat li Ramaddî nayên parastin

Penaberên Kurdên Rojhilat ên ku di kampa li Ramaddî de dimînin, di xeteriyê de ne

dijîn. Di rojên derbasbûyî de terorîstên Fellûceyê êrîş biribûn ser kampê û baregehên polîsan girtibûn û reviyabûn. Berdevkê komîsyona bilind a penaberên cîhanê diyarkir ku 1400 kes ji vê kampê jî ber bêewletiyê reviyane. Herweha ji ber neewlekariya rewşa kampê, xwarin û vexwarin ji penaberên Kurd re naçe. Hat ragihandin ku 182 penaberên Kurd li ser sînorê Urdun û Iraqê li bendî çûyîna welatê Swêdê ne. Herweha 642 penaberên din çaverê dikin komisariya penaberan wan bişînin welatekî din.

Başûrê Kurdistan - Peyanebên Kurdên Rojhilat, li kampa Altaş dimînin, ev kamp 50 km dûrî Fellûce ye. Terorîstên Fellûcî êrîş birine ser polîsên vê kampê û niha ew kamp bêparastin maye û jiyanê Penaberên Kurdên Rojhilat ên ku di vê kampê de dimînin, di xeterê de ye. Di vê kampê de 2800 Kurdên Rojhilat

Êrîşek li dijî endamê KONGRA-GEL û PYDê

Di rîya navbera Mûsil û Şangalê de pênc endamên KONGRA-GEL û PYDê (Partiya Yekîtiya Demokratîk) di ereba xwe de rastî êrîşek çekdarî hatin

Di 30ê mehê de di rîya navbera Mûsil û Şangalê de pênc endamên KONGRA-GEL û PYDê (Partiya Yekîtiya Demokratîk) di ereba xwe de rastî êrîşek çekdarî hatin. Di encama êrîşê de Endamê lijneya rêvebirîya KONGRA-GEL Meysa Bakî (Şilan), En-

damê koordinasyona PYDê Zekerîya Îbrahîm, Endamê koordinasyonê ye PYDê Hikmet Tokmak û endamên PYDê Hacı Cumali û Nebû Alî ji ber ku Kurd bûn hatin kuştin.

Heta niha tu kes an rêxistin xwedî li vê cînatê derneketine.

Platforma Demokrasiya Amedê: Li miriyan jî êşkence kirine

Platforma Demokrasiya Amedê ku ji 28 komele û saziyên sivil pêk tê, ji bo tevkuştina 11 gundiyan Kurd daxuyanîyek pêşkêşî çapemeniyê û raya giştî kirin

Mihemed Eren/Peyamnêr - Platforma Demokrasiya Amedê ku ji 28 komele û saziyên sivil pêk tê, ji bo tevkuştina 11 gundiyan Kurd daxuyanîyek pêşkêşî çapemeniyê û raya giştî kirin. Platformê diyar kir û got:

Li miriyan jî êşkence kirine

Heftekê berê, li ser eşkerekirina gorek tevkuştîyên 11 gundiyan Kurd ku di sala 1993-an de hatibûn wendakirin, roja (17 11 2004) jî, heyetek ji Platforma Demo-

krasiya Amedê, çûn navçeya Paşûrê ya Amedê û kişiyên çiyayên Andokê, li ser gora miriyên tevkuştîyan ku 30 km dûrî navçê ye, daxuyanek dan.

Heyet beriya ku daxuyanîyê bidin, gora tevkuştîyan vekirin, hestî û herweha çend guleyên çekên artêşa Tirk ku di nav gorê de derketine, nişani rojname-nivîsan dan.

Heyet di daxuyanîyê de diyar kirin ku beriya gundiyan bikujin, li wan êşkence hatiyekirin û paşê jî ew kuştine.

26. salvegera damezirandina PKK

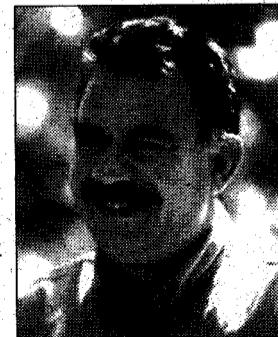
Li seranserê welatên Ewropa 26. salvegera damezirandina PKK tê pirozkirin.

Bi vê munasebetê berpirsiyarên Kongra Gel bang li Tirkiyê dikin ku ji bo aştiyêke daîmî ew amade ne û tenê ji hikûmeta Tirk tê xwestin ku hebûna Kurdan nas bike û mafên wan yê rewa bide.

Wek tê zanîn PKK di 27ê Ciriya Paşîn a 1978 de bi armanca serxwebûn û azadiya Kurdistanê hatibû damezirandin û di 15 tebaxa 1984 de dest bi şerê çekdarî kiribû. Piştê di kongreyek awarte de navê xwe kiribû KADEK, piştê jî bû Kongra Gel. Mixabin îro jî damezranêrên vê partiye parêzgeriya nêrînen kemalîst di-

kin.

Ji aliyê din di nav Kurdan de, di derbarê damezirandin û kiryarên PKK de gellek dîtin û ramane rexme gir û şik û guman hene.

Serokê PKKê Abdullah Öcalan

PKK bi qeçî û xerabiyên xwe perçeyek ji tevgera kurd e û dîrokvan û lêkolîvanên kurd ewê heqê ve tevgerê bidin.

Kêmasiyên xwe dawesîn

M. Şerîf Muştak

Du roj bûn min rûpel ne qulibandibûn, ji bilî hindek rojname û pirtûk a „Bîra qedere“. Ji ber jîyana Bedirxan Beg û malbata wan neynika Kurda ye û Kurd dikarin tere li xwe meyzekin. Celadet Ali Bedirxan Kurdayetî li ser qurmê wê yê rastî daye rawestandî. Şeng û şepal jêre çekirte ku sebra Kurdekî bi

Kurdayetiya wî were!

Ez îro hindekî hatibûm ser xwe, ji ber tendirustiya min piçekî nebaş bû, min rûpelên internetan qelibandin, sê ser-nivîsên ji bo min balkêş xuyakirin. Ya yekemîn bûyera „Kerkûk“ ko birêz Şerafettîn Elçî nîqaş û şîrove kirî, ya didowa nivîskara ciwan ko jîyana wê nozdeh salî bi alarengî hatî nîşan kirin û ya sisêya Birêz Sükrü Gülmûs ko ji ber nivîseke xwe, lêborîn ji Şerafettîn Elçî xwest. Xwestina wê lêborînê ji hemû navberan re dibe nîmûnek baş. Xwezî hemû kesan bikariya li hember kêmasiyên xwe, rexne li xwe bigirta, li xwe vegerya û di neynikê re li xwe binêrta, ka ji kuderê hatiye heya kuderê. Ez pê bawerim dilê gelek şexsiyetan, rêxistinan wê li hev û doza wan vebûya, ahenga tevgera Kurd weke despêkek biharê wê geştir biba.

Welatparêzên Kurd gelek dilê hev, şexsiya hev û rewşa hev eşandine. Tiştên ne di wextê xwede, ne hêja, ne rast, li dijî hev bêpar axivîne, li ser hev nîqaş derxistine û nîqaş dane kirin. B.Franklin

gotiye „Di hinkên dînde qencyê, di xwe de li xerabiyê bigere“

Birêz Şerafettîn Elçî dîroka wî baş tê naskirin, di ber doza gelê Kurd de zehmetiyên wî gelek çêbune. Xizikek wî heye, dîrokek şale dimeşîne û muhafezekar e. Muhafezekar li gelek dewletên dinyayê xwedî tevgerin, xwurtin, hukumet in. Birêz Ş. Elçî tevgera siyasiya dinê û Kurdistanê baş nasdike, çizgiya xwe paraztiye. Kurd ne mecbûrin weke hev bifikirin... Divê em ji weke gelên pêşketî, bizanibin siyanetê bidin nêrînen hev. Lê siyaseta bi zerer be ji bo netewa gelê Kurd divê em li dijî bin.

Yekî ji Cizira Botan carê li ser Mele Mistefa Berzanî digot „şoreşa başûrê Kurdistanê ketiye hembêza emperyalîzmê û Emerîka de. Bi destgirtin û çekên SSCB pênchezar an dehhezar Kurd bîn kuştin jî, divê em sosyalîstên Kurd li dijî SSCB dernekevin...“ nîha jî dibêje „Ma Ş. Elçî bamberê mine, ew nikare siyasetê bi min re bike“. Gotinek heye dibêjin „Ku tehl be jî rastiyê bibêjin“. Ew bi xwe dîrokek şale. Hawinê vala dikute. Birêz Ş. Elçî berî pênçî salî û vir de bi tevgera netewî re dost e. Dostên ku birêz Ş. Elçî berî pênçî salî bi wan re dost bû, îro jî ew desthilatdarên gelê Kurd in.

Divê em dilxwazê hev bin, bi diyalog û tifaq bin. Agirê ji Îmralî, KONGRA GEL û Leyla girtî serê gelê Kurd divê em karibin vemirînin. Pistgîrê Kurdistana Federel û axa azad bin.

Kurtebirek ji dîroka dagîrkirina Kurdistanê

Goran Cano

Herêmen li navbera Firat û Dicle, ku li dîrokê jê re digotin Mezopotamiya, mozaîkek ji mişe gel û milletên têvel ve pêk hatibû. Karguzerî û tesîrek mezin a Mezopotamiya'yê, li ser tevayiya welatên cihana kevin hebû.

Lêbelê kok û rehê çanda Mezopotamiya'yê, dayika şaristaniyê, herêma ku di dîroka şaristaniyê de jê re „Heyva Bi Xêr û Bêr, Heyva Zêrin“ dibêjin, ku wan herêmen bi xêr û bêr ên li dorhêla Firat û Dicleyê, wan zozanên Kurdistanê ne. Mirov çara yekê li vir jî xwe re çandî kirin. Têger li vir hat pevxistin û hunera durustkirina mast û penêr jî li vir derket holê û pêşve çû. Li nêzikî bajarê Hewlêrê nivîstek kevirî hatiye dîtin, ku ev yekemîn menüyê lokantayê / restaurantê ya herî kevin têt zanîn. Temenê wê nivîstê têt diyarkirin, ku li dor 5000 salî ye.

Li dîrokê, mişe xanedanî û qeyserî li Rojhilata Navîn ava bûbûn. Weke gûti yan jî kurtî ku (4000 berî Zayinê), kasît, mîtanî û mad bi hezaran sal berî zayinê li vir serdestî ajotin, ku van qewman bav û kalanê kurdan in.

Kurdistan, ta serdema modern, ta sala 1919'yê jî, di nav împaratoriya pîrr-milletî ya osmanî de xwedî otonomiyê bû. Hingê mişe gel û millet bûn xwedî keys û derfet û xwe jî wê „zindana milletan“, ji nav destê osmaniyan xwe serbest kirin, bûn gerdênazad.

Piştî şerê cihanî yê yekem, di sala 1919'yê de Konferansa Parisê ava bû. Hêzên serdest ên piştî şerî, li vê konferansê peyman girtin, da ku Kurd û Ermen jî bikaribin li ser bermayên împaratoriya osmanî dewletek ji xwe re ava bikin. Lê belê dema peymana Sewr û Lozanê jî, çî kes û dorhêl li gor biryara Konferansa Parisê helwest diyar ne kirin.

Ji ber ku delegasyona inglîzan tevî karguzeriya xebata lobiya dîplomatên tirkan bûbûn û piştigiriyê ji tirkan re dikirin.

Ji lewre çavê inglîzan di hêjayiyên xwezayî ya Kurdistanê de hebû. Wan bi alîkariya xebata lêgerînî ya şirketên xwe yê petrolê, ji mêj ve fêm kiribûn, ku binê xakê Kurdistanê jî petrolê dagirtî ye. Di ser de jî, Kurd bela-wela bûn. Çî saziyek millî a wan a xurt nîn bû. Fermana malbatên mazin û giregirên kurdan rabû. Serok û ronakbîrên kurdan hatin girtin, zindankirin û darvekirin. Yê mayî jî, ji welêt hatin dîrxistin. Rabûnên netewiyên kurdan hatin şikandin.

Hingê Kurdistan di navbera pênç welatan de hat parvekirin. Îran, Iraq, Turkiya, Suriya û Soyvetê. Chand û zimanê kurdî ji hêla dewleta unîter û pro-faşîst ê tirk ve hat qedexekirin. Kemal Ataturk dest bi vekuştina kurdan kir û bi sedhe-

zaran kurd hatin kuştin û bi milyonan jî hatin dîrxistin ber bi Kapadokiya, Anatoliya û Trakiyayê ve.

Nîstecihe welatê Kurdistanê piranî Kurd in. Her wisan jî gel û milletên kêmhêjimar li Kurdistanê hene, weke; ermen, suryan û ereb. Lê kêmhêjimar jî tirkan li Kurdistanê nîn in. Ew tirkên ku li bajarên

Kurdistanê dijîn, elemanên dewleta tirk ên sivil û leşkerî ne. Weke polis, mamûr û serbazan.

Zimanê kurdî ji malbata zimanên Hind-Ewropî ye û ji hêla 40 ta 50 milyon mirovan ve têt axiftin. Kurdî û zimanên latînî jî kok û binyadekî ne û xwedî mişegotinên beşdar in. Gotinên kevin ên di zimanê inglîzî, frensî, almanî û swêdî bêhêjimar in. Nîmûne : hesp, hêk, lêv, brû, derî, pire, gol, kon, nav (ok), nav, hwd.

Xelkê cografya Kurdistanê yê geljimar bi tenê kurd in. Ji kurdan mazintir komikên millî li herêma nîn in. Lê dîsan jî em man bê desthilatdarî û dewlet. Me gel û welatek pir ê pîrjimar û naskirî heye, lê em ta roja îro jî, ji bidestvehanîna mafê çarenûsiyê bêpar û mehrûm in. Di ser de jî vê serdema dawiyê, hebûn û hêjayiyên milletê me yê mazin û fedakar ên 30 - 40 salan, bi destê xayinên turkofonan hat firotin ji dewleta faşîst û kemalist re. Her heman wek serdema Lozanê, pêşî li hêz û hebûna dîplomatîkî ya gelê me yê li bakurê Kurdistanê dîsan hat birrîn. Çawa ku di peymana Lozanê de hin çavkor û xwenenas telegraf li ser telegrafên pîrozbahiyê jî bo avabûna komara Tirkiyê ji Konferansa peymana Lozanê re dihinartin û digotin „kurd û tirk bira ne, em pêşengên kurdan, em dixwazin ku dewletek ji tirkan re ava bibe“, her îro jî, van Xwedêgravî serok û merokên kurdan diçin li Parlemanên Ewropayê û çî daxwazî û xwestekên millî nakin. Di ser de jî wek ku xelkê Kurd şer xwestibe, li ser hin dirûşm û şîarên bêwate ên wek „Aştiya kurd û tirkan“, „biratiya kurd û tirkan“ dem lêdidin.

Li vê domanê, gava dewletên ewropî dixwazin Tirkiyê bigirin nav Ewropayê, hingê divê dengê kurdan bigihîje kom û encumenên ramyarî ên bilind ên ewropî, ku hingê hesabê kurdan jî bihête zanîne. Lê gava em ji vê rêxistina millî bêpar bin, hingê desthilatdarên Yekitiya Ewropayê jî guhdariya komikên bîndner na kin.

Hin hêz û derdorên klasîk ên kurdan hene, ku ta roja îro, li şûna xebatkirina profesyonel, her tenê xwe bi şîrovekirinê ve mijûlkirine. Me hêvî heye, ku îro her kes jî bo avakirina rêxistinek millî, ku daxwaza millî ya kurdan: daxwaza Azadiya Millî ku mafê her milletek e, rojek berê ji Y.E. yê bikin.

Xwuşkino birano, heyf mixabin ku Kurdistan hîna jî bindest e.

Retrouvons nous pour la soirée du nouvel an avec
Werin em sala nû ligel

Şivan Perwer

★ Fatê Şerwan

★ Neşemir Akbas

PÎROZ BIKIN!
31.12.2004

Organîzator:
FALAKURDAN
Adres: Axon Mîroja
Rêxistina Rêxistina
31.40 Stars
Tel: 01 48001320
31.12.2004
(18.00)

Tipa Muzikê ★ Issa

Wecîh Barzanî xelata gernasiyê girt

Wecîh Barzanî xelata Legend of Mirite ji destê cigirê Wezîrê Parastinê yê Amerîkayê girt

Wecîh Barzanî xelatê ji destê Paul Wolfowitzê digre

Navenda Nûçeyên AVESTA

Cigirê wezîrê parastinê yê Amerîka Paul Wolfowitz xelata Legend of Mirite da Wecîh Barzanî (33).

Ev xelata bi îmzeyê wezîrê parastinê tê dayîn.

George Washington, serokê Amerîka yê yekemîn ev xelat derxistibû. Xelata Legend of Mirite ji bo kesên ku di şerê azadiyê de qehremanî kirine tê pêşkêşkirin.

Biryara dayîna vê xelatê serokên Amerîkî didin.

Weke tê zanîn, Wecîh Barzanî, di dema rizgarkirina Iraqê de, berpirsiyarê eniya şer yê Musulê bû. Ew ji aliyê hêzên dost ve bi şaşîti hatibû gulebarankirin û birindar bûbû.

Ligel wî 18 kes hatibûne kuştin û gelek ji birindar bûbûn.

Mafê Kurdan û fileyan jî heye ku nasnameya xwe biparêzin

Serokê Civata bo Gelên Bindest (GfbV) Tilmann Zülch ji bo balyozê Tirkîyê yê Berlinê Mehmet Ali İrtemişlik nameyêk vekirî rêkir

Tilmann Zülch

Tilmann Zülch bal dikşîne li ser axaftina M. Ali İrtemişlik ku ew hembera asimile kirina Tirkan li

Almanyayê derdikeve.

Birêz Tilmann Zülch di nameya xwe da „birêz konsolos hûn hemû koçberên ku ji Tirkîyê hatine temsîl dikin, ji ber vê divê hûn mafê nasnameyî ya Kurdan û fileyan ji biparêzin, ne tenê mafên nasnameyî Tirkan“ dinivîse û ûsa dom dike:

Di sala 1914 an de nifusa Tirkîyê ji 25 % file bûn, lê encama komkujîyê îro gihîştîye 0,1 %. Heta îro ji ew ji hemû mafên xwe yên mirovî, olî û etnikî bêparin.

Reformên ku ji bo 15 milyon Kurd divê bihatana çekirin, hin neketinê jîyanê. Di jîyana rojanê de, di warê perwerdekirin de li Zanîngeha û daîreyên dewletê da wekhevîya zimanê Kurdî pêknehatîye. Em bala we dikşînin li ser vê yekê ku Atatürk û kesên ku ew şopandin sedhezarn Kurd kuştin û koçber kirin“

40 Kurd di çemê Dicle de fetisîn

(PK/Avesta) Hejmareke mezin ji Kurdên ku ev demeke li ser sinorê di navbera Iraq û Suriyê de, li benda derbasbûna başûrê Kurdistanê bûn, 40 kes ji wan di kelekeke biçûk de, di çemê Dicle de binav bûn û serê vê sibehê (30.11.04) fetisîn.

Xwedî û nasên kesên di çem de jiyana xwe ji dest dane dibêjin ku, hejmareke mezin ji kesên ku ev bi mehan in, li ben-

dê ne ji bo ku biçin welat, bi kelekeke biçûk derbasî nava avê bûn, di navê de pêleke xurt ew dane ber xwe û binav kirin. Kesekî ku xwe ji mirinê xelas kiriye ji ajansa AFP re diyar dike ku, çar kes ji wan xelas bûne, û çend kesên din ji mirî ji aliyê millet ve hatine dîtin.

Derew di mejî de guherandina çê dike

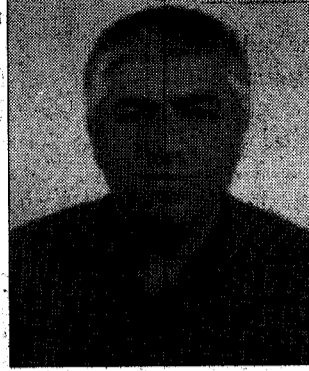
Lêkolînek zanyarên Amerîkî derxist holê ku derew di mejiyê insên de li gor yên ku rast diaxifin guherandinên mezin çêdike.

Lêkolîna ku bikaranîna metoda FMRI an xuyang hatiye kirin ne tenê bi xuyakirina guherandinên di mejî de çêbûyî dimîne, her wiha îmkana teknolojîyek

nû ji bo makîneya derewan jî dide. Yek ji lêkolînerên Fakulteya TIB ya Universîteya Philadelphia Dr. Scott Faro diyar dike ku wexta mirov derewa dike, dibe ku hin beşên taybetî yên mejî reaksiyona xwe nîşan bide û biguhere û ev guherandin dikare bi FMRI bê pîvandî.

Partiya Tirkkirina Kurdan

Felat Dilgeş

Ji destpêka avakirina Komara Tirkîyê heta îro, siyasetek bingehîn a dewleta Tirk hebû: Tirkkirin, ango asimilekirina Kurdan. Avakarên dewleta Tirk baş dizanibûn ku bi awayekî fizîkî qedandina Kurdan zor e. Loma wan, ji roja rojîn ve, bi zanîn û bi awayekî sistematîk giranî dan ser asimilekirina Kurdan. Di vê merhala dirêj de, ji bo ku bigihîjin aramancê xwe her cûre wêsa bi kar anîn. Pêşî ev siyaseta bi navê pelçiqandina serhildanan, dû re bi riyên dankoçkirina Kurdan a ji ser axa wan hat mesandin. Gava ku ev metod kevin bûn, hingê rê û metodên nû hatin dîtin.

Dera ku li hember dewletê serhildan lê hebe, bibê nebê wê dewlet jî ji bo pelçiqandina serhildanê rabûya ser lingan û bi hêza xwe ya leskerî serhildêr ji navê rakira, serhildanê tîk bibira. Belê yê Kurdan, herçiqas navê wan serhildan be jî, hê beriya ku ew serî rakin, dewletê êris biriyê ser wan û bi qasî ku ji destê wan hatiye, wan ji xwestiyê ku xwe li hember wan êrisên hovane biparêzin. Ango tu carekê, bi taybetî li Bakûr, di tu serhildanê Kurdan de derba pêşî ji alî wan ve nehatiye wesandin. Hergav dewleta Tirk êris kiriye, belê navê xwe parastin û serî li ber êris û hovîtiyê rakirina Kurdan bûye serhildan ketiye zimanê me.

Bi her „serhildanê“ re dewleta Tirk siyaseta xwe ya asimilekirinê hê bêtir bi tundî û bi awayekî sistematîk kiriye jîyanê. Bi saya serê „serhildanê“ bi hezaran Kurd hatine kuştin, bi hezaran ji ser axa xwe hatine dûr kirin. Bi vî awayî dewletê nehêstiyê ku Kurd, ji bo mafên xwe yên netewî û mirovî xwe tev bidin. Bi navê „serhildanê“ hem Kurdên ku ewê doza welatê xwe bikin hatine kuştin û sûrgunkirin û hem jî welatê Kurdan hatiye xerakirin.

Bi behana serhildanan, heta salên 1940an Kurd di tevkujîyên herêmî re hafîne derbas kirin û malmezînan Kurdan li pey hev ji ser axa welatê xwe hatine dûr kirin. Ya balkêş ev e ku di encama her „serhildanê“ de, pistî ku „serhildanê“ hatiye pelçiqandin û dera welat a ku bûyer lê çêbûye, bi xezêba hêzên Tirk hatiye sewitandin, talankirin û wêrankirin, hê beriya serhildanan, yên ku di ser de alîkariya hêzên Tirk kirine ji ser axa welatê hatine koçkirin. Ango dewletê, Kurdên ku bi wan re li hember yên ku xwedênegiravî serî hildane ser kirine, perrû nekriye, serf nedaye wan, bi ser de pêşî ew rezîl kirine û sandine sûrgûnê.

Gelo çima? Çimkî bername bingehîn a dewletê, ruhê Kurdbûnê sikandin û Kurdan asimilekirin e. Loma pistî „serhildanan“, yên ku alîkariya wê kirine jî disîne sûrgûnê û li çaraliyên Endeolê belav dike. Heke na, diviya dewletê ew perrû bikirana û li wan xwedî derketa. Dewlet baş dizane ku ew nikare bi hêsanî ruhê miletekî bikuje û wan tafîlê asimile bike. Ji xwe ne mumkun e ku her ferdê miletê vê bexîretiyê qebûl bike, loma bi navê „serhildanan“ ew yên ku ewê bexîretiyek weha qebûl nekin ji navê tîk rakirin.

Pistî merhela serhildanan, rê û wasitên asimilekirina Kurdan duguhêrin. Hingê dewlet, hewcedariya bi sûrgûnan asimilekirina Kurdan nabîne, bi hemû hêza xwe giraniyê dide ser qesebe û bajarên Kurdistanê, bi dibistanên xwe, bi leskergehên xwe, bi polis û karmendên xwe asimilasyonê dispêre civata Kurd.

Xebatake gellek sistematîk tê ajotin, bi vî awayî Kurd di mala xwe de, li ser axa xwe asimile dibin. Zimanê Kurdî, hêdî hêdî li bajêr û qesaban şikest dixwe. Ev siyaseta li bajarên ku di sinorên Tirkan de ne û nêzikî civata Tirkin hê bêtir bi ser dikeve. Loma îro li Bakûr, mirov çiqas nêzikî sinorên Basûr dibe, gesbûn û bikaranîna Kurdî hê xurttir dibe, lê mirov çiqas ji sinorê dûr dikeve, ewqas hindiktir axaftina Kurdî tê gohê mirov.

Dewleta Tirk, di siyaseta asimilekirina Kurdan de, ji raman û meyla çepgiriyê jî gellek îstifade kir. Siyaseta çepgiriyê bi giranî ji çepên Tirk derbasî nav Kurdan bû. Tam di dema ku ewê Kurd di bin bandûra tevgera Barzanî ya Başûr de bimînin û bi helwesteke netewî li doza xwe xwedî derkevin, çepgirî li Kurdistanê belav bû, belkî jî hat belavkirin. Serok û pesengên tevgera çep a Tirk a ku Kurd di bin bandûra wan de bûn, li gel nasnameya xwe ya çepgirî, Kemalîst û neteweperestên Tirk bûn. Dewleta Tirk, vî cara di bin xêliya çepgirî de Kurd dajotin ber diranên çerxa xwe ya asimilasyonê. Bi vî awayî hem siyaseta asimilasyonê bi ser diket û hem jî dinyayê ji doza Kurd re dikirin dijmin û dihêstin. Çimkî yên ku li ser navê Kurdan derketibûn pêş, di sîna ku ewê doza azadkirina gelê xwe û xelaskirina welatê xwe bikin, doza Sosyalîzma li ber mirinê û guhartina dinyayê dikirin. Nasyonalîst û Kemalîstên Tirk ên ku xwe di bin xêliya çepgiriyê de vesartibûn, Amerîka û Îsraîl jî kiribûn dijminên Kurdan ê sereke.

Di siyaseta asimilasyonê de, derên Kurdistanê yên ku li ser liingan mabûn û wek kelehên zimanê Kurdî hebûna xwe diparastin û hê nehatibûn dagirkin gund bûn. Diviya ku dewletê ev keleh ji bi dest bixistana, gundiyên Kurd ji hev tar û mar bikira û pista zimanê Kurdî bisikanda.

Bi saya serê PKKê û „hevalan“ gundên Kurdistanê jî tev hatin xerakirin û sewitandin; gundiyên ku hê baş rîya qesebe û bajarên xwe nizanibûn, xwe tafîlê di kuçe û kolanên bajarên wek Stenbol û Îzmîrê de dîtin. Îcar béguman ewê îro „serokatî“ zimanê Tirkî biparêze, wek zimanê resmî û perwerdeyî bispêre Kurdan û Leyla Zana ya ku deh sal, sîrf ji ber du gotinên niv- Kurdî gotibû di zindanan de ma, heta ku li nav çavên „serokatîyê“ binere û siyaseta bike, wê doza Tirkîyeyîkirina, ango Tirkkirina Kurdan bike.

Di doza asimilekirina Kurdan de, dewleta Tirk deynadarê partiya „serokatîyê“, ango Partiya Tirkkirina Kurdan e.

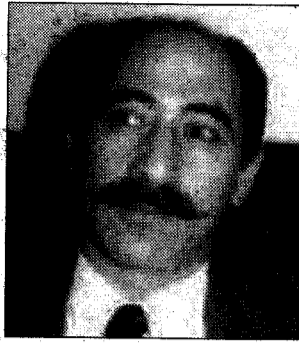
Ziman û siyaseta

Lales Qaso

Li gora min, li bakurê welêt çewtiya rêxistinên me a herî mezin ew bû ku Kurdistan perçeyekî dinyayê dîtî û tevgera xwe a siyasî jî li gora reng û dengê dinyayê gerandin. Kurdistan ne perçeyê dinyaya emperyalist û ne jî a sosyalist bû; ew perçeyekî dojhê bû. Zebanî û Zulcelalê vê dojhê ereb û faris û tirk bûn û tevgera wan a siyasî jî divabû li gora qeyd û şertên dojhê reng û deng veda. Li dojhê insanîyet, demokrasî û îbadeta xwedayî derbas ne dibû, pevçûna bi hawayê ÎRAYî derbas dibû. Û heta ew pevçûn ji doh bêhtir îro li me ferz bûye.

Li dinyayê tişt tiştêk bû û li Kurdistanê jî ew tişt tiştêkî din bû. Li dinyayê belkî dibû ku mirov mîna cezayirîyan ji bo demeke kurt, di siyaseta de zimanê biyanî bi kar bîyanî û dî re dîsa li zimanê bav û kalên xwe veşerîya; lê li Kurdistanê ziman û siyaseta du tiştên tam girêdayî hev bûn. Kurd bi zimanê xwe li ser lingan bûn û bi siyaseta jî wê ew kurd tîketana tevgera miletî. Ziman dilê, û siyaseta jî mejiyê gewdê kurd bû. Dilê gava ku sekinîba, mejî jî pê re vedimîrî. Yanî gava mirov dev ji zimanê xwe berda, mirov ji kurdayetîya xwe jî dibû. Li Rohilatanavîn çî xelkê ku ji zimanê xwe bi dîr ketibûn, wilo jî ji qada tarîxê ketibûn û winda bûbûn. Laz nimûneya herî dawî ne. Rohilatanavîn herêmeke îslamî bû û îslama vê herêma jî ji bilî ereb, faris û tirkan, hêsîrî pişka ezel dabû xelkên wekî din.

Di tarîxa ronakbîrî û sereketîya miletê me de, ronakbîr û serekekî ku bi kurdî nizanibû çenebûbû. Û heta, çend kes ne tê de, temamê serek û ronakbîrên me ên ku ji salên 1970î ve hêdî bi hêdî dest bi siyaseta kiribûn jî bi kurdî baş dizanibûn. Îcar digel wêqas kêmaniya wan,

li gora min, exlaqê wan jî ê îro bêhtir kurdî û siyaseta wan jî ji a îro pir li pêştir bû. Di wan de cewher hebû. Lê piştî ku serek û ronakbîran zimanê xwe ji bîra kirin, îcar ne ew kultur û exlaqê kurdî û ne jî cewherê kurdîtiyê li ba wan ma. Tarîxê peyitand ku ziman di hebûn û nebûna me de pêşker bû.

Ziman motorê kulturê bû. Zanîst, fikir, hiner, edebiyat, muzîk, şanogerî û hwd bi zimên hebûn. Karakter û şexsiyeta miletî bi zimên bû. Îdentîtet bi zimên dikemilî. Milet cesed û ziman jî ruhê wî bû. Cesedê bê ruh dirizîya, dibû zibil û ax û diçû û hey diçû.

Ziman û siyaseta!

Li gora têngîhiştina min, li bakurê welêt ji salên 1990î û vir ve, zimanê kurdî bi siyaseta kurdewarîyê ve hatiye girêdan. Kurdên ku hîn ji destpêka tarîxê de bi zimanê xwe kurd bûn, komînkasyonê û zilma dewletên kurdkuj, ew xistine neqebeke wilo ku heger siyaseta nekin, wê bi zimên re hertiştên kurdî jî tîk biçin. Doh bêyî ku kurdan siyaseta bikirana bi zimanê xwe kurd bûn, lê ew dewr hat guhertin. Îro kurdê ku siyaseta ke kurdî neke, li himberî asimlasyonê wê nika ribe xwe li ser lingan jî bigire. Di roja îro de, ziman û hebûn û nebûna me a miletî yekser bi siyaseta kurdistaniyê ve hatiye girêdan. Siyaset serxwebûn û azadiyê bi xwe re tîne. Li tu derê cihanê tu xelk bêyî ku siyaseta bike, azad ne bûye. Di siyaseta milî de, mirov bi hertiştê ku dijminahiyê bi tiştên mirov re dike, di şer û pevçûnê de ye. Li Kurdistanê siyaseta milî, bûye maka temamê rengê liberxwedan û pevçûnan. "Milyetçîtî" ne ew e ku mirov bi zimanê xwe bipeyive, bixwîne, binivîsîne û ji bona serxwebûn û azadiyê liberxwe bide. Em miletek in. Zimanê mirîşkan, elok û zezûlan jî heye. Ma mirîşk, elok û zezûl jî milyetçî ne gelo?

Vexwendin

Di roja 11/12/2004 an de çil roj di ser koça dawî ya helbestvan û siyaseta Kurd û şehîdê peyva kurdî FERHAD ÇELEBÎ re derbasdibe.

Bi vê helkeftinê û bi navê şaxê Elmanya ya Hevberdayî Demokrat a Kurd li Sûryê çil rojîya Ferhad Çelebî li dardikeve. Ji kesayeti, rêxistin û komeleyên çandeyî re vexwendin vekirî ye da ku tede beşdar û amade bibin.

Dem: roja şemiyê 11/12/2004
demjimêr: 15.00

Cih: (Anatolische Zentrum)
Herforderstr. 155 a,
33609 Bielefeld

FERHAD ÇELEBÎ

Nameyên we Nameyên we Nameyên we

Rojnameyê weha pêwîst bû û we ew cihê vala tijî kir. Peyama Kurd her herêma Kurdan dike nava xwe, ji bakur, başûr û rojava bigire heta li ba Kurdên Anatoliya Navîn Peyama Kurd tîye xwendin. Bi vî awayî hemû Kurd nêzikî hevûdu dibin û di nav hev da kelijîn pêk tîye. Ew rastî bi kovarên mîna Peyama Kurd pêk tîye. Hewlên we her dem bi serfrazîyêkê pêşda here! Pîroz be! Spas! Evîndar (Kurdek ji Anatoliya Navîn)

Slavên herî mezin ji we re berpirsiyarên Peyama Kurd! Ez ji we re bi devoka Kurmançîya Kurdên Anatoliya Navîn pêknokekê dişînim.

„Zevîye îsalê çing(çawa) in?“

Xelîl ji Kurdên Anatoliya Navîn e. Ew li gundê xwe zewicîye, ji bo ku karekî ji xwe ra bike derdikeve Ewrope. Ew tîye Ewropê. Ew bi cî dibe, çavê wî tim li jina ye, çiraneke wî Elman hêye, ew çirana bi Xelîl pir rind tê, pir dixwaze ku bi wê

jine ra deng ke, bi wê ra tevhev li derekê tiştêkî bixwe vexwe, va ji wî ra dibe xeyaleke ku merî tînegihê. Her ro ew jina dema ku ji kar tê di ber mala Xelîl ra derbas dibe, lê va jina qet jî li Xelîl mênake. Ew jina dibîne ku Xelîl tim li wê mêzdike, rokê va jina silavê dide Xelîl û bi wî ra dikene, Xelîl jî hev da dixele û dihele, ew destê xwe bi hev ra mist dide û dibê „Dilê jinika Elman jî berve min e“. Ew bi vî pir xenê dibe. Roke din jina Elman ji Xelîl ra dibê „Eger tu kerem dikî em tevhev yek tiştê xwe li derekê vexwin“. Xelîl bi vî daxwazê şa dibe, qebûl dike û yek tiştan li cafe-bare kê vedixwin. Xelîl li ser vî va;

Êdin nare qehwexanê û slavan ji nade hemgundîyên xwe.

Rokê din jina Elman Xelîl dawetî nanxwarinê li restaurantê dike. Xelîl bi ser ve va;

Êdin ji gundê xwe ra telefon nake û jinika xwe ya li gund jî jibîr dike.

Rokê din jina Elman, Xelîl dawetî mala xwe dike. Xelîl bi ser ve va;

Dixwaze jina xwe ya li gund berde, di serê Xelîl da plana ku ji jina xwe ra telefon bike û bê „em ji hev ra nabin“ derbas dibû.

Hîn plana ku ji jinika xwe ra telefon bike û berde di serî wî da derbasdibû, Xelîl dibîne ku jina Elman bi mîrekî va dikeve mal. Li ser vî Xelîl jî jinika xwe ya li gund ra telefon dike û dibê:

„Zevîye îsalê çing in? Hûn qet şik nabin ji min ra telefonê bikin!“

Berhevkar: Evîndar

Herem: Anatoliya Navîn
canevîndar@yahoo.fr

Spasî

Ji Xebatkar û berpirsiyarên Peyama Kurd re

Ji bo ku, we di derbarê pêvajoya YE de piştigirî da mesa Brukselê û Partiya me, em spasiyên xwe pêşkêşî we dikin û di kar û xebata we de serketina we dixwazin.

Fehmî Demir
Çigirê Serokê Partiya HAK-PAR ê

STAR

GASTRONOMIE HANDEL

Tevî 300 celeb male xwe di xizmeta we deye!

- DÖNER PRODUKTION
- LEBENSMITTEL
- VERPACKUNG
- GETRÄNKE
- GERÄTE

- HÄHNCHEN DÖNER
- PUTENSCHNITZEL
- MIX (HÄHNCHEN PUTEN)
- KALB (SCHNITZEL)

- Penir ● Thunfisch ● Champignons ● Schinken
- Salam ● Paprika Streifen ● geschälte Tomaten
- Pizza Sauce ● Peperoni ● Pizza Box ● Pommes
- Alufolie ● Essig ● Salz

ABHOLMARKTPREIS
Öffnungszeiten: 08:30 - 18:00 Uhr

Pizza Käse-Gouda (148):	3,09
Thunfisch-Dose (2,65 gr.) LA PERLA:	4,49
Puma Feta Rot (20kg. - Netto 16 kg.):	39,99
Essig (10lt. - 1,5):	4,99
Salz (10kg. - Eimer):	5,50
Mayo Hamker (10kg. - Eimer):	11,99
Ketchup Hamker (10kg. - Eimer):	11,49
Pommes (10 kg. Karton-4x 2,5 kg.):	6,99
Schinken (kg. Preis):	1,89
Putenschinken (kg. Preis):	4,49
Salami (kg. Preis):	4,19

Pizza Box: 20x20x3:	0,071
Pizza Box: 24x24x3:	0,083
Pizza Box: 28x28x3:	0,10
Pizza Box: 26x26x4,5:	0,10
Pizza Box: 28x28x4,5:	0,111
Hamburger Box:	0,03
Menüteller:	0,10
Alufolie (1500x30 cm):	4,75

Not: Yan ku male xwe bi xwe divan di 30 çizani heye!

- FIRMA STAR KALITE YE!
- FIRMA STAR ERZANIYE!
- FIRMA STAR QASI TELEFONEKE NEZI WE YE!

Adress: Winkelsbleicher Str. 180
33639 Bielefeld
Tel: 0521/ 5227366-77
Fax: 0521/ 5227388
Mobil: 01797805900

Binevşa Bêrivan

Daxwaza min ew e ku di berhemên xwe de li ser pirsra Kurdan bi awayekî fereh û kûr bisekinim

Binevşa Bêrivan bi kurte filmê xwe yê yekemîn li Belçika xelatek sinemayê wergirt û em hemû kurd pê serfiraz bûn. Berivan bi emailê bersivên pirsên Peyama Kurd da.

Peyama Kurd: Ji kerema xwe hûn Karin xwe bi xwendevanên me bidin naskirin?

Binevşa Bêrivan: li Stembolê mezin bûme. Ji sala 1997 û vir de li Belçika me. Paş hînbûna zimanê Frensîzî min xwendina sînemê, beşa rejîsorîyê qedand. Ji xebata xwe ya film pê de ez li Enstituya Kurdî ya Brukselê li ser pirsra xort û jinan kar dikim.

Sedema we ya hîlbijartina sinemayê ji ber çi ye? Çima ne xwendina tiştêkî din?

Sînema ji demekê ve agahdariya min dikşîne. Ez weha bawer dikim ku bi rêya sînemê bîr û baweriyên xwe, he-defên xwe bi sînemê dikarim belav bikim.

Divê ji gotina flîmên kurt çi bê fêmkirin?

Filmên kurt, beşek yan parçeyek, dîmenek ji jiyana giştî dide xuyakirin.

Çima hûn flîmên dirêj çênakin?

Bi destpêka filmên kurt dixwazim te-crûba xwe ava bikim. Û, ji filmên dirêj re budceyê gelekî mezin divê. Peydakirina wê budcê karekî ne hêsa ye. Heta niha Kurdan piştigiriya vê xebatê di aliyê aborî de nekirine. Ji dîtina îmkanên aborî re jî Ewropa demeke dirêj pêwîst e. Heta meriv xwe bi hunerê xwe bi wan bide qebûlkirin pêwîstiya çend berhemên heye. Yek derket. Dumahî jî tê.

Hunera sînemê bi mesrefe, hûn pirsra xwe ya aborî çawa çareser dikin?

Peydakirina îmkanan gelek zahmete. Lê ne ku ne mimkin e. Meriv divê bi sebr û zanabûn hewl bide û îmka-

nan ji saziyên Ewropî bibîne û bistîne.

Bazara flîmên Kurdî têra we dike ku hûn vî karê xwe bidomînin?

Bazara filmên Kurdî heta niha nîne. Ne xelkê me vê pirsê dike û ne jî saziyên Kurd, hikûmet û rêxistin li ser vê pirsê bi awayekî ciddî dirawestin. Ji bo bazarê divê elaqeta ji her alî hebe. Ew jî nîne. Paş qedandina yekemîn kurte-filma min bi eşq û şahî dixwazim dest bi berhemek din bikim. Ez hazîriyê, niha hazîriya kurtefilmek dikim lê me hemu pirsgrêk çareser nekiriye.

Ev rewşa aborî çi bandore li ser afir-mendiya we dike?

Kêmasî, ez karim bêjim tunebûn, ya îmkanên aborî ne tenê afirandinê lê destpêka berhemekê jî nemimkin dike. Tesîra îmkanên aborî hem ji bo berhe-man hem ji bo kalîteya wan gelekî me-zin e. Îmkan hebin her tişt mimkin e. Îmkan nebin yan kêmbin berhem jî di wê dereceyê de diafire.

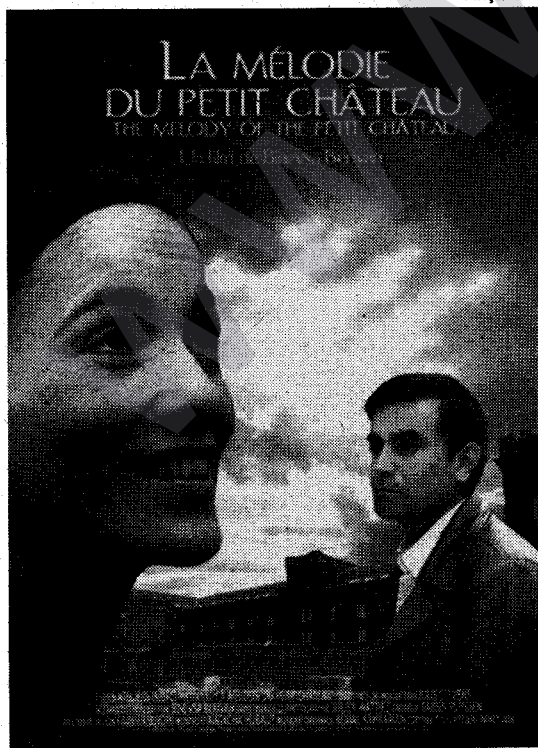
Zimanê « Melodiya Şatoya Piçûk » çi ye û jibo çi?

Zimanê film Kurdî û Frensîzî ye. Kurd bi Kurdî û yên din bi Frensîzî diaxivin. Ji ber ku film yê Kurdekî ye. Filmê Kurdî (li ser Kurd e). Ev kurtefilmek e û mijara wê çend pirsên penaberîya Kurdan li Belçik e. Ji ber wê jî hem Kurdî hem bi Frensîzî ye.

Mijara Melodiya Şatoya piçûk penaberî ye, di navbera nav û naverokê de çi pêwendî heye?

Mijara kurtefilmê min serpêhatiyên keçeke Kurd, kampa di navenda Bruksel de bi navê Şatoya Piçûk (Klein Kasteeltje - Petit Château) bi cî dibe. Ev şato berî qerargeha leşkerî bû û niha ji hezar penaberî zêdetir tê de dimînin. Elaqetên nav û mijarê jî wira dighin hev. Li wira prosesa xwe ya penabertiyê dike destpêkirin.

Afişa film

Ji sedema serpêhatiyên xwe yên giran Zînê nikare bersivên zelal bide hakim (dadmend). Wergervan dixwaze alîkariya wê bike.

Di vî filmî de ez li ser mijara penaberan ku di vê demê de li ser pir tê axaftin dirawestim. Pîrr tişt li ser penaberan nayê zanîn. Dema li ser pirsra wan û daxwaza penaberîyê jî tê axaftin gelek şaşî û kêmasî dibin. Dema ez di film de li ser israra buroya penaberîyê dirawestim ji vê sebebê tê.

Heta niha we çend flîm çêkirine?

Melodiya Şatoya Piçûk yekemîn kurtefilmê min e. Sala bihûrî jî min li ser pirsra jinên Kurd, Gurc û

Binevşa Bêrivan

Cezayîrî jî filmekî dokumanter amade kir. Amanca min ya sereke ew e ku li ser pirsra jinan, bi teybetî li ser jina Kurd, bi rêya sînemê, îmkana guft û go (mînaqêşe) bibe.

Kurbûna we çi rola xwe di warê sî-nemayê de dilîze?

Kurbûna min tesîreke mezin li ser zimanê min yê film dike. Bi awayekî cihê li tiştan dinêrim. Daxwaza min ew e ku di berhemên xwe de li ser pirsra Kurdan bi awayekî fereh û kûr bisekinim. Di warê civakî de, di warê kultûrî de, di warê jinan de û hunerî de gelek tişt hene ku meriv li ser wan bisekine. Gelek mijar hene ku di sînemaya Kurdî de werin ser perdê.

Jibo pêşerojê çi projeyên we hene?

Ev berhema min ya yekê ye. Ev film bû xwedî xelata 30min Festivala Media 10/10 ya Beljika. Ji min re surprîzek bû. Zêdetir hêz da min. Ezê xebata xwe berdewam bikim. Di pêşerojê de çend planên min yên din hene. Bi saya îmkanan û mijarên baş hêvî dikim berhemên baş derkevin. Lê niha zû ye ez tiştêkî bêjim. Kînga berhem derket,

hînga jî emê biaxivin.

Hûn dixwazin çi peyamê bighînin Kurdan?

Bi kêmanî qismek ji rastiya jiyana Ewropa ku Kurd di destpêka hatina xwe de dijîn li ser perdeya sînemê bîbînin.

Hûn zanin bê gelê Kurd çi ji we dixwaze?

Pirsra Kurdan di her warî de ne bes pirsra Kurdan û Tirkan yan Erebb û Parsa ye. Ev pirs êdî navneteweyî ye û divê em wê jî bi wî awayî bighînin. Hem Kurd û hem jî cihana derve êdî yek parça ne. Yek ji sedemên din jî ku filmê min bi du ziman e ev e. Kurdî û frensîzî. Mesaj di vê derbarê de di bîkaranîna ziman û naveroka diyalogan de veşartî ye.

Wek Peyama Kurd em gellekî spasiya we dikin û emê her li gel we bin!

Spas ji bo elaqe we û ji we re hêviyên serketinê.

Hevpeyvîn: Fadil Özçelik û Pirkemal

Kadrî Cemîlpaşa (Zinar Silopî)

Kadrî Cemîlpaşa di sala 1891 an de li Amedê hatiye dinyayê, lawê Fuat Cemîl Paşa ye.

Kadrî Cemîlpaşa lîse li Amedê xwendîye, li Stenbolê di sala 1911 an de li dibistana Zîraatê ya bilind (Zîraat Ali mektebi) dest bi xwendinê kirîye.

Kadrî Cemîlpaşa dema xwendekarîya xwe de bi 2 hevalên xwe û apê xwe Ömer Cemîlpaşa re kome-la xwendewanên Kurd- HEVÎ damezirandîye. Demekê şûn ve ew ji bo xwendinê çûye Lozan/Swisre û li vir di sala 1913 de bi Cemîlpaşa Ekrem, Şemsettin û çend hevalên din re liqa Hêvî damezirandîye.

Kadrî Cemîlpaşa piştî vegeerê di şerê yekemîn de wek serleşker berê li enîya Rohilat, piştî li Filistinê cîh digre. Ew di enîya Ammanê de wek esîr dikeve destê Îngilîzan û 2 sal li Îskenderiyê di kampa hêşiran de dimîne.

Li gorî hinek çavkaniyan Kadrî Cemîlpaşa berpirsiyarê rêxistina „AZ-ADI“ ya liqê Amedê bûye. Bi destpêkirina serhildana 1925an (Tevgera Şex Seîd) çend endamên malbata Cemîlpaşa hatin girtin û di dadgehên Îstiklalê de hatin darizandin. Kadrî Cemîlpaşa tê surgun kirin û heta 1919an li Burdurê bi cîh dibe. Ew di sala 1929an de diçe Sûriyê û tev li rêxistina „Xoybûn“ê dibe û ji bo komîteya karger ya „Xoybûn“ê tê hilbijartin. Ew di sala 1930î de di enîya Dêrîk-Merdînê de cîh digre, lê plana „Hoybûn“ê pêk nayê.

Kadrî Cemîlpaşa di salên 1934-1939an de temsîlkariya siyasî ya „Xoybûn“ê dike. Ew demekê ji sekreterîya „Xoybûn“ê dike.

Di dema şerê dinyê yê duwemîn de „Xoybûn“ê rêxistina Başûrê Kurdistanê „Hîwa“ pêwendîyan bi hev re datînin.

Di sala 1946an de Kadrî Cemîlpaşa diçe Kurdistana Rohilat û tevli dame-

Qadrî Cemîlpaşa (li ser nîga), Ekrem Cemîlpaşa (Runîştî) Mehmet Ferîd Cemîloxlu (Bi Kîncê spî)

zirandina komara Mahabadê dibe û bi serokkomar Qadi Mehemed û Mustafa Barzanî re hevdudîtînan pêk tîne.

Kadrî Cemîlpaşa bi keça Kasim Cemîlpaşa, Cavîde Xanim re zewicibû û bê zarok bû. Ew di 27.11.1973an de li şamê çu ser heçîya xwe. Mezelê wî li taxa Kurdan e. (Taxa Ruknedîn)

Kadrî Cemîlpaşa bi navê „Doza Kurdistan“ pirtûkek nivîsiye. Di vê pirtûkê de wî serpêhatîyan xwe nivîsiye, lê ji bo dîroka Kurdistan ya modern berhemek hêja ye.

Kadrî Cemîlpaşa ji nîfşa yekemîn yanîştîmanperwerên Kurd e. Ew ji malbatek aristokratê, li Stenbolê û li Ewropayê xwendîye, li vir bir û baweriyên niştîmanperwerîya modern nas kirinê.

Nîfşa Kadrî Cemîlpaşa dîtînen niştîmanperwerî anîne Kurdistanê û heta dawîya jiyana xwe li ser vê riyê têkoşîye.

Bîrhatina 83 saliya hunermendê nemir “Hesen Zîrek”

Hunermendê mezin Hesen Zîrek di 29/11/1921ê de hate dinyayê. Di sala 1955an de yekemîn berhema xwe li radyoya Bexda tomarkir û belavbû. Jiyana derbederî û hejariya rojane ya Hesen Zîrekê mezin, şiyarên afirandin û dahênanê li cem wî xurt kirin, ta ku ji (1053) berhemên stran û mûzîka Kurdî zêdetir lê hatin.

Hesen Zîrek dibêje: “Ez li Rom, Îran û Îraqê geriyam, û li tu cîyekî cîyê min nebû”. Di 26/6/1972an de li bajarê Bokan ji bo cara dawî çavên xwe girtin û ji bo heta heta ji di dil û wîjdanê mirovên Kurd û xaka pîroz a Kurdistanê û cîhana pir ji ciwankariya mûzîka Kurdî jîya û ma.

Bila “Ey Reqîb” a Dildarî, sirûda me ya niştîmanî be!

Silêmanê Alîxanî

“Ey Reqîb” sirûda niştîmaniya Kurdistanê ye, lê mixabin ev “Ey Reqîb”ya ku niha bi gelek şeweyan hatiye nivîsin û belavkirin di nav xelkê bakûrê Kurdistanê de, tenê navê wê û hin peyvên kêrmanî wek xwe mane, yê din hemû hatine guherandin.

Bi rastî ez ne digel wê me ku sirûda “Ey Reqîb” bi hête veguhestin ji bo devokên cuda cuda yê zimanê kurdî, çimkî her hozanek bi hête veguhestin, hinek ramanên xwe wînda dike. Helbet ew hêz û cûşa di “Ey Reqîb” a Soranî de heye, di “Ey Reqîb” a ku hatiye veguhestin ji bo kîrmancî jorîn de nîne.

Merc nîne ku sirûda niştîmanî bi devoka bêtirya xelkê be, yan bi zimanê stander be, lê girîng ewe ku derbirinê ji dîrok û hebûna me bike. Ev ne tiştê nûye û li hin dewletên din jî heye, bo nimûne li Efganistanê zimanê fermî Farisiye, lê sirûda wan ya niştîmanî bi zimanê Peştûniye.

Li vir ez dê “Ey Reqîb” a Dildarî, nivîsim û cudahiye dinavbera wê û nimûneyekê ji “Ey Reqîb” a ku hatiye veguhestin û guhertin ji bo kîrmanciya jorîn diyar bikim:

Sirûd..

*Ey Reqîb her, mawe qewmî Kurd ziman
Naysîkênê danerî topî zeman
Kes nelê kurd mirduwe, Kurd zînduwe
Zînduwe û qet nanewê alakeman
Qewmî kurd hestaye ser pê wek dilêr
Ta be xwên nexşî bika tacî jîyan
Kes nelê kurd mirduwe, Kurd zînduwe
Zînduwe û qet nanewê alakeman
Ême roley, rengî sûr û şorişin
Seyrîke xwênawiye rabirdûman
Kes nelê kurd mirduwe, Kurd zînduwe
Zînduwe û qet nanewê alakeman
Ême roley, Mîdiya û KeyXusrewîn
Dînman û ayinman her niştîman
Kes nelê kurd mirduwe, Kurd zînduwe
Zînduwe û qet nanewê alakeman
Lawî kurd her, hazir û amadeye
Gîyan fidanye gîyan fîda, her gîyan fîda
Kes nelê kurd mirduwe, Kurd zînduwe
Zînduwe û qet nanewê alakeman*

Hinek şaşî bi kurtî..

Dildar dibêje: Kes nelê Kurd mirduwe, Kurd zînduwe..

Anku: “kes nebêje Kurd miriye, Kurd zîndiye”. Bakûrî dibêjin: “kes nebên Kurd dimirin, Kurd jîn dibin”. Anku peyva (miriye) kiriye; (dimirin) wate hê ne mirine, wê dimirin. Helbet peyva miriye ji bo kiryara derbasbûyî û peyva (dimirin) ji bo kiryara ku hê berdewame bikar tê. Dîsan peyva (zînduwe) ramanê wê (zîndiye), wate yê saxê û nemiriye, bakûrî dibêjin: (jîn dibin) wê dijîn, anku çêdibit beriya niha di mirîbin. Herwesa Dildar Kurdan wek yek netewe û yekeyeka bi hev re girêday hesab dike û dibêje: Kurd miriye, yan Kurd zîndiye. Bakûrî dibêjin: Kurd dimirin, yan Kurd jîn dibin, anku Kurdan wek jimare (nifûs) hesab dikin, ne wek neteweyek.

Herwesa Dildar dibêje: Zînduwe û qet nanewê alakeman

Anku: “zîndiye û qet na çemyêt (xwar nabe) ala me. Lê bakûrî dibêjin; jîn dibin qet nakeve ala kurdan”. Helbet ketin ji çemandinê cudaye. Ketin ewe ku tiştê bikeve erdê, lê çemandin xwarbûne, wek çawa mirov serê xwe diçemî-

ne. Dildarî jî ev bi zanabûn gotiye: “qet na çemyêt” anku ala me, ne ku na keve erdê, belkî tu carî na hête çemandin jî. Dîsan Dildar dibêje “ala me” û dixwaze xwe dîr neke ji neteweya xwe, lê bakûrî dibêjin “ala Kurdan” û Dildar ji Kurdan cuda dikin. her wek Dildar ne Kurd lê ji bo kurdan ev hozan nivîsiye. Ev jî tawaneke mezine û nabe berdewam be.

Dîsan dibêje: Qewmî Kurd hestaye ser pê wek dilêr, ta be xwên nexşî bika tacî jîyan.

Anku: “neteweya Kurd mîna dilêran rabûye ser pê nabe, ta taca jîyanê bi xwînê binexşîne”. Lê bakûrî dibêjin; “ey reqîb her, maye qewmê Kurd ziman, ta bi xwîn nexşin bike tacî jîyan” Wate hevoka despêka sirûdê (ey reqîb her...) dubare kiriye û digel hevoka (ta bi xwîn nexşin...) girêdaye, ku tu girêdan dinavbera wan de tune ye û wesa raman dide ku hebûna Kurdan jî bo hindê ye ku xwînê birêjin, ne wek ku Dildar dibêje: (...mîna dilêran) û peyva dilêran nişana niyazpakîyê ye, çimkî mirovên dilêr jî bo armancên pîroz xebatê dikin, bi vê ew pîroziya armanca Kurdan nişan dide.

Herwesa dibêje: Ême roley rengî sûr û şorişin, seyrike xwênawiye rabirdûman. Anku: “em xortên rengê sor û şoreş in, temaşe bike rojên me yê bûrî bi xwîn in”. Lê bakûrî dibêjin “em xortên rengê sor û şoreş in, seyir bike xwîna diyan me da rijan” ku tu peywendî bi hevoka dirust ve nîne û manaya wê bi temamî guherandiye û ez nizanîm li kûderê hatiye.

Li dawiyê dibêje: Lawî Kurd her, hazir û amadeye, gîyan fidaye gîyan fîda, her gîyan fîda.

Bakûrî dibêjin “lawên Kurd tev, hazir û amadene, Can fidane can fîda, tev can fîda”. anku “lawê Kurd” kirine “lawên Kurd” ku Dildarî mebest pê heye û “lawên Kurd” dike “lawê Kurd” û nişan dide ku lawên Kurd jî bo niştîman, yek in û yek hizr û bîra wan heye. Dîsan dibêje “her” anku hemû deman amadeye, lê bakûriyan kiriye; “tev” lawên kurd di hazirin, lê belkî evro di hazirbin û sibe ne, çimkî nabêjin herdem.

Li vir xweya dibe ku bêtirya sirûdê şaşî tê de ye û ez bawerim ku hin kesan bi zanabûn û hinekan jî ji kêrmanî ev guhertine kirine, joma ez dibêjim: ji bo ku em xwe dîr bikin ji van şaşiyên herî mezin (kufriyan), bila sirûda “Ey Reqîb” bi devoka Dildarê nemir li hemû parçên Kurdistanê bê gotin û xwendin û ez bawerim ku tu peyvên ewqas bi zehmet tede tunene ku kes jê fêm neke yan kes nikare şiroveya wan bike, bi vê çendê em rêzê li sirûda xwe ya niştîmanî û hozanvanê xwe yê nemir “Dildar” digirin.

Jinekolog, mêrekolog, dînekolog Prof. Doc. Dr.

Fatê Were Civatê

Şêxbat

bavêje tor û bextê Fatê Xatûn!. Ji ber mîzê kes bi min qayil nebû, îcar ji ber gûkirine ezê bi temami di mala bavê xwe de biminim!. Ez di bextê te de mel!...

Mihemed Rêxo / Sêrtê

• Mihemedkê mino, dermanê te rehetê lao!. Te raya xwe firot şêxê Erdoxan bi tir û fisekê!. Ma go ne bi wan nivîst û bazbandan ba, Erdoxan ji Sêrtê dibû şêxê terîqetê?. Naa!. Heta ehmeqên wek we hebin, hûnê bi xwede mîz ji kin û gû ji kin. Xwedê zane di wê nivîstê de çî nîfir li te kirine heya te bi xwede rîtiye!?. Wa ciwamêr vekirî gotiye: Ez karim tîxim te lê nikarim jê derxim!. Îcar canim, here xwe bavêje ziyareta Enqerê û beje: Yan ji min derxînin û yan ê min ji tîxin ciyekî!. Welhasil hûnê bi awayekî li hev bikin. Heger we li ser xistin û derxistinê li hev nekîr, were cem Xaltîka xwe Fatê, ezê te bişînim Bedlîsê cem şêxê mala Kamo Inano, nivîstên wan yek û yek in!..Xwedê alîkarê te be!..

• Fatê Xaltî!. Ez ronakbîreki Tirk im, kêfa min gelekî ji Kurdan re tê. Nexasim, ji ronakbîrên Kurdan pir hez dikim. Min digot qey ronakbîrên me Tirkan baş in, sadiq in, lê bi serê te piştî min ronakbîrên Kurdan nas-kirin, min dît go yên me Tirkan ne tu zîlam in, ne îu fisek in!. Yaho, ronakbîrên me Kurdan ji dewleta xwe re başin, sadiqin, sînorên dewleta xwe diparêzin, kevneperestiyê nakin, neteweperestiyê nakin, serxwebûnê naxwazin, ma ronakbîrên wisa baş li ku peyde dibin!?. Te go çî?. Binêre meselen: Inano Kamo, Çetînê Hikmet, Aksûyê Abdîlqadir, dewletçî Evdo, Zana Leylo, Qeytanreş Elî û bi sedan wek wan!..Ma tu dibê ciwamêrin!?. Fedakarîna fedakar!!!

Yakin Çokkûçik/ Tirkî

• Lao bila hemû bi qurbana serê te bin! Heger ji te ne rûreştir bana, ma dibûn hevalên te?. Em bêjin: Kamo wekilê dewletê ye sadiqbe heq e, Hikmeto wezîr-bû, nato ye, sadiqbe heq e, Qadiro wezîr e sadiqbe heqe e, Evdo kûrê sadiqbe heq e, Qeytanreş Tuncelîliye sadiqbe heq e, ê ma lao Leylokê! Çî xwelî li serê te bûye!?. Rebenê mîrkê te di zîndanên de rizandin, tu di zîndanên de riziya, wekîliya te li te kirin jehra Silêmanî û berdan laşê te, ma tu çîma sadiqî dewletêyî hey xwelî li ser!?. Te serê me li ber yên wek Kûçîk û Çekperîna xwar kir, lao ma çî heqê te li me hebû hey nankor!?. Yabo bila hemû li te û dewleta te pîrozbin!..Gû'lê, gû'lê!..

fate@peyama-kurd.com

Felsefe

Berî sala 1980 î, xortên xwendevan diçûn gundan û propaganda dikirin. Rojekê dîsa çend xort diçûn gundekî. Li oda gund rûdinên. Gundî li wan dicivin. Hin-ek li erdê û hinek ji li ser kursiyên rêdinên û dikevin peyv û gotinê. Ê meyî xort destpêdike. Ji civata komunala yekem destpêdike û pêde tê. Ew tewa dibe dor tê ser civata koledarî. Piştê civata derebegî û axatî. Wê xelas dike dikeve nav civata sosyalîzmê, kapitalîzmê, emperyalîzmê û bi germayî pêde tê. Gundî ji ecêbmayî lê guhdarî dikin. Xortê me pêde tê û tê dikeve nav dabaşa (mesela) felsefê. Dibêje û hey dibêje. Piştî du-sê seetan ê xwende gotina xwe diqedîne û bêhna xwe berdide. Çayê tê, çaya xwe vedixwin. kalekî şêst-heftê salî li ser kursî rûniştîye

û ji ê xort dipirse:

-Brazî, tu bi qedrê xwedêkî, ev felsefe çîye lo, min tu tişt jê fêhm nekîr!

-Niha te ji min fêhm nekîr?

-Na bi serê te..

-Apo, mesele tu niha li ser kursî rûniştîyî ne wilo?

-Erê brazî!..

-Di eslê xwe de tu ne li ser kursî rûniştîyî, tu li erdê rûniştîyî

- Haaa, naxwe felsefe ev e!

- Erê..

Ê kal hinekî diponîje û piştê ji ê xort re dibêje:

- Yanî, niha mirîşk niklê xwe di gû dadikin, gû dixwin. Em ji mirîşkan dixwin. Naxwe em ne mirîşkan dixwin lê em gû dixwin!.. Eve felsefe!..

- Ha rehme li dê û bavê te, felsefe ev bixwe ye!..

Remilbank

Beran (21.03-20.04)

Rojek bi heyecan e. Bi dostan re têkiliya xwe xurt bikin. Bi hezkiriyê/ya xwe re derkevin seyranê, bêhna xwe berdin

Gamêş (21.04-20.05)

Eleqa hevalên we moralê we bilindtir dike. Ji nakokiyên bi dût dikevin û dibin biryarmendekî xurt.

Cêwî (21.05-21.06)

Nekevin nav serhişkî û aloziyê. Ji niqaşên vala bi dût kevin. Xwe bi teknolojiyê mijûl bikin.

Kevjal (22.06-22.07)

Rojek livbazî ye. Hûn bi his û heyecan in. Lê hûnê vê ji ser xwe bavêjin. Bi malbata xwe dakevin.

Şêr (23.07-22.08)

Rojek bi his û heyecan e. Navbera we û hezkiriyê/ya we xweştir dibe. Bi dût kevin û bêhna xwe berdin.

Simbil (23.08-22.09)

Surprîz bandorê li we dikin. Rojek xweş û şahî ye. Hûnê dostên kevnare bibînin û orjekê xweş derbas bikin.

Mêzên (23.09-22.10)

Nava we û malbatê germtir dibe. Hûnê xebatên biryarmendî bikin. Kar û evînî hêdî dimeşe lê moralê xwe xira nekin.

Dûpişk (23.10-21.11)

Tewr û tevgera we bandorê li derdûdorê dike. Pêşniyazî hene, rîya evînê vekirîye, sergiran bin.

Kevan (22.11-21.12)

Hinek nûçe we bi heyecan dikin, lê zû biryarê nedin. Berî biryarê pêşniyazan baş bipîvin.

Kovî (22.12-19.01)

Demek bi aram û tenha ye. Li himber bûyeran hûnê li ber xwe bidin û biryarmend bin.

Satil (20.01-18.02)

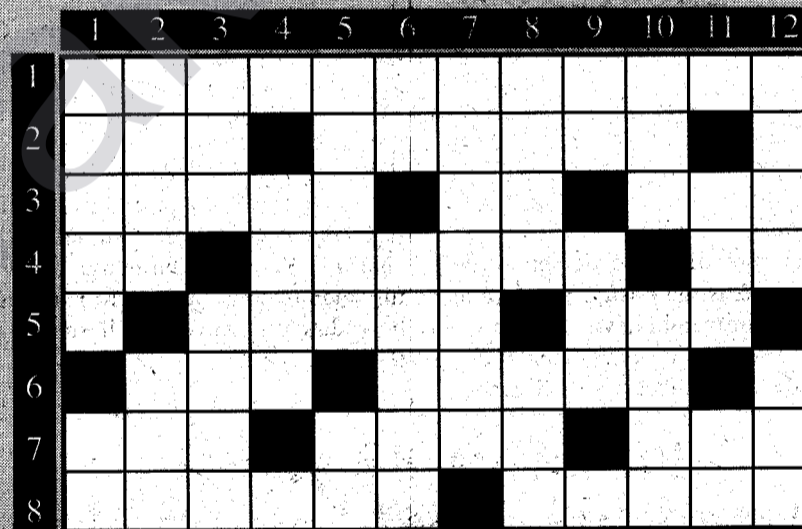
Hûn dixwazin herin dût û karên cuda bikin. Navbera xwe û hezkiriyê/ya xwe xweştir bikin.

Masî (19.02-20.03)

Bûyeran mezin nekin. Karên nivçê bibin serî û nehêlin sibê. Bi taswas û dudilî nebin.

Xaçerêz

ÇEPERAST

1. Dengbêjekî Kurd. 2. Ber, teref, hingav / nişan, berbiçavî. 3. Raketin, nivistin, dixwreçûn / damar, çare, derman / gotina erênîyê, temam. 4. Du tîp / mînak, nişan, perçe / gotina xweş û rehetbûnê. 5. Dewarek (paşûpê) / xefk, listik, plan. 6. Kurtenivîsa otomobîlê / bi Erebi ferheng, lexikon. 7. Bilind, berze, abadî / fêkiyê darekê / kos, hitim, lakîn, lê. 8. Dişgotin, dubare, nakarat / navê gul û çiçekekê

SEREJÊR

1. Xatîreyek, jê nan çêdibe / di qelemaçan de hejmara yekê. 2. Kevnedewletek Kurd / gotina telefonê (paşûpê). 3. Xwarinek / çerçî, gerok. 4. Yanî, serê te neşînim. 5. Kar û Berx li ser diya xwe di... / çîma, çîre, sedem. 6. mal, ezbet, eşîr / kera mê. 7. Tevlihevi, serûbîni, xirabûyî. 8. Hawar, gidîn / fêkiyek. 9. Du tîp / azadkirin, lêborîn. 10. Xwedênenas, bêol / êşkence, lêdan. 11. Di santrancê de listîkek / pîrç, por. 12. Navêkî mîran (paşûpê) / ap, am, brê bavê.

Bersivên hejmara 12an

Çeperast

1-) Hesencizraw 2-) eza / rimdarî 3-) îdeal / bîrc 4-) endam / anûs 5-) Leonard / anten 6-) az / ibare / isa 7-) name / ya / dnez 8-) nalbendî / re

Serejêr

1-) Heyelan 2-) ez / nezan 3-) Saldô / ma 4-) Daniel 5-) nremab 6-) cia / raye 7-) inla / ran 8-) zd / nae 9-) rabûn / dl 10-) aristin 11-) wîr / eser 12-) cenaze

Nexweşiya bê derman AIDS

HIV (Human Immunodeficiency Virus) vîrûsa ku rista tevgera mirov serûbinê hev dike. Ev tê wê maneyê ku ev virus rista bedena mirov jar û bêtaqat dike. HIV, heger meriv seksê bi yekî/ka HIVgirtî re bike yan derziya ku wî/wê bikaraniye bikarbîne, vîrûsa HIV ê derbasî meriv jî dibe.

Her weha heger bi jina avis re vîrûsa HIVê hebe, ew kare derbasî zarokê jî bibe.

HIV rê li ber nexweşiya AIDS ê vedike, rêberê wê ye. Kesên ku vîrûsa HIVê hildigirin wek "HIV pozîtîf" an jî "HIV negatîf" tînen binavkirin. Vîrûsa HIVê rista ger û dewra bedena meriv serûbinê hev dike û meriv nexweş dixîne. Rista tevgera bedenê meriv jî mikrop diparêze. Gava ev rist nexebîte, ger û dewra xwe neke, mikrop meriv zûtir û hêsantir nexweş dixin. Di destpêka nexweşiyê de meriv bi hebûna vîrûsa HIVê nahise û tê der-naxe.

AIDS çiyê?

AIDS piştî ku, vîrûsa HIVê rista (sîstem) bedenê serûbinê hevkir û nexweş xist, derdikeve holê. AIDS kurtenivîsa (Acquired Immunodeficiency Syndrome) ye. Ango; sendroma kêmxebata rista tevgera bedenê ye. Kesên bi AIDSê dikevin, jî înfeksiyon (elemgirtin) û mikropan re vekirî ne.

HIV, bi du rîyan derbasî bedena meriv dibe

1- Bi rîya seksê

Vîrûsa HIVê bi rîya xwîn

û avika (sperma) kesê HIVgirtî derbasî meriv dibe. Ev jî bi rîya ganê (seksê) çêdibe. Meriv kare bi xêra prezervatîfa (kondom) lateksê xwe ji vîrûsê biparêze.

Hebên paraztina avisbûnê û kondomên ne lateksî nikarin meriv ji vîrûsê biparêzin. Vîrûsa HIVê hem jî mêran û hem jî jî jinan kare derbasî mirov bibe. Heger bi mirov re nexweşiyek din hebe, derbasbûn û pêvedana vîrûsa HIVê hêsantir dibe.

2- Derman

Heger hûn bi yekî HIVgirtî re derziyekê hevbeş bikarbinin, dîsa vîrûs kare derbasî we bibe. Li gor lêkolînan bi vî awayî HIV derbasî jin yan mêran dibe.

Bi rîya seksê % 36

Bi rîya derziyê % 14

Bêsedem? % 50

Hinek ji nîşanên HIVê ev in:

Kuxik, virik (navêşî-îshal), jarbûn, xwêdana şevê, westan-bêhalî-, înfeksiyon û bêhna lebatên (organ) zayendî (cînsî), brînbûna derûdora lebatên zayendî, di sekskirinê de êş û jana giran, zikêşî, belekbûna zîman û dev û wekî din.

Mirovên ku ev nîşan û alamet bi wan re hebe, divê serî li Doktorekî xînin û xwe test bikin. Ji testa AIDSê re ELISA tê gotin. Heger piştî test û ceribandîne ev nexweşî bi we re peyde bû, divê hûn herin ser Doktorekî pîsporê AIDSê û serî jê qut nekin. Divê hûn li gor şîret û pêşniyazên Doktorê xwe bilivin û ji gotin û şewirmendiya wî dernekevin.

Piştêşî

Êşa piştê gellek caran bandorê li jiyana rojane dike. Bi gellek sedeman ve girêdayî, hinek êş tînen tedawîkirin û hinek jê jî heta bi mirinê belaserê meriv e. Gellek mirov jî piştêşiyê gazindarin û hinek jî wan jî bi tedawî û dermanan rihet û saxlem dibin. Hinek mirov serî li tedawî û çareseriyê tîbbî dixin û hinek jî li çare û riyên din digerin. Derman û tedawiyên Doktoran li hinekan tê û li hinekan nayê. Ev jî dibe sedema ku mirov li çareserî û riyên din digerin. Derman, tedawiya bedenî (fizîkî), ameliyat (operasyon) hinek jî wan çareseriyên in.

Hilgirtin

yan rakin

rîna barê giran, bi zê-

deyî hejandin û leqandina lêş(laş). (Mîna şoforên ku zêde kamyon, otobûs û mekînen giran tajon), hinek sporên giran, wek jîmnastîk, gok, binavê lîztin ûwd, faktorên şexsî, temenê piştî 30 î, di karê giran de xebitîn, rûniştina zêde, avîsî, cixare kişandin, stres, depresyon, nexweşiyên giyanî (ruhî) û wekî din.

Êşa piştê, ji xirabûna fonksiyonên rista baz û îskeletê çêdibe. Ji sedî heştê mirov car bicar êşa piştê kişandine. Piştêşî ne nexweşiyek e, lê nîşan û alametek e. Piştêşî di dema me de pîrsgirêkek mezin e û bi taybetî jî bandorê (tesîrê) li karkir û xebatkaran dike. Gellek jî wan jî ber êşa piştê nexweş dikevin û jî ber vî pîrsgirêkê jîkar tînen derxistin. Piştêşî hergav û bi herkesî re kare peyde bibe.

Hinek ji sedemên piştêşê ev in:

Xelata Zarokê

alîkariya hormona bi navê „Prolaktîn“ê çêdibe. Bi mijandina zarokê re hormona Prolaktîn şîyar dibe û şîr dide. Zarok çiqasî bimije hormon hevqasî şîr dide. Giranbuhayîya şîrê de ne sabît e. Dewlemendiya xweya xwarinî û malzarî (hucra) li gor bergehên çêbûnê, li gor zayîna zarokê, jî rojê heta bi rojê û jî de heta bi de, tê guhertin. Di rojên mijandina pêşîn de şîrê pêsîra de bi şeweyekî tîr û rengzere tê. Jê re Kolostrum tê gotin.

Di Kolostrumê de proteîn, antîkor û mîneralên giranbuha hene. Kolostrum tenê çend rojan berdeham dike. Bi mijandina şîr re di naveroka wê de hin guhertin çêdibin. Protein û mîneralên Kolostrumê kêmbûn, lê îcar tewaş (rûn), laktoz û enerjîya wê zêdetir dibin. Ji vî re şîrê miweqet tê gotin û ev jî nêzikî du heftan berdeham dibe. Piştê reng û tîrbûna şîrê tê guhertin, spî û ruhn dibe û dibe şîrê adetî. Ji bo zarokê xwarina herî bi berhem şîrê de ye. Têde antîkorên li dij nexweşiyê hene û zarokê jî nexweşiyên diparêze.

Zarokên ku bi şîrê de mezin dibin reaksiyonên alerjîkî nîşan nadin. Bi zarokê re esirandin (qebiz), virikî û pîrsgirêkên gazê çênake. Wîtamîn û mîneralên ku ji zarokê re pêwîstin di şîrê de de pir in. Jibo pêşketina malzarên rista (sîstema) esabê (şînr), malzarên mêjî û jibo pêşketina tebeqa nûra çav (retîna) di warê asîten rûnê Omega 3 û Omega 6 de dewlemend e. Bi van zarokan re, nexweşiya dil, brîna reş (kanser), nexweşiya şekir (diabet), nexweşiyên dev û diran, nexweşiyên rovîyan û alerjîkî kêmîtir peyda dibin.

Dayika ku neh mehan zaroka xwe di zikê xwe de hildigre, ked û pîkolînek mezin pê re dibîne û ne şev lê şev e, ne jî roj lê roj, êş û kefteleftek mezin dikşîne. Piştî êş û mereza neh mehan, bi çêbûna zarokê re kul û merama dayikê çiyê xwe ji kêfxweşî û şahiyê re dihêle. Berhema êşa neh mehan distîne û bi serbilindî bi zaroka xwe şadibe. Piştî zayîna zarokê, xelata herî baş û girîng ku dayik bide zaroka xwe şîrê pêsîrê ye, ango; şîrê de ye.

Şîrê de, dihêle ku zarok di warê bedenî (fizîkî) û pêşketina bîrewerî de lihevbê û germbûna navbera de û zarokê pevbihûne. Bi mijandina pêsîra de, zarok xwe liser pêsîra diya xwe amin û ewle dibîne û natirse. Ji aliyê din bi şîrê de mijandina zarokê di warê aborî de jî bêmesref e û barê malbatê siviktir dike. Ji ber van sedeman, divê zaroka dergûşê bi şîrê de bê mijandin.

Mijandina pêşîn, girêdanekê xurt di navbera de û zarokê de çêdike. Bi vî mijandinê zarok fêrî şîrê diya xwe dibe û bi diya xwe ve tê girêdan. Şîrê de, bi

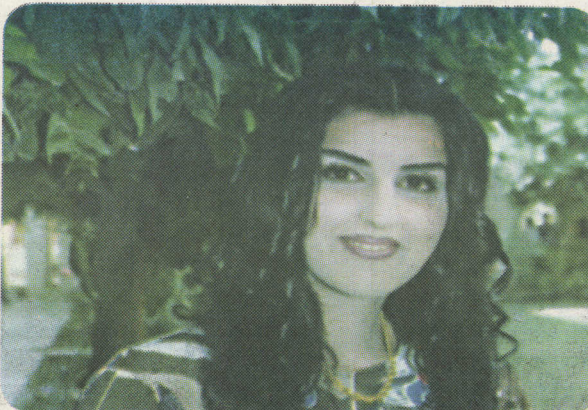
فەسادی ئىدارى و فەسادى قسه

د. ئاراس عەبدولكەرىم

هتد هوه دەخولقېتېرى كە تېئىدا دەكرېتە دەنگدانەوهى "يەكەم دەنگ" و كۆپى ي ئەمىنى "يەكەم قسه" ئىدى ھەر قسه و نووسىنىك بەر لە قسهى سەرەوه لەمبارەيهوه وروژىنرابى، بەخۆبى و خاوهنەكەيهوه بۆ دۆزەخ، چونكە بەر قسهى ناحەزان و دوژمنان و تىكەرەن لە "قسهى يەكەم" ھەر چىيەك و ترابى بووه. يان خۆيان وتەنى "رەخنەى رووخىتەر"!! بوون... ئىدى لە نىو ئاخىز و داخىزى كۆپىكرىنەوه زۆر و زەوئەندەكانى "قسهى سەرەوه" دا چىدى شوئىنىك نامىنى بۆ قسه، قسهىيەك لە دەرەوهى ئاراستەى توورەبوونە باوەكان لە خوارەوه بەرەو سەرەوه ملبىنى كە شوئىنىكىش نەما بۆ قسه دەبىن سەبوورى خۇمان بەو حىكمەتە بدەينهوه كە ھاوربىيەكى دىزىنم بۆخۆى كادرىكى عاقلى ئەو لايەتە سىياسىيەى و لەنىو دەسلالەتە فاسىدكراوہكەماندا شوئىنىكى ھەيه، ئەوپەرى خەمساردى و گەشپىنەوه لەمەر ئەو فەسادە و ھاوكات بە فەخرەوه لەمەر "قسهى سەرەوه" پىي وتم: ئەو قسهىيەى سەرەوه قسهى وىژدان و ھەلوئىستى ھەموو تاكىكى كۆمەلگاكەمانە، قسهىيەك ئەو زاتە لە جىياتى ھەموومان گوتوويەتى...! ھەردەبى واشىنى، زاتى سەرەوه بەرقەرارىي ئەو ئەركەشى لە كۆل كرەوونەتەوه كە زەحمەت بكېتىش و قسهبەكەين يان خاوهنەخواستە بىرېكەينهوه...! ئىدى كە ئەو لە جىياتى ھەموومان خەكىمانە بىرېكەتەوه و قسهبەكە لە بىرارىبات، ديارە ھەر قسهىيەك لە دەرەوهى بازەنى فەرمايشتەكانى ئەو بوروژىنرى، قسهىيەكى فاسىدە و ئەچىتە خانەى فەسادى "قسه" وە. ئا با ئەوشەم لەياد نەچى بە بۆچوونى ھاوربىكەم ئەو قسهىيەى سەرەوه ئەو دانپىنانە ئازا و راستگۆيەى دەسلالەت بە ھەبوونى فەسادى ئىدارىدا لە نىو چەستەى خۆيدا، دەلبلىكى زىندووى ترە بۆ ئامادەبوونى فىعليانەى "دىموكراسى" لەو دەقەرەدا...! وا گرېمان لەو حىكمەتەش ھالى بووم بەلام ھەرگىز لە حىكمەتى ئەو ھىزە سىحرىيەى نىو قسهى كادەرە حىزبىيەكانمان ھالى نابم و نازانم بۆچى ئەوان ھەركات دىتە سەر باسكردنى دىموكراسى من گىژ ئەبم و بە ديار قسهكانيانەوه گىژگىژ خەو ئەمباتەوه...!

بەبى حىكمەت نەبوو كە لە سەرى سەرەوهى ھەرەمى دەسلالەتەوه، زاتى يەكەم ئامازەى بۆ ھەبوونى "فەسادى ئىدارى" كرد لەنىو دەزگا حىزبى و حكومەكانى كوردستاندا لە سلېمانى، ئەگەرچى ئەم دەنگە توورەيەى سەرەوه بە سەر خوارەوهدا دەشى حىكمەتى زۆرى تىبابى، بەلام عەقلى من ھەر ھىندە دەرەقەت ھات كە تەنھا پەى بە سىانپان ببات، يەكەم: بەر لە ھەر شت "سەرەوه" دەيوئى بلى من ئاگام لە ھەموو گەرە و بچوكىكى نىو ئەم مالەيه. ھاوكات دەلى: ھەركارىكى ئاجۆر و فەسادىك بگرى من دۆى دەوستم و چارەسەرى دەكەم، توورەبوونەكەشى پىمان دەلى: ئەم فەسادە غەدرىكە لە خودى دەسلالەتە كراوہ، غەدرىكە دژ بە خودى زاتى سەرەوه ئەنجامدراوہ نەك غەدرىك بىت كە لە لايەن شوئىنىكى دەسلالەتەو دەرەق بە كۆمەلگا ئەنجام دراى...! دووم: بەو حوكمەى ئاراستەى ئەو دەنگە توورەيە ھەمىشە شاقولپانە لە "سەرەوه" وە بەرە و "خوارەوه" مل دەنى، ئەو حىكمەتەى تىبابە كە "فاسىدەكان" ھەمىشە مەئموورەكانى خوارەوون... ھەردەبى واشىنى، خۇنكرى خاوهنەخواستە لە رىزى ئەندامانى "م.س" و سەركرىيەتى و ھەزىرەكاندا بە دواى فاسىدەكاندا بەگەرېت ئاخىر لە دنياى ئىمەدا ھەمىشە دەستكەوتەكان تاپۆى سەرەوه و فەسادىيەكانىش تاپۆى خوارەوه بوون. سىنەم: حىكمەتى سىنەم كە لە لاي من لە ھەموو ئەوانى دى گەرەترە، ئەو سىحرە سەرنج راکىشەيه كە لەنىو نمايشكردنى "قسهى سەرەوه" دا بلىمەتە ئىشى خۆى لەنىو ھزر و يادەوهرى كۆمەلگادا دەكات. بە شوئەيەك كە فەزايەكى وا بۆ ئەو "قسهىيەى سەرەوه" دەخولقېتى، وەك بلىنى ئەوہ يەكەمىن چارە لە دنياى ئىمەدا قسهىيەكى وا لە سەر ئەم ديارە ئاجۆرە كرابتى، بۆيە لىرەدا "زاتى سەرەوه" دەبىتە يەكەمىن و دوايەمىن و تاكە قسهى بىھاوتا و "زاتى سەرەوه"ش دەبىتە يەكەمىن و دوايەمىن قسهكەرى بىھاوتا... ئىدى لە نىو ئەم دۆخەدا كە ديارە لە لايەن كەنالە مېدياكانى دەسلالەتەوه لە ميانەى بەرنامەى بىستراو و بىنراو و رىپورتاژ و مېزگرد و كۆر و سىمىنار و

ئاراس كەرىم لەنىوان ھونەر و زانستى ئابورىدا

خاتو ئاراس كەرىم محەمەد ھونەرمندىكى خاوەن ئەزمونى شارى ھولپۆرە. سالى ۱۹۷۵ لە دايك بوو. پاش زياتر لە ۱۰ سال بەخششى ھونەرى لە كوردستان و كەريزەكانى يەكيتى ھونەرمندانى كوردستاندا، ماوہى سالىكە لە ئەلمانيا دەژى. لە پەسەركرىنەويەكى ھەفتەنامەى پەيامى كورددا، ئەم ديدارەمان لەگەلدا سازدا.

پەيامى كورد: ھونەر و ئابورى دوو شتى لىك جىاوانن ئايا، ھىچ كاريكەرى خرابى نەبوو؟
 وەلام: نە خىر چونكە كاتم ترخان كرديوو بۆ خوئندەنەوه.
 پەيامى كورد: جىاوازي كەلتورو پىكەتتاني ژيانى ھاوسەرى كيشەى ھونەرى بۆ دروست نە كرديوو؟
 وەلام: ھاوسەرەكەم زۆر يارمەتيم دەدا، ئەلمانەكان زۆر گرنگى بە ھونەر دەدن و ھەمووئەو پيشانگايەكانەش لىزە دەكرىتەوہ بۆ بىننى دەجم. كاتى داوہت و نامەم بۆ دەتيرن.
 پەيامى كورد: ئەو برادەرانە كىن كورد يان ئەلمانن؟
 وەلام: گشتيان ئەلمانن.
 پەيامى كورد: ديارە پەيوەندىت ھەيه لەگەليان

وايە كە وا پەيمانگاي وئە بخوئتم كە ئاواتىكى گەرەبوو، كولىژى بەرپۆەبەرى و ئابورى زانكۆى سەلاحەدىنم لە ھولپۆر تەواو كرەبە. پەلى زۆر باشە و ھەر لەو كۆليژە بوومە مامۆستا و ھەمىشە ھانى قوتابىيەكانم دەدا كەوا پەرە بە ھونەرەكانيان بەدن، ئەگەر چى كۆليژە كەمان ھىچ پەيوەندىيەكى بە ھونەرەوہ نەبوو.

وەلام: بەلى زۆر يارمەتيم دەدن و دەمەين لەگەل خۆيان بۆبىننى پيشانگەكانيان.
 پەيامى كورد: ئەلمان تۆزىك وشكن بۆ پەيوەندى چوون تاونپوتە لە ماوہى يەك سال پەيوەندى دروست كەى لە گەل ئەو كەسانە؟
 وەلام: بە ھۆى ئەوہى كە ھاوسەرەكەم بىست و دوو سالە لىزە دەژى و لە دەزگايەكى تەلەفزيونى DSF لە شارى يمىنشن كار دەكات و برادەرەكانىشى گشتى ئەلمانن.
 پەيامى كورد: دوا وتەت؟
 وەلام: ھىوادارم حكومەتى ھەرىم ھاوكارى ھونەرمندان بكات بۆ ناساندنى ھونەرى كوردى لە ولاتانى دەرەوہ بە تايبەتى ئەلمانيا كە ولاتىكى گەرەيه و كاريكەرى خۆى ھەيه لە سەر ئاستى ئەوروپا. سوپاسى پەيامى كوردىش دەكەم بۆ ئەم بە سەركرىنەويە.

پەيامى كورد: ئەگەر بگەرېتەوہ بۆ يەكەم بابەتى ھونەرىت.
 وەلام: تابلۆى راپەرین و ئازادى كوردستان بوو لە سالى ۱۹۹۲.
 پەيامى كورد: ئەو پەشانگايانەى تانستا بەشدارىت تىاداكرديوو؟
 وەلام: لە چوارەدە پيشانگا بەشدارىم كرديوو. دووانى تايبەت بوو، دووانزە پيشانگاش لەگەل ھونەرمندانى دىكەى كوردستان ئەندام بووم لە يەكيتى ھونەرمندانى كوردستان بەشى شوپەكارى.
 پەيامى كورد: لە ئەوروپا چالاكى ھونەرىت بووہ؟
 وەلام: بەداخوہ، نەخىر، چونكە ئەوہ يەك سالە ھاتوومەتە ئەلمانيا بەلام بەردەوامم لە دروستكرىننى تابلۆداو بە نىازم پيشانگايەك بۆ نەروژ بەكەموہ، ئەگەر ھاوكارىم بگرى.
 پەيامى كورد: بۆ كارى ھونەرى و داھىتان، ژيانى دوورە ولاتى لەبارترە يان كوردستان
 وەلام: ھونەرمنەند ئەگەر خەز لە ھونەرەكەى بكات، پىيوستە پىشېكەوئى لە كوردستان بى يان لە ھەندەران.
 پەيامى كورد: ھەولت داوہ لىزە لە دەزگايەكى ئەكادىمى ھونەرى بخوئىت؟
 وەلام: بەلى، پىيوستە كۆرسى زمانى ئەلمانى تەواو بكەم، ھىوام

بنەفشا بىرىقان .. يەكەم بەرھەم و خەلات!

خاتو بنەفشا بىرىقان، يەكەم كورته فىلم بە ناوى (مەلۇدىا شاتۆى بچوك)ە كە ناوى كەمپىكە دەكەوئتە شارى ناوہراستى برۆكسل، بەرھەمەتتا و خەلاتى يەكەمى ۳۰ ھەمىن فىستىفالى مېديا ۲۰۰۴/۱۰/۱۰ى بەلجىكى وەرگرت.
 چىرۆكى ئەم كورته فىلمە لەسەر پەنابەرى كوردە كە لە كەمپى پەنابەرى لە بەلجىكا دەژىن و فىلمەكە بە دوو زمانە زمانى كوردى و زمانى فەرەنسى، ئەكتەرى كورد بە كوردى قسه دەكات و ئەوانەى ترىش بە فەرەنسى.
 بىرىقان دەلى من لەو باوہرەدام كەوا بە رىگاي سىنەما دەتوانم بىرو باوہر و ئامانچەكانى خۆم چىنەجىكەم. ھەرەھا دەلى خەز دەكەم لە سەرەتا بە فلمى كورت خۆم تافىكەموہ، چونكە فلمى درىژ پىيوستى بە پارەبىكى زۆرە.
 شاپەنى باسە كە خاتو بنەفشا بىرىقان، لە ئىستانبۆل گەرەبووہو لە سالى ۱۹۹۷ەوہ لە بەلجىكايە، دواى فىزىبونى زمانى فەرەنسى خواندنى سىنەماى تەواوكرديووہ.

رېژىسۆرىكى تەمەن ۹۶ سالە فىلمىكى نوئى دەر دەھىتتى

مانۆئىل دۇ ئولپىرا بە تەمەنترىن دەرھىتەرى جىهان، دەستى كرديوو بە پرۆژەيەكى نوئى.. بەھرى بەرھەمەكەشى لە كىتەبەكانى (ئاوگوستيا دىسە لويس) وەرگرتووہ ئولپىرا ۶۳ سال لەمەوبەر يەكەمىن فىلمى بىدەنگى دەرھىتاوہ و لەو كاتەشەوہ ھەموو سالىك فىلمىكى بەرھەم ھىتاوہ و پاش وەرگرتنى چەندىن خەلات بۆ رۆژنامەى (پولېكۆ) دەلى: ئەگەر ئەوئەندە بەتەمەن نەبوومايە ئەو ھەموو خەلاتانەم وەرئەدەگرت.
 مەھدى جاف- سوئد

پەيامى كورد ئامادەى بلاوكرىدەوہى رىكلامەى يازرگانى و پروسكەى پىروژبايى و پوسەنامە يەترخىكى گوتجاوہ

ئاژانسى توريستى
NEW PLAN
 ئىچە ئامادەى خىزمەت كرىنى ماوتلبىيانى كوردى عىزاقىن
كوردستان لە رىگاي تارانوہ
 قىزاي ئىران لە ماوہى دوو ھەفتەدا
 ئەگەل ھەر بلىتىكى شووسەرى تاران، ھەردەى خوارەن لە شىكرىن، رىستوران لە تاران بە مۆزىكى رىشوو
 Thomas-Mann Str, 24
 53111 Bonn
 Germany
 Tel.: 0049 (228) 180 24 34
 Fax: 0049 (228) 180 24 38
 E-Mail: info@newplan-travel.de
 www.newplan-travel.de
 بىلت بۆ سەرتاسەرى جىهان
 حەجى "عەب"

راگەيانندن
 ئاگادارى خوئەترانى خۆشەويست دەكەين، كە دەمانەوئت لە سالى نويدا لۆگۆ **Logo** ي پەيامى كورد بگۆرىن (بەشى كرمانجى خوارو) بە شوئەيەك كە لەگەل لۆگۆ لاتىنبىيەكەدا گونجاو بىت، پىخوشحال دەبىن بە گەيشتى پىشنىار و بەشدارىتان لە پىشكەشكردنى جوانترىن لۆگۆدا. ھەر لۆگۆيەك پەسندكرا خاوهنەكەى لە لايەن پەيامى كوردەوہ خەلات دەكرىت.

بەكوردى بدوئى، بەكوردى بخوئتە، بەكوردى بنووسە، بەكوردى بىرېكەرەوہ!

Avirek li ser Romana Hecîyê Cindî HEWARÎ yê (2)

Perwîz Cîhanî

Bi giştî meriv dikare bêje, ku roman serbihorî û mējûya jîyana gelê Kurd li nîveya yekim ya sedeya nozdê û nîveya duyim ji sedeya bistan e.

Her çend ku li destpêkê da we dîyare, ku qaremanê serekîyê romanê Fêrikê kurê Egît axayê Emerike, lê li hundurê romanê da nexşa Fêrik zor kême û ew ji nîvşa dîyê ya qaremanê serekîyê romanê. Qaremanê serekîyê romanê mala Emerikê axa û bitaybetî kurê wî Egît axayê bavê Fêrike. Bi giştî kakilê romanê wehaye:

Egît kurê axayê êla Sîpikan e. Dilê wî dikeve qîzek destgirtî. Ew bi arîkariya du mirovên dî, bi destê zorê qîzkê direvînin û xûşka wê ji dikujin. Her çend ku bav û birayê Egît bertil û xûnê didin, û ji bavê qîzkê dixwazin, ku bila qîzik li dadigehê da bêje, ew bixwe bi Egît ra revîye, lê qîzik weke şepalê li dij vê daxwazê derdikeve û ya rastî dibêje. Li akamê da ji layê dadigehê va ji bo Egît û her du hevalên wî, her yekê deh sal sizaya dûrewariyê derdikeve, û ewana dişînin Sîbrîyê, welatê berf û qeşa û bager û firtonê. Egît li wê derê dikeve rewşeke pîrr şepirze da. Lê jinek Ûris bi navê Anayê lê dibe xudan. Egît bi vê jînkê ra dize-wice û dibe xudan kar û dikan û paşê ji Anayê dibe xudanê çîwar zarokan. Li dû ra, belkû ji piştî kutbaûna sizaya Egît, Egît destê jin û zarên xwe digre û dizivire mala xwe. Li wê derê Kurdên navçê bi duhol û zurne û çeşn û şayî ten pêşwaziya wî û jin û zarên wî.

Lê li ser rêbaza dîne Êzdîyan nabe ku yekî Êzdî, di gel yeke ney Êzdî, yan jî li ser nivîsîna nivîskarî bi yeke şilet ra bizewice. Ji ber vê hindê malbata Egît û der û cînarên wan jînkê şilet dikin rikê xwe û hezar navnûçikan lê dikin û hezar pirsên ne li rê li pey wê dixin. Pişka zore xelkê ji mala axayî direvin. Heylo Qewalên ku her sal ji Berîyê dihatin, tawus dihanîn mala Emerikê axa, ew jî tenê li ber wê hindê ku Egît bi yeke ney Êzdî ra zewiciye, ji mala wan direvin. Qewal ne tenê naçin mala wana, belkû, nahêlin ewana Tawusê tawaf bikin jî. Egît dikeve nîveka nal û bizmaran. Ew ne ewe ku dest ji malbata xwe bikişîne, û ne jî ewe ku dest ji xîzana xwe û zarokên xwe. Da ku li kutayê da ew diçe, qîzîkek reiyetê ji

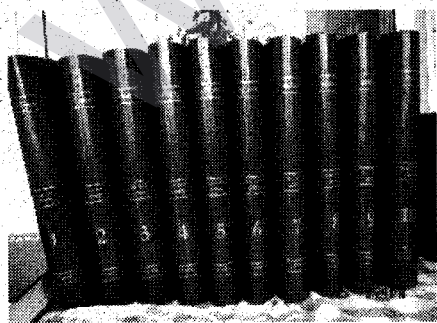
xwe ra nîşan dike. Lê Ana bi reng û rû û hej û liv û giva Egît ra pê dihesse, ku debê tiştek hebe. Da ku Egît ji wê ra ya rast dibêje. Gava ku Ana dibihîze, ku Egît li ser zewiciyê, êdî li mala wî da namîne û destê zarokên xwe digre û dîsan ber bi welatê xwe, ber bi Sîbrîyê dizivire. Lê durust roja ku Egît jina xwe siwar dike, wate bûkê

diguhoze, nama kurê wî jê ra tê. Gava ku Egît namê dixûne, dibîne ku Fêrikê kurê wî nivîsiye, ku Ana miriye û rewşa wan jî pîrr şepirzeye. Egît wê şevê wekî pehlwînan çirokan şûrê xwe dadine nîveka xwe û jina xwe ya tazeguhostî û ji jînkê ra dibêje min ad (ehd) kirîye, ta ku ez neçim û zarûyên xwe neyînim, ez nêzikî te nakevim. Bi her cureyî Egît diçe û her çar zarên xwe dîne mala xwe. Zarû jî êdî mezin bûne. Fêrik li xwendinaxanê da di gel bîr û hizrên nû, bîr û hizrên ku diji bîr û hizrên malbata wane, nasiyar dibe. Serdem serdema Lîninê mezin û şorişa Oktobreyê. Fêrik bûye şorişgêrêkî tîgîheştî. Ew xortan li dora xwe berev dike û li bara Lînin û bîr û hizrên wî û şorişa pale û gundîyan da ji wan ra dibêje û li nava xortan da gelek heval û hogîran berev dike. Lê rojekî ewî pê dihesînin, ku bi destûra dewletê birrek qaçaqçî li dû wî ketine û dixwazin ewî bikujin. Fêrik bi neçarî ji Ermenistanê dîsan dizivire Sîbrîyê û li kutayê da li şerekî da tê kuştinê. Malbata wî jî di gel sedan kesên bêguneh bi dexesî bi destên eskerên romê tene tevkuştinê. Her çî Kurdên ku li ber qirra Roma reş difilitin, ber bi Ermenistanê direvin, û rê da jin û zarên helatî rastî eskerên Ûris tîne, ku alaya sor li ser milan û di hewariya wan da tîne.

Roman li vira kuta dibe. Lê nivîskar bi hostatîyek tam serbihorîyên layekî li nav serbihorîyên serekî da cî kirîye û ew serhatîyana bi hev va girêdaye. Serhatî hemû tal û xûnbar in. Gava ku ew serhatîya çil qîzên kezi, çil qîzên Kurd, ku xudanên wana bi destên eskerê Roma reş tene kuştinê, vedigêre, xûn dihirşe hinavê mirov. Çil qîzên kezi, ku piştî kuştî û kuştaran bê xweyî û xudan dimînin, naxwazin bikevin destê eskerê Romê û bibin robot. Xwe davêjin nava ava Furatî, û ava Furatî bi guliyên xwe yên gevez dixemilînin.

(Ewê berdewam bike)

NÛDEM mîna deh cîldan ji nû ve derket !

Kovara NÛDEMê ku yek ji kovarên kurdî ya herî temendirêj bû û di pêva-

joya deh salan de (1992-2001) bêyî navbir li Swêdê derdiket, bi derketina xwe re di dîroka edebiyata kurdî de valahiyeke mezin dagirtibû û bêguman bi xatirxwestina xwe jî valahiyeke mezin çekir. NÛDEMê ku hê jî nivîskar û xwendevanên kurd bi çarçav lê digerin, niha, mîna deh cîldan û li dor 6000 rûpelan jî nû ve derket.

Ji bo peydakirina cildên NÛDEMê ji kerema xwe re bi vê adresê re firat.ceweri@chello.se têkiliyê deyne.

Darîn Zanyar bû duyemîn

Darîn Zanyar

Darîn Zanyar Kurdekî ji Başûrê Kurdistanê ye lê li Paytextê Swêdê, li Stocholmê hatiye dinyayê. Di sala 1987an de çêbûye,

Darîn Zanyar, bi dengê xweyê xweş û jêhatîbûnaxwe heq kiribû ku beşdarî pêşbirka muzikê ya bi navê „îdol 2004“ bibe

xortekî ciwan û hê 17 salî ye. Wek tê zanîn bi riya anonsekê ketibû pêşbirka muzikê û bi jêhatîbûn û dengê xweyê xweş bala jûriyê kişandibû ser xwe. Medya Swêdî li ser wî gelek tiştên baş pêşkêşî raya giştî kiribû. Darîn Zanyar, bi dengê xweyê xweş û jêhatîbûna xwe heq kiribû ku beşdarî pêşbirka muzikê ya bi navê „îdol 2004“ bibe. Di pêşbirka „îdol 2004“ de gelek hunermendên dengxweş berberî kirin. Di pêşbirka de Daniel Lindstrom bi piraniya dangan bû yekemîn û Darîn Zanyar jî bû duyemîn. Darîn Zanyar diyarkir ku ev jî ji bo wî serketinek mezin e û ew kêfxweş e. Serketina Darîn Zanyar di nav Kurdên Swêdê de bû ciyê şad û dilxweşiyê.

Niştî Stêrk

Divê her malbata Kurd li ser zarokên xwe rawestînin, rê ji wan re vekin

PK/Nasname - Niştî Stêrk, keçek Kurd e ku di medya û civata Swêdê de tê naskirin û hezkirin. Ew hem lîztikvana şanogeriye, komedyen (stand-up) û hem jî derhênera bernama radyoyê ye. Bi xwe ji Bakurê Kurdistanê, ji Farqîn/Amedê ye. Di pênc saliya xwe de bi malbata xwe re hatiye Swêdê û ji malbata Baksî ye. Wek tê zanîn Nalîn Baksî ji xanimê Kurd e û di parlamentoya Swêdî de kar û xebatên heja kiribûn.

Bêguman, divê her malbata Kurd li ser zarokên xwe rawestînin, rê ji wan re vekin û li welatên Ewropaya, Îskandinawya û li hemû welatên cihanê wan wek pêşkêş û nûnerên Kurdên derveyî welêt bighînin da ku em Kurd karibin di her warê jiyana derveyî welêt de xwedî gotin, paye û rêz bin. Em jî tevan re serketinê dixwazin.

Niştî Stêrk

Özz Nûjen

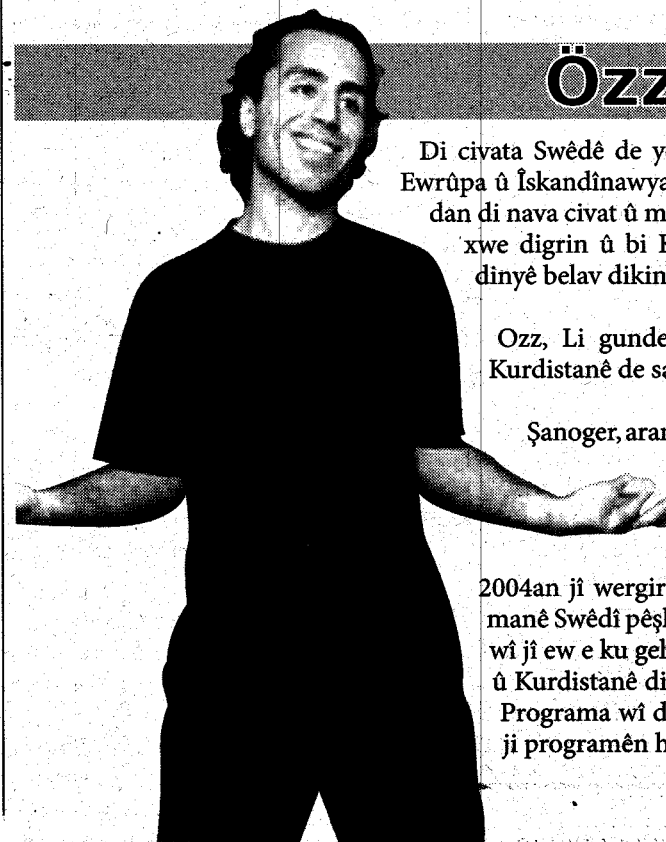
Di civata Swêdê de yek ji Kurdên navdar e. Li Ewropaya û Îskandinawya her ku diçe zarokên Kurdan di nava civat û medya wan welatan de ciyên xwe digrin û bi Kurdbûna xwe navê me li dinyê belav dikin.

Ozz, Li gundekî piçûk, di nav çiyayên Kurdistanê de sala 1975an ji dayîk bûye.

Şanoger, arang (komedyenê stand-up) û vî karê han ji sala 1999an de li ser şanoyên Swêdê dike. Ozz, li Swêdê xelata Mezin a Radio

2004an jî wergirtiye. Berhemên xwe bi zîmanê Swêdî pêşkêş dike, û yek ji taybetiyên wî jî ew e ku gelekî li ser Kurdewarî, Kurd û Kurdistanê di berhemên xwe de diaxife. Programa wî di televîzyona Swêdî de yek ji programên herî navdar e.

Malpera wî ewe: www.nujen.nu

Aîdiyê

Enwer Karahan

Mîna nivîskarên gelek mîletên din ên ku bi zimanên biyaniyan dinivîsin, nivîskarên ku bi eslê xwe kurd in lê bi zimanên dinê dinivîsin ji cihên xwe di nav edebiyata biyaniyan de girtine. Wan him di warê ziman, edebiyat û kultura mîletên din de pişkariyê mezin kiriye û him jî bi berhemên xwe di çerçeweya ziman û edebiyata mîletekî dinê de ji xwe re li cihêkî geriyane. Tiştêkî zêde ku mirov ji wan kesan re bibêje tune ye. Her çî qasî ew kes di jiana xwe ya rojane de li gora adet û kultura xwe tev geriyabe jî êdî ew malê cihêkî din in. Wan ya bi zaneyî û ya jî bi nezani tercîheke weha kiriye. Ya jî bi wî zimanî difikirin, loma.

Ew nivîskarên ku bi eslê xwe kurd in û bi zimanên nola tirkî, erebî, farisî, rûsî û herweha yên ewrûpiyan dinivîsin, gelek tiştên ku di kultura wan mîletan de tune ne, ji kultura kurdan derbasî nav ya wan dikin; di warê zimên de jî dewlemendiya zimanê kurdî li nivîsên xwe siwar dikin û ev yeka hanê jî ji ziman û edebiyata biyaniyan re dibe dewlemendiyekê; dibe xurtiyekê. Piştî demekê jî ew tiştên ku di ziman û kultura wanmîletan de tune ne, bi saya serê wan kesan derbasî nav civata biyaniyan dibin û piştî demekê jî ew tiştên hanê di nav zimanên wan de cihê xwe digrin. Ew ji bona ziman û edebiyata wî mîletî dibe dewlemendiyekê ku di zimanê wan de rojane de pîr bi rehetî tînan bi kar anîn û piştî demekê jî mirov nikare idea bike ku ew termên hanê aidên zimanê kurdî ne; ya jî heger mirov idea bike jî fêdeyê mezin tune ye, êdî ew di nav wî mîletî de bi cih dibin.

Mimkun e ku ji bona roja îroj ev tiştên hanê êdî ne talûkeyê mezin be jî. Ji ber ku bi saya serê teknîkê, dinya bûye mîna gundekî piçûk û her ku diçe însan nêzikî hevdu dibin. Êdî li Ewrûpayê sînor radibin, kulturên gelek mîletan ji ber cîrantiya bi salan in, nêzikî hevdu dibin û hwd. Hejmara wan kesên ku xwediyê van tendansan in û di vî warî de argumentên wan yên xurt jî henin, ne hindik in. Mimkun e ku hîna kurd ji ber rewşa xwe ya bédewletbûnê nehatine wê qonaxê ku bikarin bi vî rengî mînaqasê bikin. Mirov vê gavê dikare van meseleyan bide aliyekî. Lê divê mirov tiştêkî ji bira neke ku her çî qasî kultur û civat nêzikî hevdu bibin, mîlet di nav hev kevin jî; her yek ji wan mîletan xwediyê zimanekî ne ku ew tu carî ji ya xwe danakevin. Bo nimûne, bi qasî ku swêdî û norwecî nêzikî hev in, soranî û kurmancî ne ew qasî nêzikî hev in, lê ew du zimanên ji hev cûda ne. Nexwe, ihtiyaca her mîletî bi ziman, kultur, muzîk û edebiyata xwe heye ku wan biparêze û bi pêş de bixîne.

Ew nivîskarên ku bi eslê xwe kurd in û bi zimanên nola tirkî, erebî, farisî, rûsî û herweha yên ewrûpiyan dinivîsin, gelek tiştên ku di kultura wan mîletan de tune ne, ji kultura kurdan derbasî nav ya wan dikin; di warê zimên de jî dewlemendiya zimanê kurdî li nivîsên xwe siwar dikin û ev yeka hanê jî ji ziman û edebiyata biyaniyan re dibe dewlemendiyekê; dibe xurtiyekê

man û edebiyata tirkî kiriye. Bila Selîm Berekat heta bi sibehê jî jiyanê kurdan bike melzemeyên berhemên xwe, zilma ku li kurdan hatiye kirin bîne zimên, ew dîsajî aidê ziman û edebiyata ereban e; bila kurdekî/e dinê heta bi sibehê Hêlin û Nalîn û Reşo bikin lehengên çirok û romanên xwe; bila kurdekî/e dinê heta bi sibehê tekoşîna ku di rêya kurdayetiyê de daye, bike mijara romanên xwe, dîsa jî ew ne aidê/a ziman û edebiyata kurdî ye.

Herweha eynî tişt jî bona wan hunermend û stranbêjên ku bi eslê xwe kurd in jî derbas dibe. Yanî, mirov çawa dikare bibêje ku Îbrahîm Tatlıses, Ahmet Kaya an jî Celal Guzelşes û hwd aidên muzîka kurdî ne. Berovacî wê, gelek ji wan kesan muzîka kurdî talan kiriye, ji naveroka wê bi dîr xistiye, bi gotineke dinê, pê de jahr daniye û bi wî awayî ew kiriye malê muzîka tirkî. Ji xwe re li ser piştê wê ticaret kiriye, pere qezenc kiriye û bûye xwedî şan û şoret. Heger mirov di meseleya nivîskariyê de nikaribin miqayesekirinekê bike jî dikare di vî meseleyê de bi rehetî bipirse: Gelo, wîjdanê mirovî dest dide ku Îbrahîm Tatlıses û Şivan Perwer, Celal Guzelşes û Tahir Tewfîq, Ahmed Kaya û Mihe-med şexoyî bide ber hevdu û wan têxe eynî kefeşê? Ma wîjdan e ku mirov eynî qîmetê bide wan û herdu aliyan jî bike aidên eynî cihî?

Meseleya ku mijara mînaqasê me ya vî nivîsê ye, meseleya wan kesan e ku ew bi eslê xwe kurd in û bi zimanekî dinê dinivîsin. Heger mirov bipirse: Gelo, ew kesên ku bi eslê xwe kurd in û bi zimanekî dinê dinivîsin, aidên ziman û edebiyata kurdî ne, an na? Her çî qasî ew kesên hanê xwe mîna kurd bihesibînin, his bikin û di warê helwêstê tevgerên xwe de jî li seheya kurdan be jî; gelo ew aidên nivîskariyê û edebiyata kurdî ne,

an na? Li gora baweriya min, NA! Helbet ew kurd in û şika min jî kurdîtiya wan tune ye. Feqet, ew ne nivîskarên ziman û edebiyata kurdî ne, ew aidên ziman û edebiyata xelkên din in. Dixwaze bila wan hemû jiyanê xwe li ser rêya kurdîtiyê kiribe, bedelên herf mezin dabin û dixwaze bila di ber doza kurdan ya siyasî de şehîd bûbin jî bi baweriya min ew kes ne aidên ziman û edebiyata kurdî ne.

Bila Yaşar Kemal heta bi sibehê jî kurdekî baş be, bila ji bona kurdan çavê xwe jî derxîne, lê Yaşar Kemal dîsa jî malê edebiyata tirkî ye û wî xizmeteke mezin ji bona dewlemendiya zimanê tirkî kiriye. Ez nabêjim ku wî xerabî bi ziman û edebiyata kurdî kiriye, lê xizmeta ziriye, lê xizmeta ziriye.

Pijîşkê kurd û mîraniyêke bêhempa

Ingrid Weiss

Der sich dem Terror stellte

Vom Wiener OPEC-Überfall zum Terrorismus der Gegenwart

Ein Tatsachenbericht

MOLDEN

Sîrwan Hecî Berko

Di 21.12.1975ê de, komek ji terorîstan êrişê terorîstiyane li dijî avahiya OPEC (Rêxistina Welatên petrolfiroş) li paytexta Austria Wienê pêk anî. Wêneyên vî êrişê li seranserî cîhanê belav bûn. Sê kes hatin kuştin û komek ji wezîrên petrolê yê welatên endamên OPEC hatin revandin. Terorîst Ilich Ramirez Sánchez, ku bêtir bi navê "Carlos" tê naskirin, yek ji endamên wê koma terorîstan bû.

Yekî ku ev terror bi çavên xwe dît û xwedî roleke bingehîn û giring bû, pijîşkeke kurd ji Kurdîstana Iraqê bi navê Wiriya Rawenduzy bû.

Dema ku terorîstan xwest wezîrên di destên xwe de û bi wan re terorîstê elmanî navdar Hans-Joachim Klein bi balafirêkê birevînin ciyekî nenas, terorîstan doza pijîşkekî kir. Di wê rewşa dijar

de, pijîşkê kurd Rawenduzy, ku li Wienê dijîya, ji berpirsên austriyayî re eşkere kir, ku ew dixwaze bi terorîstan re biçe û birîndaran derman bike.

Dr. Wiriya Rawenduzy bi xwe di tirimbêla xwe de bû, dema ku di radyoyê de nûçeyên wê êrişê dibihîse. Yekser û bêyî ku kesek jê bixwaze, ew diçe balafirgehê û ji polîsan dixwaze, ku wî derbas kin. Polîsan pêşî nexwest wî derbas kin, lê piştî ku Rawenduzy ji wan re eşkere kir, ku ew pijîşkê û bi ser de jî bi zimanê erebî dizane, wan daxwaza wî pejirand.

Nivîskar Ingrid Weiss çiroka vî pijîşkê kurd, ku bi xebata xwe ya mîrane û bêhempa hişt ku ti xwîn nerije, di pirtûka xwe "Der sich dem Terror stellte", ku li Austriyayê bi zimanê elmanî derket, dibêje. Bi xêra alîkariya Wiriya Rawenduzy, terorîstê birîndar Klein ne mir. Herweha tiştêkî bi wezîrên petrolê yên di balafirê de nehat û hemû serbest hatin berdan, piştî ku ji bo wan pere hatin dayin.

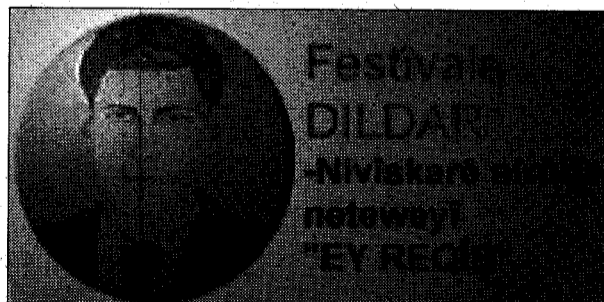
Wiriya Rawenduzy bi xwe yek ji wan kurdan e, ku ji ber diktatoriya Sedam Hisênî piştê xwe da welatê xwe û li Austriyayê bi cî bû. Ew siyaseta kurdî baş nas dike. Rawenduzy îroj di wê baweriyê de ye, ku ne terorîst Carlos, lê belê Filestîniyê bi navê Enis el-Nakaş ("Xalid") serekê wê êrişê li dijî OPEC bû.

Pirtûka ku bi gelek wêneyan hatiye xemilandin, çirokeke rast dibêje û eşkere dike, ku Wiriya Rawenduzy nimûneyeke cegerdar e ji bo mirovayetiya û li dijî zordarî û terorê ye.

INGRID WEISS
DER SICH DEM TERROR STELLTE
225 r. girêdayî, 12,5x20,5
€ 22,80
ISBN 3-85485-120-0

Şair Dildar bi festîvalekê hat bibîranîn

Li Hela Medyaya Hewlêrê Festîvala Helbestvanê Kurd Dildar çêbû

Di 21-22.11.2004'an de li Holê Medyaya Hewlêrê Festîvala Helbestvanê Kurd Dildar çêbû. Bi qasî 300 şair, nivîskar û wêjedost beşdarî vî Festîvalê bûn.

Festîvala Dildar, li Hewlêrê bi axaftina wezîrê roşenbîrî ya hikûmeta herêma Kurdistanê Samî Şoreş destpêkir. Samî şoreş di axaftina xwe de bi kurtî behsa jiyan û karê edebiyata Dildar, welatparêzî û pêşverûtîya wî kir.

Di wan du rojan de li ser babetên wekî "Dildar û Helbesta Ey Reqîb", "Dildar Di Nava Helbesta Dildar û Xazelê (Gazelê) QDê", "Bîranîna Dildar Ligel Dildar", "Dildar û Sîyaset", panel hatin çêkirin.

Di van panelan de li ser helbest, jîyan, şeweyê hunerî, bîr û bawerî û xebata siyasi ya Dildar hat sekinandin.

Wek tê zanîn di sala 1947'an de çar zabitên Kurd ji aliyê hikûmeta Iraqê ve hatin îdam kirin. Dildar di dema veşartina Xelîl Xoşnav de, ku yek ji çar zabitên îdamkirî bû, helbesta xwe ya nû "Ey Reqîb" dixwîne. Coşêk mezin dixê dilê gel. Piştî muzîkê jî bo vî helbestê hat çêkirin û ev helbest bû sirûda netewî ya Kurd "Ey Reqîb".

Rayîrî Çewlîg gerîyayî

Goreyî agahdariya muduriyeta metrolojî zerrê bajarî Çewlîg de 55 cm û cayanî berzan de zi 1m 50 cm vor varaya.

Wêne: Bingöl.online

Çewlîg - Çend rojî yo ke rid vor ra rayîrî Çewlîg gerîyayî, açaqayî Çewlîg û bajarani cîranan biryaya. Rayîrî Çewlîg-Erzurum û rayîrî Çewlîg-Amed kar nêkeno, erebê nêşkenî şuerî û biyerî. No rayîran de xebatê akertişî rayîran rûmena.

Goreyî agahdariya muduriyeta metrolojî zerrê bajarî Çewlîg de 55 cm û cayanî berzan de zi 1m 50 cm vor varaya. Varayîşî vor ha rûmena, no rid ra rayîrî 263 dewanî Çewlîg zi gerîyawo.

Kurdî Rohilta Kurdistan sinorî Iraq-Urdun de bin tehdîtî terorîstan de ê

Wext ke rejimî Saddam riciya na kamp de 12 000 Kurd bi. Înan ra yew qisim şî Urdun, yew qisim zi şî Kurdîstana Başûr.

Iraq - Kurdî rojhilata Kurdistan ke sinorî Iraq-Urdun ser kampê multeciyan de mûnenî, terorîstan înan ra 20 tenî kiştî û 17 ten zi kerdî darbice. Na kampa ke kurdî rojhilat te de ciwiyenî, ha rojawanî bajarî Rumadî û nîzdî sinorî Urdun di a.

Nê Kurdan çend ray muracat hukmatî Iraq kerd ke înan bişawî Kurdîstana Başûr, la hukmat no waştê înan nêard ca. Samed ke Felluca, Rumadî û Musul de her tim piyerdariş est, nê Kurdî

nêşkenî bi îmkananî xo şuerî Kurdistan. Wext ke rejimî Saddam riciya na kamp de 12 000 Kurd bi. Înan ra yew qisim şî Urdun, yew qisim zi şî Kurdîstana Başûr.

Goreyî agahdariya ajansî Fransa (AFP) na kamp ra hendê 1000 tenî xo eşto bextî Urdun. Hukmatî Urdun wazeno înan nîzdî sinor Iraq de kampê El Reşîdiye de ca kiro.

Per bîn ra hukmat İsveçî eşkira kerd ke heqî îltica bido 202 Kurdan.

Binevşa Berîvan Xelat Girot

Na film serameyê(Hatirat) yew kênaya Kurd ser a. Na kênaya bi mayî xo û çend Kurdanî binana piya amêya Belçika û ê wazenî ita de bimani.

Kênaya Kurd Binevşa Berîvan Belçika de xelatê filmanî kilm Namur-Beljika girot.

Binevşa Berîvan pê filmê xo ya bi namêyî „Melodiyê şatoyî qicik“ kotibi na festivalê filman.

Binevşa Berîvan rejisorê filma „Melodiyê şatoyî qicik“ a.

Binevşa Berîvan, wendişî xo ey rejisoriyê wendegeho berz yê Sinema de qedna û qednarişî wendişî xo dima na film ûnta.

Na film serameyê(Hatirat) yew kênaya Kurd ser a. Na kênaya bi mayî xo û çend Kurdanî binana piya amêya Belçika û ê wazenî ita de bimani.

Herî xo kuawo

Hamburg de yew vêve bi. Tayê dewijî ma zi şîbî o vêve. Merdimanî Avdilawo Urfayîj no vêve de bêedebê kerd bi. No samed a yew dewijî ma yew dewijî ma yo bîn kuab. O merdimo ke dewijî ma kuab name ey Alî bi.

Selîm Çürükaya

Yew roj cuwa pey yewna dewijî ma mi re telefon kerd.

Ey va:

Alî çey hol nêkerd, ey re çî o dewijî xo kueno?

Mi zi va:

Alî hol kerd, ey zi sey Babî xo hêverî herî xo kuawo

Dewijî mi va:

Sini? Dê mi ri zi vac, ez nêzûna

Mi va:

Panciyes ser verî, yew şew, yew miyêrik yeno kêyê Alî, o vûno:

Herî dew kotî miyanî argudê şîma.

Alî û Babî xo elektrîke destanî xo genî û şîni verî yegeyî argud.

Ê vînenî ke hendê des heb herî hê

miyanî argud de ê. Alî wazeno ke heranî bikuro.

Babî ey vûno:

Ti îtiya de qarîş pê mebi, xo verşun, ma herî zerê axurî.

Ti mi ri vîy înan tepîş, ez mirdê xo serê înan bikuri

Ê wîrd piya heran erzenî vernî xo, ê heran tîni kenî zerê axurî.

Babî Alî vûno:

Ti mi ri yewî tepîş.

Alî vîy yew herî tepîşeno

û babî ey zi pê dimî tuwerzîna dûno serê herî re.

O hîrî heb dûno piyê, her gulî gînenî ard re.

Babî Alî vûno:

Temûm mi gurê nê da ci, ti mi re yewnayî tepîş.

Alî geyreno, geyreno, herî çîni.

O ewniyeno ke ey ber akerte verdawo, piyê heran vazdê, şî.

Babî ey vûno:

Dê a çîla taîn no herî kam o, wilay ma no herî kişt

Alî çîla fineno ta, ê ewniyeni ke herî înan ho ard de o.

Xebatê Partîyanî Kurdîstan samedî Vîcnayîşî Iraq û Kurdîstana ha rûmena

Kurdîstana Başûr de partî Kurdîstanî samedî vîcnayîşa kotî miyan yew xebata xwîrt.

M. Barzanî û C. Telabanî

Kurdîstana Başûr - Çiya çiya partî yenî piyê het û stratejiyê vîcnayîşan ser qisêkenî. Mesulî agahdaridayin û endamî polît buroyî Partîya kominîsta Kurdistan Mamosta Ehmed Hamdî eşkira kerd ke Partîya kominîsta Kurdistan bi Zehmetkeşan û sosyalîstana piya

kuwenî vîcnayîşî parlamentoyî Kurdistan. Birêz Ehmed Hamdî vano „ ma wazenî piyê partîyan Kurdistan piya bi yew liste şuerî vîcnayîşî parlamentoyî Iraq.“

Yew heyetî polît buroyî PDK û YNK roje yewşeme bi Yegirtûy Îslamî Kurdistan'a amê piyehet û meselay vîcnayîş ser qisêkerd. Her hîrî peranî zi kerd piyê ke heta mumkun bo piyê partîyanî Kurdistan piya bi yew liste vîcnayîşî Iraq kuirî.

Per bîn ra polît buroyî PDK û YNK eşkira kerd ke ê bi yew liste kuwenî vîcnayîşî parlamentoyî Iraq. Goreyî agahdarî ke yenî dayîş nê di partî gird wazenî çend kulsiyan sey kontejan bidî partîyanî binan û kulsiyanî mendan zi myan xo de barkirî.

Heş û Dewic

Mahmut Ayciçek

Yo dewic şîno velg birneno, sûnd dîyen o gure xwî qedneno û kueno cehde yeno.

Dewic yeno verî dewê xwî. O uca d' yo veng eşnaweno û ûniyeno ki yo heş ho miyûn birîn d' o.

Merdim ma terseno û veciyeno yo dara, heş z' yeno veciyeno eyni dara. Dar z' guaziyera. Heş guaz ti ra keno û wueno. Heş vera, vera şîno cuar. Merdim ma z' xwî hêt cuara kaşkeno. Heş yo guaz ti ra keno û destî xwî keno berz. O wazenig biûnyo zerrê guaz d' dendik est nûn çîno.

Dewic z' vûno qey Heş ho ina guaz

îkram yi keno.

Wi vûno:

Ez niweeen!

Heş terseno, dar ra yeno wari û zît beno şîno.

Dewic ma z' bine vindeno û cuwa pey dar ra yeno wari, şîno dewê xwî. Dewic mereq kenî, yi persenî. Wi z' çî bîyo, se bîyo dewicûn ra vûno. Lakin wi vûno:

Heş mi ra tersa, şî.

Yo dewicî yi vûno:

Hero bê tehmîn! Heş feqir ca ra zûnên yona heş sey tu vécyo dara; ti jehre Heş teqno. Wekîl alla Heş feqir hin heyat xwî d' guazûn niwen.

Şex Tahar Efendî û Miftî Avdilla

İrfan Kaya

Şex Tahar Efendî birayî Şex Seid Efendî yo qic o. Şex Tahar Efendî zaf zûnaye bi. O him zaf zûnaye him zi zaf yarûn bi. Şex Tahar badê surgun xo, yew deme kê xo ûnû Çewlig. Şex Tahar Efendî yew merdimo feqîr bi. Debarê (îdare) ey zaf hol nê bi. Şarî Çewlig ci re ardim kerdîyen.

Wext Partîya Gel de (Halk partisi) miyabenî serranî 1940 û 1950 de goreyî vateyî şarî Çewlig miranî Çewlig ra Ruştu Begî Sîmsor serekî Çewlig ey Partîya Gel bi. Ruştu Beg wazîfe dûno Şex Tahar Efendî ke bajarî Çewlig de, camî de waaz bido.

Şex Tahar yew roj eşnaweno ke mebusî Çewlig Mustafa OKÇUOĞLU û Feridun FİKRÎ DUŞUNSEL yeni, bîni meymanî Miftî Abdullah TUTAL. Nê di merdim zi Çewligîj nêbi. Mustafa OKÇUOĞLU Depi ra bi. Feridun Fikri DUŞUNSEL zi kuekî xo Xozat (Dersim) ra bi. Nê Hurd merdim zi wextî İsmet kêr di (İsmet İNONU) bibî mebus Çewlig. Xo ra wextî îdareyî yew parti de, wextî Mista-

Alî Riza Efendî, Ebdulmelîk Fîrat (Li ser nîga) û Şahâbeddîn Fîrat

fa KEMAL de, Mistafa KEMAL û İsmet İNONU mebusî bajarî tespît kerdî yen. Zaf ray mebusan o bajar ke ey bî mebus, qet nêdîni.

Şex Tahar Mallêy Camîye Hêci Hidir, Malla Seid Mazrecik, geno xo hetî û şino kê Miftî Avdilla. Tersî Şex Tahar Efendî çîniyeb. Ey wext ke hewce bin, her qalê xo, her cemaat de vatîyen.

Wext ke berî Miftî kuyeno, o şino berî xo akeno. O wext ke Şex û Malla Seid vînenno, o hem şaş beno hem zi terseno. Miftî zûno ke dişmenî Şex Tahar Efendî hê zerre di ê. Miftî terseno ke bêlka Şex hers bo, qala tinapê bido, meyman rahatsîz bî.

Şex Tahar kueno zerre silamî Humay dûno û cawo rind de ronîşeno. Dest û lingî Miftî kuenî tîyemiyon. Miftî amir Şex o, la o zûnaye û piltîye Şex re hurmet keno. Mebus ca de fam kenî ke no merdim yew merdimo zaf pîl o. Ê ca de Miftî ra pers kenî:

Miftî Efendî no merdim kam o? Ti bidî ma sinasnayîş, ma pê kêf weş benî.

Miftî binêk terseno, o memurê xo ver terseno. Miftî qal xo fek de beno, ûno la belê nişkeno qalê xo bero sere. Efendî ewnîyeno ke Miftî zaf ho tengune di o.

O vûno:

Avdilla vindir! ez xo dûna sinasnayîş. Şex Tahar vûno:

No merdim ke şima vînenî, no merdim biray ey merdimo ke 1925 de warîşt we da hukmat şima re, la rid hayinanî sey şima ra nişka hukmat biqeldo. Hersî Efendî ser feki mebusan kilîf beno, ê cayî xo di benî zua.

Efendî na qalê xo ser Malla Seid ra vûno:

Kurdo warz îtya cayî merdimanî sey ma niyo, cayî teresun o.

Şex Tahar û Malla Seid warzenî we, kuenî teber.

A şew Efendî Malla Seid ra vûno:

Kurdo! yew pelî kaxid biya; ez vûna ti yew waştîşname binus.

Efendî vûno, Malla Seid nuseno. Şex Tahar bi no waştîşnameya wazeno ke gurê xo ye waazdayîşî caverdo.

Malla Seid şaş beno, o vûno:

Efendî qey to wazenî gureyî xo caverdî?

Efendî vûno:

Kurdo! Ez camîyerdî xo nidûna înan, no şeref. Êy min o, ez înan nêdûna.

İdarekeranî HAK-PAR semedî Kurdî ya îfade da

Mersîn - İdarekeranî Partîya maf û Azadîyan (HAK-PAR) ey quelî Mersîn kongrê xo ya yewin de bi Kurdî qisêkerdib, no rid ra înan îfade da dozgerîye Mersîn.

HAK-PAR 31î aşmê Çiriya Peşin de kongreya xo viraştib. Na kongre de çend idarekeran Kurdî qisêkerdib, no rid re pa serekî parti ey quelî Mersîn M.Muaz Bozyel'a 13 tenan 25î aşmê Çiriya Paşin de îfade da dozgerî Cumhurîyet ey Mersîn.

M.Muaz Bozyel va: "bi zîwanî xo, xo îfadekerdîş heqî ma yo tabî yo. Na roja pey ma îfade xo zi bi Kurdî bido."

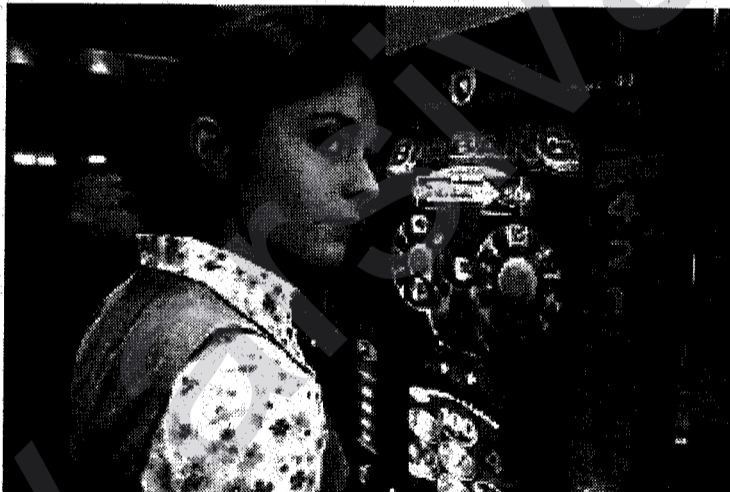
İran zulm xo dewijanî Kurdistan ser rûneno

Urmiye- Hêzanî leşkerî ey İran mintiqayî Soma û Bradost de dest bi operasyonan kerd. No rid ra leşkeran dewî na mintîqa girofî abluka.

Serê nê heftî de operasyonan dest ci kerd Leşkeranî İran şayîş û ameyîşî dewanî Cumhî, Une, Mîkan, Marne, Gence pîr, Sersere û Sîroz kerd qedexe (Yasax). Hukmat İran zi wazeno dewijan bikiro koricî.

Fetivalê Mannheim de filma Kirdkî dereceyî yewin girot

Festîvalê enternasyonal ey Mannheim-Heidelberg de 29 welatan ca girot

Mannheim- Heftêku vîyert festîvalê film ey Mannheim-Heidelberg ey 53. virazîyay. Emser na festîval de xelatê filma en hol yew filma Kirdkî „Perre Dima So“ girot.

Festîvalê enternasyonal ey Mannheim-Heidelberg de 29 welatan ca girot. Festîval de pa 22 filmanî dergana bi filmanî

kilman û dokumenterana 49 film amê temaşekerdîş. Nizdî 60 henar kesî nê film seyrkerdî. Bi rayanî temaşekerdoxana filmê rejîsorê Kurd Nuray şahin dereca yewin girot.

Nuray şahin Dersim ra ya û Berlin de sinema wend. Nuray şahin filmê „Perre Dima So“ Berlin de ûnta.

Colemêrg de yew şûne yo 19 serre kişîya

Şewê 29î aşmê Çiriya Paşin de navçê Çolemêrg şemzînan dewê Orencik de yew şûne yo bi namê Fevzi Can kişîya

Colemêrg - Fevzi Can pês ver di bi. Leşkerî iddia kenî ke Fevzi gueş nidawo hişarbiyayîşî „vindir“ a, no rid ra leşkeran o kişto. Şûnê bi darbê di gulana ca de merd. Waharanî ey waşt ke mehîti ey bigîr, la qerequeli înan ra waşt ke ê imza bidî ke „yew ter-

orist gueş nidawo hişariyê „vindir“ a, o rid ra amewo kişîş. İnan o belge imza nêkerd, no rid ra zi nêşkayî mehîti xo bigîrî.

Heftêku vîyert zi Ugur Kaymazo 12 serre û pi ey Qoser de amebî kişîş.

Amed de şîyayîşî protesto

Şarî Amed bi yew şîyayîşî kişîşî Ugur Kaymaz û pi ey Ahmet Kaymaz ame protesto kerdîş

Amed - Şarî Amed bi yew şîyayîşî kişîşî Ugur Kaymaz û pi ey Ahmet Kaymaz ame protesto kerdîş.

Ugur Kaymaz o 12 serre û pi ey Ahmet Kaymaz heftêku vîyert Navçeyî Merdîn Qoser de bi destî polesan amebî kişîş.

Şarî Amed roje 30ê aşmê Teşrine de Baglar dortyo ra heta Parkê Koşuyolu yew şîyayîş viraşt. Myan na komî de cinî û qicî zi bî. İnan destî de dovîzî sey „Xebera to esta 13 gulê niyayî Ugur o 12 serri

ya“, „Qetilkerdîş Ugur o qicik kriterî kopenhagenê?“ bî.

Na kom waşt ke qetilkar vécîyî werte û walî Merdîn Temel Koçaklar istifa bikiro.

Poles verî waşt ke nêverdo şîyayîş bibo, la nê ser ê niştî rue. Cuwa pey şîyayîş rûmna û bê qeza-neza qedya.

Komelê heqî İnsanî (İHD) quelî Ankara, Baroyî Bursa'î CHP zi kişîşî Ugur Kaymaz û pi ey protesto kerd û waşt ke qetilkar bîyerî meh-kima kerdîş.

له پهراوێزی گۆنهدی رهوهندی عیراقی له بهرلین دیداریگ له گهڵ خاتوو لهیلا رهسول

په‌یامی کورد: ئامانج چیه له‌م هه‌لزارده‌یه‌؟

وه‌لام: هه‌لزاردنی ره‌وه‌ندی عیراقی له‌ ئه‌لمانی و ئه‌و کۆمه‌له‌یه‌ پێکهاتوه له‌ هه‌موو گه‌لانی عیراقی و هه‌ول به‌ بێریت به‌ شیوه‌یه‌کی دیموکراتی لایه‌نه‌کانی عیراقی تێدا به‌شدارین تا وه‌کو بێرێوه‌چونی ره‌وه‌ندی عیراق گوزارشت بکهن و ئاراسته‌ی حکومه‌تی ئه‌لمانی بکهن و چاره‌سه‌ری گونجاویان بۆ بدوزرێته‌وه.

ئێوه کۆفرانسه‌ له‌ رۆژی ۲۰/۰۴/۲۰۰۴ له‌ شاری به‌رلین نزیکه‌ ۳۵۰ کەس به‌شداربوون له‌ گشت هه‌ریه‌مه‌کانی ئه‌لمانی و کۆفرانسه‌ که‌ به‌ شیوه‌یه‌کی دیموکراتی به‌ رێه‌چوو ده‌سته‌یه‌کی سه‌ره‌رشتی هه‌لزارد که‌ نزیکه‌ ۵۱ کەس خۆی پالۆت رێژه‌ی ئافره‌ت ۲۵٪ بوو پێتج ئافره‌ت به‌شداریان تێدا کردبوو ۲۱ کەس تێدا هه‌لزاردرا بۆ ده‌سته‌ی ئه‌م کۆمه‌له‌یه‌ له‌ نیوانی ئه‌و ۲۱ کەسه‌ ۷ کەس هه‌له‌به‌رێدریت بۆ به‌رێه‌بێرینی ئیش و کاری ئه‌و

نارخۆ گه‌نژوگی له‌ سه‌ر کوا و تاوه‌کو له‌ کۆنگره‌ ئاراسته‌ی ئه‌ندامان بکهن. **په‌یامی کورد:** **وه‌کو خۆت ده‌زانی ۸۰٪ ره‌وه‌ندی عیراقی کورده‌ ئایا بۆچی له‌ میدیا کورده‌یه‌کانه‌وه‌ بلانێه‌کراوه‌؟**

وه‌لام: به‌لێ ۸۰٪ ره‌وه‌ندی عیراقی کورده‌، به‌لام که‌مه‌تره‌میان نه‌ کرده‌وه.

په‌یامی کورد: **ئێوه ئاکاداریتان بۆ ئه‌وان ره‌وانه‌کردبوو و ئه‌وان بلانێه‌کراوه‌؟**

وه‌لام: ئێمه‌ هیچ لایه‌نیکی حزبیان بانگ نه‌کردبوو.

په‌یامی کورد: **ئێمه‌ کارمان به‌هیچ حزبیگ ئیه‌ مه‌یه‌ستمان راگه‌یانده‌.**

وه‌لام: هه‌موو لایه‌نه‌کان به‌شداربوون له‌ لێژنه‌ی ئاماده‌کاری و پێش شه‌ش مانگ له‌ ۲۰۰ کەس ۲۰۰ کەس زیاتر کوردبوون.

په‌یامی کورد: **ئێوه ده‌بوو ئاکاداری راگه‌یانده‌کانی خۆمانی بکهن چونکه‌ ئێوه ئوێته‌ری ره‌وه‌ندی کوردن له‌ ئه‌لمانی؟**

وه‌لام: به‌ دلناییه‌وه‌ ده‌لێم ئێمه‌ له‌ رۆژانی داهااتوو ئاکاداری خه‌لکی خۆمان ده‌که‌ینه‌وه‌ له‌ سه‌ر چالاکیه‌کان و هه‌ولیش ده‌ده‌ین رێژه‌یه‌کی زیاتر خه‌لک له‌ گه‌ل خۆمان به‌شداریه‌کین سوپاسی ئه‌و خه‌لکه‌ش ده‌که‌ین که‌ به‌شداریان له‌م هه‌لزاردنه‌ کرد ئێمه‌ وه‌کو کورد ده‌نگ بووین و مایه‌ی خۆشحالییه‌ چونکه‌ ده‌نگی کورد ئه‌وه‌نده‌ به‌ هیز و کاریگه‌ر بوو.

په‌یامی کورد: **په‌رژه‌ی ئێوه چیه‌ بۆ ئاینده‌؟**

وه‌لام: په‌رژه‌کانمان هاوکاریکردنی ره‌وه‌ندی عیراقیه‌، به‌گه‌شتی کورد به‌ تابه‌تی بۆ چاره‌سه‌رکردنی و کێڕووفتی له‌ گه‌ل حکومه‌تی ئه‌لمانی و عیراقی په‌رژگرای به‌شدارکردن بارۆزخی ئیستای عیراق له‌ لایه‌ی سیاسی ئاوه‌دانکردنه‌وه‌ هه‌ول ده‌ده‌ین ئه‌و جیاوازیانه‌ی که‌ رۆژمی پێشوو دروستیکردبوو له‌ نێو ئه‌وه‌ه‌کان به‌سریه‌وه‌ به‌زمانی دایک که‌لتوری

گه‌لوه‌ کاسی هه‌فته

- کاوڕ ۲۰ تا ۲۰۰۴**
رۆژیکی خۆشه‌، هاوڕیکانت پشتیوانیت ده‌کهن، لاواز نه‌به‌، به‌ هیز و خۆراگر به‌.
- کا ۲۰ تا ۲۰۰۴**
رۆژیکی خۆش و رووناکه‌ و ریکای خۆشه‌وپیستی له‌ به‌رده‌مندا کراوه‌یه‌، به‌لام له‌وانه‌یه‌ به‌ گۆزیه‌ی حه‌ز و ویسته‌کانت نه‌بێ.
- دوانه‌ (چمک) ۲۰ تا ۲۰۰۴**
زۆر له‌ سه‌ر شت نه‌رۆن و چاکتر وایه‌ شته‌کان به‌ ساده‌یی وه‌رگیرن، بۆ ئه‌وه‌ی تووشی کێشه‌ نه‌بن. دلنایا و ئارام بن.
- قوڕال ۲۰ تا ۲۰۰۴**
ئێوه‌ پر جوله‌ و به‌هره‌مەندن، خۆتان له‌ دوودلی بیاریزن، بڕیک پاره‌ به‌ رێه‌یه‌ بۆ هه‌ندیکتان.
- شێر ۲۰ تا ۲۰۰۴**
رۆژیکی پر جوله‌ و بزافه‌ و خۆشه‌گه‌شی له‌ ئیشرک‌دنايه‌، ئامانجه‌کانی پاشه‌روژت ئاشکرا که‌، هه‌ول بده‌ نه‌رم‌تر بیت له‌ گه‌ل خۆشه‌وپیته‌که‌تدا.
- قه‌ریگ ۲۰ تا ۲۰۰۴**
وه‌رز و غاردان باشه‌، هه‌ر چه‌ند لاواز و بێ هیزیشن، به‌لام هه‌میشه‌ هه‌ولی چالاکانه‌ ده‌دن، هه‌وایکی خۆش به‌ رێگه‌وه‌یه‌ بۆتان.
- ته‌رازو ۲۰ تا ۲۰۰۴**
ئهم‌رۆ رۆژی دۆستایه‌تییه‌، نیوان خۆت و هاوڕیکانت باشه‌، بۆیه‌ هه‌ندی کەس حه‌سوودیتان پێ نه‌بێ.
- دوو پشک ۲۰ تا ۲۰۰۴**
رۆژیکی خۆش و له‌ باره‌ بۆ خۆشه‌ویستی، له‌ گه‌ل خۆشه‌ویسته‌که‌ت له‌ ماله‌ بمێته‌ و مێشکی خۆتان ساف که‌ن. له‌ رووی کاره‌وه‌ به‌ره‌و پێشتر ده‌چن.
- که‌وان ۲۰ تا ۲۰۰۴**
پشتی ئێوه‌ به‌ پاره‌ ئه‌ستور، راسته‌ گه‌رمی گیران باشه‌، به‌لام هه‌موو شتی پاره‌ نیه‌.
- گیسک ۲۰ تا ۲۰۰۴**
رۆژی حه‌ز و ئاره‌زووه‌، هه‌ندی کات به‌ خۆشه‌ویستی بدن، خۆشه‌ویستی زیانه‌ و خۆتان لێ دوور مەخن. بایه‌خی پتر به‌ هاوڕیکانتان بدن.
- سه‌تل ۲۰ تا ۲۰۰۴**
هیچ روودای تازه‌ رووناده‌ن، ئه‌مه‌ش باشه‌ چونکه‌ پێویستیان به‌ هه‌ندی ئارامی هه‌یه‌.
- نه‌هنگ ۲۰ تا ۲۰۰۴**
رۆژی عه‌شق و ئه‌ویه‌، له‌ گه‌ل خۆشه‌ویسته‌که‌ت بمێته‌ و خۆتان دوور بکه‌ن له‌ کێشه‌کان. له‌ رووی ئابوریه‌وه‌ ئه‌وه‌نده‌ حالت باش نیه‌، هه‌م‌ویشی به‌ هۆی هه‌له‌یی خۆته‌.

پاشماوه‌ی ریکای په‌کیته‌.....

له‌ میژوه‌ یه‌کتا ده‌تاسین وه‌کو کۆمه‌له‌ی پارێزه‌ران، که‌ زۆر ئازادانه‌ قسه‌یان ده‌کرد.

په‌یامی کورد: **ئێوه وه‌کو تێکه‌زه‌ر و پارێزه‌ری مافی مرۆف ناسراون، به‌لام له‌ دوايه‌یه‌ راگه‌یانده‌نی تورکی، ئێوه به‌ پشتیوانی لژی تورکی ده‌ناسین. له‌بەل چی چاه‌مه‌نی تورکی ئه‌وه‌نده‌ په‌سنده‌ی ئێوه ده‌کا؟**

وه‌لام: ئه‌وه‌ ۱۸ ساڵه‌ من بۆ پاراستنی مافی مرۆف و هه‌بوونی ده‌وله‌تیکی دیموکرات له‌ تورکیا، ئیش ده‌که‌م. ئیستاش هه‌ر بۆ ئه‌و ئامانجان ئیش ده‌که‌م. ئێوه ده‌توانن ئه‌و شتی که‌ من پێش ئیستا له‌ بواری مافی مرۆف و ناساندنی کێشه‌ی کورد و تێوو، به‌راورد بکه‌ن له‌ گه‌ل خه‌باتی ئیستامان. هه‌له‌ته‌ پێش ئیستا زۆریه‌ی میدیای تورکی

پاشماوه‌ی کورده‌ له‌ دۆستی.....

په‌رژه‌یه‌ سه‌رکه‌وتوو نابیت. چونکه‌ ئه‌گه‌ر کورد به‌شدارنی تێدانه‌کات ئه‌وا چاره‌نوسوی ئه‌وه‌یه‌که‌ تێدانه‌تواو ده‌بیت. به‌ هۆی ئه‌وه‌ی که‌ تا ئیستا چاره‌سه‌رییه‌کی دادپه‌روهرانه‌ بۆ کێشه‌ی که‌رکوک له‌ لایه‌ن حکومه‌تی کاتییه‌وه‌ نه‌ دۆزراوه‌ته‌وه‌ و جدی نه‌بوون له‌ جێبه‌جێکردنی بڕه‌گی ۵۸ یاسای به‌رێه‌بێرینی ده‌وله‌ت بۆ قو‌ناغی گواسته‌وه‌ که‌ پێداهه‌گریت له‌ سه‌ر نه‌مێشتنی ئاسه‌واری به‌عه‌ر بکێرین له‌ که‌رکوک

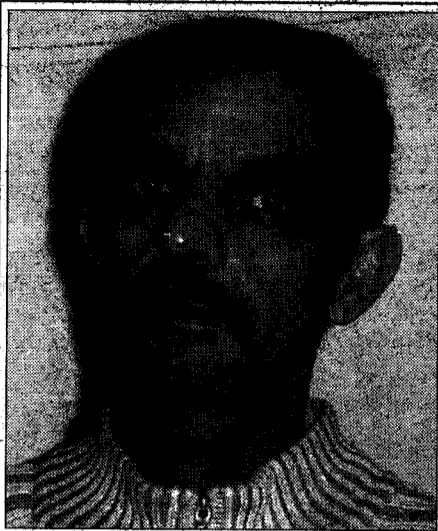
و شاره‌ کوردستانیه‌یه‌کی دیکه‌ی وه‌ک خان‌قین و ئه‌وانی دیکه‌، ئه‌مانه‌ هه‌موو بوونه‌ هۆی کاردانه‌وه‌یه‌کی نه‌گه‌تیاغه‌ له‌ شه‌قامی کوردیدا که‌ وه‌کو گومانکردن له‌ نییه‌ته‌کانی عه‌ره‌ب، به‌ تابه‌تی له‌ هۆی هه‌لوێستی نه‌گه‌تیفی پارت و هیزه‌ سیاسییه‌ عه‌ره‌به‌کان له‌ بابه‌تی فیدرالیزم هه‌ر وه‌ک له‌ وه‌لامه‌کانی پێشوویدا ئامازم پێی دا، هه‌روه‌ها که‌لی کورد باوه‌ری به‌ راستگۆیی ئه‌و پارت و هیزه‌ عه‌ره‌بیانه‌ نه‌ما و زیاتر هه‌ستی ئه‌وه‌ی له‌ لاقو‌لبووه‌وه‌ که‌ ژیانی هاو‌به‌شی له‌ گه‌لیاندا

له‌ ئیشتیمانیکدا شتیکی تاسه‌مه‌ و نه‌ک هه‌ر ئه‌مه‌ به‌لکو داوای راپرسییه‌کی گه‌شتی له‌ کوردستاندا کرد ده‌رباره‌ی دیاریکردنی چاره‌ی خۆنوسینی و سه‌ره‌به‌خۆبوونی ده‌وله‌ته‌ کورديه‌یه‌کی، ئه‌مه‌ش مافیکی ره‌وای خۆیه‌تی.

ناجی عه‌قراوی:

من له‌ گه‌ل جێبه‌جێکردنی هه‌لزاردنه‌کاندا نیم به‌ر له‌ پێداهه‌کردنی بڕه‌گه‌کانی یاسای به‌رێه‌بێرینی ده‌وله‌تی عیراق و

کورد له دۆسیی ههلبژاردنه کانی عیراقد

دانا جهلال ئەحمەد - بە کالۆریۆس له زانستە ئابووریەکاندا - سوید

کوردە ئەمین - نووسەر و مافپەرور و یاساناس - سوید

چارژیکی تر کورد به ئەزمونیکی تری چارەنووسسازدا تێبەهێنەرێکە . ئەویش ئەزمونی ههلبژاردنه کانی پەرلهمانی عیراتی و پەرلهمانی کوردی . ههروهها نوێنەرێکی ناو شارەوانیەکانی ناو عیراق . چاریکی تر کورد خۆی دەتوانێت دەست ئەزمونیکی تر له شێوهیهکی تر ، ئەزمونی پرالکتیزه کردنی دیموکراتیهت له رێی ههلبژاردنه کانی پەرلهمانی عیراق له دواى روخانی رژیی گزڕه‌گۆری سه‌ده‌م حوسینی . رژی ٢٠٠٥ چەنۆهری شارەزایانی بواری سیاسەت و بیرمچااییکانی کورد و ههروهها عه‌ره‌یی ، چ ئەوانهی دزستی کوردن و چ ئەوانهی نوێنەرێکی کوردن ، پاس و خواستیکی زۆر له ئارادایه دهرپاره‌ی به‌شداری کردنی کورد له ههلبژاردنه ، و ههروهها ئەگه‌ری به‌شداری نه‌کردنی کورد له ههلبژاردنه .

ئایا به‌شداریکردنی کورد له ههلبژاردنه کانی داهاتووی عیراق له ٢٠٠٥ تا به‌یهک لیست مانای چی ده‌بات به‌ده‌سته‌وه و چ ئامانجیک ده‌بێت ؟ ئایا به‌شداری نه‌کردنی کورد له ههلبژاردنه کانی چ ئاکام و ئه‌نجامیکی لێدکه‌وتنیه‌؟ ئایا جیاوازی چه‌ له‌ئێوان ئه‌وه‌ی هێزه کوردیه‌کان به‌شداری ههلبژاردنه کانی بکن به لیستی هه‌وێش له‌گه‌ڵ خزیاندا ، یان به‌لیستیکی هه‌وێش له‌گه‌ڵ هێزه سیاسییه عه‌ره‌یییه "سوونیه‌کان" بۆ نمونه ، و کاریگه‌ری ئه‌وه‌ش چی ده‌بێت له‌سه‌ر ئاکامی ههلبژاردنه کانی ؟ ئایا چۆن ده‌توانین داهاتووی سیاسی کورد هه‌سه‌نگینێکی له‌دواى به‌شداری کردنی له ههلبژاردنه کانی ، له چوارچۆهی سیسته‌میکی فیدرالی له عیراتی داهاتوودا ؟

ئهمانه و گه‌لی پرسپاری تر که لای خه‌لکی سانه و خه‌لکی تایبه‌تمه‌ند و به‌دواداچو دهره‌ست ده‌بن ، بۆ وه‌لامانه‌وه‌ی ئه‌و پرسپاران و خسته رووی پشینه‌یه‌کان له‌و باره‌یه‌وه به‌باشمان زانی هه‌تا رژی به‌ئه‌نجام گه‌یاندنی ههلبژاردنه کانی لاهه‌ره‌یه‌کی تایبه‌ت بۆ تاووتوێکردنی هه‌موو لایه‌نه‌کانی ئه‌و مه‌سه‌له‌یه . ئه‌وه‌ش به‌ رووبه‌رووکردنه‌وه‌ی ئه‌و کومه‌له پرسپاره له کومه‌لێ نووسه‌ری عه‌ره‌یی شاره‌زا و تایبه‌تمه‌ند له‌ بواری فیکر و سیاسه‌تدا ، هه‌روه‌ها نووسه‌ر و شاره‌زای کورد له هه‌مان بوارددا .

ئاماده‌کردنی : فینۆسی فایه‌ق

• گرتگی به‌شداریکردنی کورد له ههلبژاردنه کانی داهاتووی عیراقد

کوردە ئەمین : به‌شداریکردنی کورد له ههلبژاردنه کانی داهاتوودا واتای زۆر ده‌به‌خشیت ، چونکه واتای یه‌کبوونی مالی کورد و واتای یه‌کیتی ریزو گوتار ده‌به‌خشیت و کاری هه‌وێش له پێتو به‌رزه‌وه‌ندی بالای گه‌لی کورد و ئه‌و یه‌کبوونه‌ش هه‌یه‌که بۆ بۆ دۆزی کورد و پشنگه‌رییه‌که بۆ داواکاری و مافه‌کانی گه‌لی کورد . ئه‌مه‌ش یه‌که‌م جار نییه که کورد له تانگانه‌دا یه‌ک ده‌گرن ، چونکه روویدا که هه‌ردوو حکومه‌تی هه‌ریم توانا هه‌یه سه‌ربازیه‌کانیان یه‌کخست له چه‌نگی تاقی ئه‌نساروئیسلام ، هه‌روه‌ها هه‌ردوو سه‌رکرده‌وه‌تی کورد هه‌یه‌کانیان یه‌کخست له چه‌نگی ئازادکردنی عیراقد له چه‌پۆکی رژیی به‌عسی دکاتۆری سه‌ده‌م به‌هێنیکه‌ی یه‌کگرتوو ، ئه‌مه‌ش به‌ شێوه‌یه‌کی فراوان بووه هۆی سه‌رگرتنی پرۆسه سه‌ربازیه‌کان و ئه‌و رژییه بروخیتیت .

ئاماده‌کردنی : نووسه‌ر نیشته‌جه‌ له هه‌لاندا

به‌شداریکردنی کورد له ههلبژاردنه کانی به لیستیکی یه‌کگرتوو ، واتای زۆر ده‌به‌خشیت ، له‌وانه‌ش یه‌کخستی کوتاری کورد و باهاتوویان ، هه‌روه‌ها ئه‌و لیسته یه‌کگرتوو ریزی هه‌یه سیاسییه‌کانی کورد پته‌وتر و سه‌قامگیرتری ده‌کات ، و هیوا له ناو چه‌ماوه‌ردا به ئاینده ده‌چه‌سپینیت .

دانا جهلال ئەحمەد :

به‌شداریکردنی کورد به لیستیکی هه‌وێش واتای سیاسی گه‌وره‌ی هه‌یه به‌هه‌رچه‌سته‌کردنی هه‌لوێست و گوتاری سیاسی کورد له به‌رامه‌هر گرتنترین رووداوی سیاسی له میژووی هه‌وێش عیراقد ، چونکه لیستی یه‌کگرتووی پارتی کوردیه‌کان ، هه‌لوێستی کوردو پاشان هه‌لوێستی هه‌یه دیموکراتخا‌زو عیلمانییه‌کان له عیراقد باشتی ده‌کات و به تایبه‌تی هه‌لوێستی کورد له چوارچۆهی ریکخسته‌وه به باشتی دانه‌نیت له هه‌موو روویه‌که‌وه له سه‌رانسه‌ری عیراقد ، لیستی یه‌کگرتووی پارتی کوردیه‌کان سه‌ره‌تای یه‌کخستی هه‌ردوو ئیدازه‌یه و ئه‌و کاریگه‌رییه پزۆه‌تیفانه‌یه که لێی ده‌که‌وتنه‌وه له پیه‌وه‌ندی (کورد-کورد) دا .

• کاریگه‌ری به‌شداریکردنی کورد به یه‌ک لیست له‌گه‌ڵ هه‌یه کوردیه‌کاندا یان له‌گه‌ڵ هه‌یه‌زیکی عیراقد به‌تایبه‌ت هه‌یه‌زیکی سیاسی سوونی :

کوردە ئەمین : پێویسته له سه‌ر هه‌یه سیاسییه‌کانی کورد که له پله‌ی یه‌که‌مدا به‌روانه به‌رزه‌وه‌ندییه‌کانی گه‌لی کورد له هه‌لبژاردنه کانی و ئه‌وه‌ی که ده‌سته‌به‌ری ده‌کهن له ماف و ده‌سه‌کوت بۆ گه‌لی کورد به‌ر له هه‌موو شتی و ده‌بیت وشیارو به ئاگایی کاتیکی به‌شداریکردن له لیستیکی یه‌کگرتووی حزب و لایه‌نی غه‌یری کورد بدا ، گرتگی نییه ئه‌و هه‌یه لایه‌نه سوونی یا خود نییه‌به‌ن ، به‌لکه پێویسته تایبه‌تمه‌ندییه‌کی گرتگیان تێداییت به‌نێسه گه‌لی کورد هه‌یه ، ئه‌ویش به‌روابوونی ئه‌و لایه‌نه به مافه‌کانی گه‌لی کورد و ریز له تایبه‌تمه‌ندی ئه‌م گه‌له و ئاواته‌کانی و مافی له چاره‌ی خۆنووسیندا ، و به شێوه‌یه‌کی پزۆه‌تیت و جدییانه کاریکات بۆ چه‌سپاندنی ئه‌و مافانه له ده‌ستوری هه‌میشه‌ییدا . مه‌زمه‌ندش ده‌کرتیت که کورد له دوا‌ی ئه‌و هه‌موو ئەزمونه سه‌ختانه‌ی که به سه‌ریاندا تێپه‌ری ، پتر وشیار و به ئاگاب له جیاوازی کردن له ئێوان دۆستی راستی و دۆه‌ندا و به‌و ته‌نها به‌و که‌سه بکن که شایه‌تی به‌روابوونێکی بیت و ئەزمونه نزیکی و تاله‌کانیان له‌گه‌ڵ پارت و لایه‌نه عیراقیه‌کان له بیر نه‌هێننه‌وه که به‌ر له

ئازادکردنی عیراق یانگه‌شه‌ی پشتمانیان بۆ مافه‌کانی گه‌لی کورد ده‌کرت و هه‌روه‌ها خزیشان‌دیان ئه‌نجامه‌دا . بۆ ره‌زاهه‌ندی له سه‌ر ئه‌و مافانه : وه‌ک فیدرالیزم ، له چه‌ندین کۆنفرا‌سدا و به تایبه‌تی له کۆنفرا‌سی له‌ندن پاشان له دوا‌ی پرۆسه‌ی ئازادکردنی عیراق ، زۆرینه‌ی ئه‌و پارتانه پاشگه‌ز بوونه‌وه له ره‌زاهه‌ندییه‌کی پشتمانیان و دژایه‌تی فیدرالیزمیان کرد .

ئاماده‌کردنی : ئامی عه‌راوی :

ریگه ناگرم له به‌شداریکردنی کورد له‌گه‌ڵ لیستی عه‌ره‌یی به لیستی هه‌وێش ، به‌لام به‌هه‌رچه‌یه‌که ئه‌و لایه‌نه ئایینی و نا عیلمانی نه‌بن و به‌روایان هه‌بیت به مافی چاره‌ی خۆنووسینی کورد و به‌شداریکردنی ئه‌کتیف و راسته‌قینه‌یان له حکومه‌تی عیراق به هه‌وێش و جیکر کردنی ئه‌و بابه‌تانه‌ش له ده‌ستوری هه‌میشه‌یی عیراقد .

دانا جهلال ئەحمەد :

بزووتنه‌وه‌ی رزگاریخوازی کورد هه‌میشه و له‌میان میژووی پر سه‌ره‌ریدا ریکخراویکی به‌هه‌رتی بووه له بزووتنه‌وه‌ی دیموکراتیخوازی عیراقد ، له راستیشدا بزووتنه‌وه‌ی رزگاریخوازی کورد قولایه‌کی ئیستراتیجی بووه بۆ هه‌یه سیاسییه چه‌په‌کان و دیموکراتیخوازه‌کانی عیراق ، چه‌په‌کان و دیموکراتیخوازه‌کان عیراق هه‌میشه رووخساری گه‌ش و شایسته بوون بۆ پشتمانیکردن له مافه ره‌واکانی گه‌لی کورد . به‌شداریکردنی کورد له لیستیکی هه‌وێش له‌گه‌ڵ چه‌په‌ عیراق و هه‌یه دیموکراتیخوا‌زو عیلمانییه‌کان چه‌ختکردنیکه له سه‌ر په‌یوه‌ندی به هه‌یه له ئێوان ئه‌م دوو ئاراسته‌دا و ئه‌گه‌ری دوور خسته‌وه‌ی تارمایی گه‌رانه‌وه‌ی رژییکی سه‌ر کۆتکه له ناوه‌ندو له ژێر هه‌ر ناو یا خود ناویشانی‌کدا بیت .

• هه‌سه‌نگاندنی باشه‌روژی سیاسی کورد له چوارچۆهی سیسته‌میکی فیدرالی له عیراقد :

ئامی عه‌راوی : کورد ده‌خوازیت له به‌شداریکردنی له ههلبژاردنه کانی مافه نه‌تویه‌یه‌کانی خۆی جیکر بکات ، تا چاریکی دیکه ئه‌و مافانه پششیک نه‌کری‌ن هه‌ر وه‌ک ئه‌وه‌ی که روویدا له ته‌مینی ده‌وله‌تی

عیراقد ، و جیکرکردنی فیدرالیزی کورد له سه‌ر بنچینه‌ی جوگرافی و میژووی ، و دانانی ئه‌وه‌ی که گه‌لانی عیراق له پیکه‌اته نه‌تویه‌ی و ئایینی و تافه‌گه‌رای جۆراوجۆر پیکه‌اتوو ، و به‌هه‌رچه‌یه‌که ئه‌و نه‌تویه‌ی سه‌ره‌کییه کورد و عه‌ره‌ب ، و دابه‌شکردنی سامانی نه‌تویه‌ی له سه‌ر ئه‌و بنچینه‌ی و به‌شداریکردنی‌شان به په‌یامیک بۆ ولاتی دهوروبه‌ر دانه‌نیت که کورستانیان دابه‌شکردوو ، تا به هه‌لوێسته‌کانی خزیاندا سه‌بارت به دۆزی کورد بچنه‌وه .

دانا جهلال ئەحمەد :

یه‌کیکه له خاله‌کانی لاوزی بزووتنه‌وه‌ی رزگاریخوازی کورد و له میانه‌ی میژووه‌که‌یدا ، ئه‌وه بووه که خه‌باتی ده‌کرت به شێوه‌یه‌کی قاره‌مانانه له په‌راویزی سیاسی و جوگرافیدا (لای و چیاکانی کوردستان) و پیم وایه ئه‌وه‌ی که شێوه و ناوه‌روکی گزرا‌نکارییه‌کان دیاری ده‌کات ، ناوه‌نده (به‌غدا) ، چونکه به‌بێ خه‌بات له ناوه‌ندو هه‌وێشمانیه‌تی له‌گه‌ڵ هه‌یه دیموکراتیخوازه‌کان ، هیچ ئه‌نجامیکی سیاسی بنچینه‌یی ده‌سته‌به‌رناکرتیت . خه‌باتی کورد پێویسته بگوا‌زێته‌وه نه‌ک بۆ ناوه‌ندی عیراق به‌لکه بۆ ناوه‌نده جیهانییه‌کان و ناوه‌ندی جیهانی سیاسی و ئابووری له سه‌رده‌می تاک چه‌سه‌ریدا ، سه‌ر ده‌می جیهانگه‌رای شێوه‌کانی به ئه‌مریکا بوون ده‌گه‌رته‌وه ، ده‌بیت له ئه‌مرکا و ولاتی رزوا‌دا‌بیت .

کوردە ئەمین :

هه‌لوێستی کورد له مه‌سه‌له‌ی سیسته‌می فه‌رمانه‌روایی ئاینده له عیراقد به ته‌واوی روون و ئاشکرایه ، چونکه کورد له‌وه‌ته‌ی له سالی ١٩٩٢ سه‌ره‌به‌خو بوون له به‌رپه‌وه‌بردنی کاروباری هه‌ریمه‌که‌یان و سه‌رکه‌وتنیان له بنیاتی ئه‌زمونه دیموکراتیه‌که‌یان ، داوا‌ی ریزکرتی داواکاریان ده‌کهن له هه‌لبژاردنی سیسته‌می فیدرالیزمدا ، هه‌ر چه‌نده ئه‌م فیدرالیزمه هه‌موو ئاواته‌کانی کورد نا‌هه‌یتته‌ی و له‌گه‌ڵ ئاستی قوربانییه‌کانی ئه‌م گه‌له‌دا ناگونجیت ، به‌لکه نزمترین ئاستی ئه‌و ئاواتانه به‌رچه‌سته ده‌کات ، چونکه گه‌لی کورد وه‌ک گه‌لانی دیکه‌ی جیهان ، مافی خۆی هه‌یه له دیاری کردنی چاره‌نووسی خۆی و ده‌وله‌تی سه‌ره‌به‌خۆی هه‌بیت . هه‌ر بۆیه ده‌بیت پارت و هه‌یه سیاسییه عیراقیه جیاوازه‌کان و حکومه‌تی داهاتووی عیراق ، ریز له‌م داواکارییه‌ی کورد بگرن و ئه‌م مافانه به ته‌واوه‌تی له ده‌ستوری هه‌میشه‌ییدا

سه‌قامگیربکهن . ئه‌و فیدرالییه که کورد ده‌خوازیت فیدرالیزمیکی سیاسییه له سه‌ر بنچینه‌ی جوگرافی پکدیت و هه‌ریکی کوردستان سنووری جوگرافی و ئیداری ناسراوی میژووی خۆی هه‌بیت و که‌رکوک و ئه‌و ناوچانه‌ی که ته‌عریب کران له چوار چۆیه‌ی ئه‌و سنوورده‌ان کورد پێویسته رژیکی بنچینه‌ییان له نه‌خشه‌دان و کارگیری و حوکمه‌رانیدا هه‌بیت ، نه‌ک ته‌نیا له هه‌ریکی کوردستان به‌لکه له ناوه‌ندی‌ش له چوارچۆهی ده‌وله‌تی عیراقی فیدرال دیموکراتی که ریز له مافه‌کانی مرۆف ده‌کرت و مامه‌له له گه‌ل کورد دا وه‌ک هه‌وێش بنچینه‌ی عه‌ره‌ب و هاو‌لاتی پله‌ی یه‌که‌م . ئه‌گه‌ر ئه‌مانه‌ش بۆ کورد جیه‌جی نه‌بن ئه‌و مافی خزیان داوا‌ی سه‌ره‌به‌خۆی و ده‌وله‌تی تایبه‌تی خزیان بکن .

• به‌شدارینه‌کردنی کورد له ههلبژاردنه‌کانی عیراقد چی ده‌که‌یه‌نیت ؟

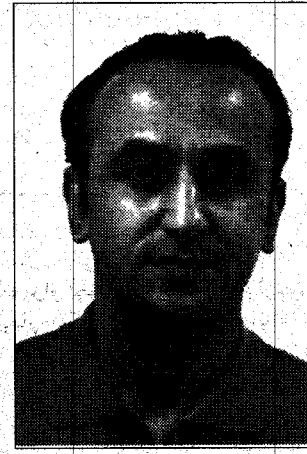
دانا جهلال ئەحمەد : کورد له سه‌رده‌می پاشایه‌تیدا به‌شدارییان نه‌کرد له هه‌لبژاردنه‌دا و بریاره‌کان له جینی خۆی بوو ، به‌لام بارو‌دۆخی ئیستا جیاوازه ، چونکه کورد رژیکی گه‌وره‌یان بینی له لایه‌نی فاشیزم و کورد ده‌توانی رژیکی یه‌کلاخه‌ره‌وه بینین له بنیاتی عیراقی دیموکراتی و فیدرالی‌دا ، هه‌ر بۆیه به‌شداری نه‌کردن له هه‌لبژاردنه‌کان ریکه خۆش ده‌کات بۆ هه‌یه دواکه‌وتنخوازه‌کان نه‌ک بۆ ئه‌وه‌ی بالاده‌س بن له بریاری سیاسی عیراقد ، به‌لکه له ئاینده‌ی عیراقیشدا . دواخستی هه‌لبژاردنه‌کان ده‌کرت پاساوی هه‌بیت تا ئه‌وه‌نده‌ی هه‌ل و مه‌رجه‌کان له‌که‌رکوک و شاره ته‌عریب کراوه‌کانی دیکه‌ی کوردستاندا ، ئاسایی ده‌کرتیه‌وه و ده‌شکرت بانه‌گه‌شه‌ی هه‌ر دوو سه‌رکرده‌ مام جه‌لال و کاک مه‌سه‌ود بارزانی بۆ دواخستی هه‌لبژاردنه‌کانی شاره‌وانی له‌که‌رکوکدا به هه‌لوێستیکی له جینی خۆی دابنریت .

کوردە ئەمین :

گومانی تیدا نییه که کورد له عیراقد دووم نه‌توه پیک دیتن له رووی قه‌واره و ژماره‌وه ، هه‌ر بۆیه گه‌لی کورد سه‌نگی چه‌ماوه‌ری و سیاسی گه‌وره‌ی خۆی هه‌یه له پرۆسه سیاسییه‌دا که له عیراقد ئه‌نجام ده‌دریت و به‌بێ به‌شداریکردنی کورد ئه‌م بۆ لاهه‌ری V

که‌ر کوک... ته‌نا دورپانیکی ناپرومهندانه‌ی سه‌رگر دایه‌تی سیاسی کورده

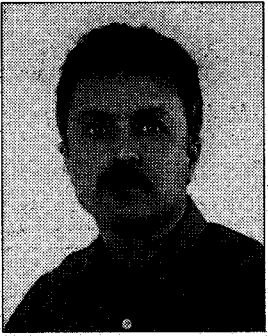
دانا عه‌لی

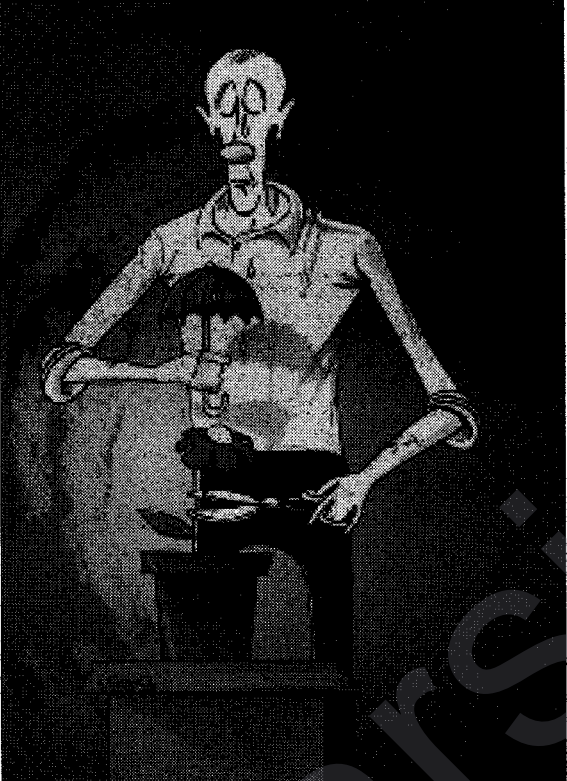
لیژده‌نا ناچینه سه‌ر ئه‌و جه‌ور و سه‌تمه‌ی گه‌لی کورده له میژووی دورپانیکی داگیرکراوی خویدا چه‌شتوویه‌تی و ناشمانه‌ویت لیکه‌نه‌وه‌ی جه‌ور و جۆر بۆ هۆکاره‌کانی ئه‌و میژووه جارمه‌نوسیه به‌اوینه ناو ئه‌م بابه‌ته‌وه. به‌ج شینوه‌یه‌ک کورده به زه‌بری ئاگر و ئاسن ناسنامه‌ی ده‌گۆردرا و له خاکی خۆی ده‌رده‌کرا و سامانی به تالان ده‌برا و له هیچ پایه‌ ده‌سه‌لاتیکی سیاسی و ئیداریدا پله‌و پایه‌ی پین نه‌ده‌درا... ئه‌مانه و هه‌موو نه‌هامه‌تیه‌کانی دیکه‌ش هه‌مووی راسته. به‌لام ده‌بیت خویندنه‌وه و لیکه‌نه‌وه‌ی هه‌ر که‌سیکی شو‌رشکیز و ئازادخواز و هه‌ر کوردیکی به ناگا له ره‌وشی سیاسی نیشتمان‌ه‌کی جیبیتی له پارچه‌ی بنده‌ستی عیراقدا. له دوا‌ی ناساندنی هه‌له‌جه‌ی کیه‌یاباران‌کراو به هه‌موو گۆری زه‌وی و سه‌رقالکردنی ده‌یان و سه‌دان ریکخراوی مرۆفی جیهانی به شالاری ئه‌نقاله به‌دناوه‌کان و پاش سیانزه سال ئازادی له سایه‌ی ده‌وله‌تیکی گه‌وره‌ی وه‌ک ئەمریکا و پشتیانیکردنی زۆربه‌ی ولاتانی زیندووی جیهانییه‌وه و سه‌رباری ئه‌و هاو‌په‌یمانیه‌ی به‌هیزه‌ی له داروخاندنی رژیمی دیکتاتۆری به‌غدا له‌گه‌ل ئەمریکا و هیزه‌ فیه‌ ره‌گه‌زه‌کان و ئنجا دروستکردنه‌وه‌ی ده‌سه‌لات و ده‌وله‌ت له عیراقدا و وه‌رگرتنی پۆسته هه‌ره گرنگه‌کانی ده‌وله‌ت وه‌ک جیگره‌کانی سه‌ره‌کۆمار و سه‌ره‌کۆله‌ی زیان و وه‌زاره‌تی ده‌روه و مافی مرۆف و ... هتد. له‌سه‌روو هه‌مووشیناوه‌ خاوه‌نداریتی نیشتمانیکی سه‌ربه‌خۆ و ئیداره و په‌له‌مانیکی یاسایی و باوه‌ریکراو و هیزی سه‌ربازی مه‌شقیکراو و چوار و بازانم به‌م زووانه ده‌بیته شه‌ش که‌نالی ئاسمانی، له‌سه‌ر هه‌موو ئه‌م پایه به‌هیزانه‌وه تا ئیستا سه‌رگر دایه‌تی سیاسی کورده‌ی به‌رانیه‌ر به به‌سویتترین برینی داگیرکراوی خۆی که‌ر کوک و ناوچه به‌عه‌ره‌بکراوه‌کانه، نه‌توانیت هه‌لو‌ئستیکی ئاشکر و په‌ک لایه‌خه‌روه نیشانیات. ئه‌وه‌ی جیگه‌ی سه‌رسنوپمانه له سه‌روینه‌ی پرۆسه‌ی رزگارکردنی عیراقدا... ولاتانی عه‌ره‌ب و هیزه سیاسییه جیهانییه‌کان به ولاتانی ئەمریکاشوه تزیستی زۆر گه‌وره‌یان نیشاندان که کورده له ئاکامی ئه‌و هه‌موو غه‌دروو زوله‌ی که‌ر کوک و ناوچه به‌عه‌ره‌بکراوه‌کاندا لیکراوه توله‌یکی زۆر خویتاوی بکاته‌وه و کاره‌ساتیکی نامرۆبی زۆر گه‌وره له ناوچه‌که‌دا بقه‌وم. ته‌نانه‌ت ئه‌و عه‌ره‌به تالانچی و بی ره‌حمانه‌ش که سالانیکی زۆره له‌و ناوچه‌دا سه‌روسامانی کوردیان ده‌خوارد، ئه‌وه‌ی قاچی هه‌بوو رایکردبوو ئه‌وه‌پشتی نه‌توانیبوو ره‌نگی مرده‌وی لێنیشتیوو، به‌لام دروشمی هه‌له به هه‌له چاکنابیه‌وه و کورده‌میلله‌تیکی شه‌رستانی و به به‌زه‌یه و گیانی لیبوردی هه‌یه، نه‌ک هه‌ر کورده گیانی توله‌ی له‌یادکرد، به‌لکه‌ پینشی جوان نه‌بوو تا ئه‌و برا عه‌ره‌به تالانچه‌ بۆ خۆی نه‌فهرموی، ماله زه‌ونکراوه‌که‌شی له‌ وه‌رنه‌گریته‌وه. له کاتی‌که‌دا که‌ ده‌بوو سه‌رگر دایه‌تی ئه‌و کاته‌ی ئۆپۆزسیونی عه‌ره‌بی عیراکی و نه‌ندامانی ئه‌نجومنه‌ی ده‌سه‌لات له عیراق شه‌رمیان له باسکردنی بارودۆخی که‌ر کوک بکراوه، که‌چی سه‌رگر دایه‌تی کورده زۆر پاله‌وان بازیانه باسیان له به‌زۆر جیگرکردنی یاسای ۸۸ کرد له ده‌ستووری کاتی عیراقدا. هه‌رچه‌نده ئه‌و یاسایه ته‌نا لاپه‌ره‌یه‌کی تۆز لێنیشتیوی ناو ئه‌و یاسا کاتییه‌ی به‌ دلنیا‌یه‌وه تا ته‌واوبوونی هه‌لبژاردنه‌کانیش له عیراقدا هه‌روا به فه‌رامۆشکراوی ده‌مییته‌وه. ئه‌و یاسایه‌ش یا وه‌ک خه‌ونی دروستکردنی ده‌وله‌ت واده و کاتی خۆی

له چاوه‌روانی هه‌لبژاردندا

نسماعیل ته‌نا - ته‌لما‌نا

پیش هه‌لبژاردنه‌کانی سه‌رۆکایه‌تی ئەمه‌ریکا، جۆن کیری و جۆرج بۆش له گه‌رمی پرۆپاگه‌نده هه‌لبژاردنه‌کانیدا ئه‌وه‌نده توند و تیز بوون، ده‌تکووت ئیستا نا ئیستا شه‌ر ده‌قه‌وم... وه‌لی هه‌ر ئه‌و "جۆنکیری" به توند و تیز و به‌حه‌ماسه‌ته‌ی پیش ۱۱/۲ پاش هاو‌بیرکردنی ده‌نگه‌کان و دۆزاندنی شه‌ره دیموکراتیه‌که له ۱۱/۲ دا و له به‌رده‌م کامیزاکان و ئاپۆره‌ی جه‌ماوه‌هه‌کی خۆیدا، دانی به شه‌کستخواردنی هیتا و به زه‌رده‌خه‌نه‌وه‌ش پیرۆزیایی له جۆرج بۆش کرد و رایگه‌یاند که ئه‌و هاو‌لاتیه‌که و "بۆش" ییش سه‌رۆک... هه‌روه‌ها سوپاسی لایه‌نگرانی خۆی کرد و گوتی؛ (ئه‌و شه‌ره شه‌ریکی دیموکراتی بوو، تا دوا فرسه‌ت به‌رگرمیان کرد، ئه‌مجاره نه‌مانتوانی بگه‌ینه ده‌سه‌لات و په‌ بۆچوونی خۆمان خزمه‌تی ئەمریکا، بکه‌ین، ئیستاش له پیناوی ئەمریکایه‌کی به‌هیز و په‌کگرتوو و ئارام؛ هه‌موو هه‌له‌کانی خۆمان له‌گه‌ل "جۆرج بۆش" ده‌خه‌ینه کار و به‌رده‌وام ده‌بین له خه‌بانکردن) به پینچه‌وانه‌ی مه‌زه‌نه‌به و راو بۆچوونی لایه‌نه‌که‌نه‌په‌رست و تاریکخاوه‌کان، چرکه به چرکه، پرۆسه‌ی هه‌لبژاردنه‌کان به‌ریوه‌ده‌چوو، سه‌رئه‌نجام ئه‌وه ده‌رکوت که هه‌ر ئه‌و ئەمریکا زله‌یزه‌ی جیهان، باشترین و دیموکراتیترین کۆمه‌لگای سه‌ر رووی زه‌مینه، له رووی دایینکردنی ئازادی تاکه‌ که‌س و قبولکردنی را و بۆچوونی جیاواز و پراکتیزه‌کردنی دیموکراتیه‌ت... ئه‌و که‌ره‌نابه ناسازانه‌ی که پرۆپاگه‌نده‌ی دژه ئەمریکایان ده‌کرد، زۆر به هینمی و به‌بی خه‌شه مه‌یدانه‌که‌یان چۆلکرد و پایدۆزیان لیکرد. چه‌ند رۆژیکیش پیش ئه‌م هه‌لبژاردنه، ده‌ره‌نجامی هه‌لبژاردنه سه‌رۆکایه‌تییه‌که‌ی ئه‌فگانه‌ستانیش ده‌رکوت و (حامید که‌ره‌زای) به زۆریه‌ی ده‌نگ بووه سه‌رۆک کۆمار.

هه‌ر له‌و ماوه‌ که‌مه چاوه‌روانییه‌دا، هاو‌لاتیانی کورده سه‌رقالی بیرکردنه‌وه و روانیه ئاسۆن... ده‌پرسن؛ (ده‌بیت سه‌رکرده‌کانه‌مان که به‌شیکی زۆریان ماوه‌یه‌کی باش له ئه‌وروپا و کۆمه‌لگای شه‌رستانیدا ژیا‌نیان بردۆته سه‌ر، ئه‌وه‌نده‌ی کۆمه‌لگای ئه‌فگانه‌سنگه‌راوان و دنیا‌یده نه‌بن و ریز له ویستی جه‌ماوه‌ر نه‌گرن؟! ده‌بیت پاش ئه‌و هه‌موو ده‌سه‌لات و مال و موک و پاره و پوله، له پرۆسه‌یه‌کی دیموکراتیدا ده‌سه‌لاته‌کانیان نه‌ده‌نه‌ده‌ست. خه‌لکیکی تر؟! تۆلایی ئه‌وانیش توشی هه‌مان ده‌ردی خافز نه‌سه‌د و شا حوسیتی ئوردنی و شای مه‌غریب نه‌بووین، پوانکردنی ده‌سه‌لات هه‌ربه‌خۆیان زه‌وا‌بینن؟! ئه‌وانه ئه‌و پرسیارانه‌ی که خه‌لکی رۆژانه دوباره‌یان ده‌که‌نه‌وه له داخۆیان و په‌یانه‌کانی پارته سیاسییه‌کان که‌وتووته گومانه‌وه. من هیچ کاتیک ره‌شبین نه‌بووم به‌لام پاش خویندنه‌وه و بینینی ئه‌و داخۆیان و هه‌وا‌لانه‌ی لێزه و له‌وی بلاو ده‌کریته‌وه، ته‌میکی ره‌ش به‌رچاوی گرتووم و ئه‌و ئاسۆ روونی که له‌چاوه‌روانیدا بووم خه‌ریکه لیل ده‌بیت، له کاتی بیرکردنه‌وه و خۆخویندنه‌وه‌شدا زۆر جارن له‌خۆم ده‌پرسم و به‌رپه‌رچی گه‌شبینیه‌که‌ی خۆم ده‌ده‌مه‌وه و ده‌لیم (تۆی بابایه‌کی دووره‌ده‌ست و له‌زید هه‌لکه‌ندراو باشتر له ره‌وشه‌که ده‌گه‌یت یان ئه‌وانه‌ی له

پیش هه‌لبژاردنه‌کانی سه‌رۆکایه‌تی ئەمه‌ریکا، جۆن کیری و جۆرج بۆش له گه‌رمی پرۆپاگه‌نده هه‌لبژاردنه‌کانیدا ئه‌وه‌نده توند و تیز بوون، ده‌تکووت ئیستا نا ئیستا شه‌ر ده‌قه‌وم... وه‌لی هه‌ر ئه‌و "جۆنکیری" به توند و تیز و به‌حه‌ماسه‌ته‌ی پیش ۱۱/۲ پاش هاو‌بیرکردنی ده‌نگه‌کان و دۆزاندنی شه‌ره دیموکراتیه‌که له ۱۱/۲ دا و له به‌رده‌م کامیزاکان و ئاپۆره‌ی جه‌ماوه‌هه‌کی خۆیدا، دانی به شه‌کستخواردنی هیتا و به زه‌رده‌خه‌نه‌وه‌ش پیرۆزیایی له جۆرج بۆش کرد و رایگه‌یاند که ئه‌و هاو‌لاتیه‌که و "بۆش" ییش سه‌رۆک... هه‌روه‌ها سوپاسی لایه‌نگرانی خۆی کرد و گوتی؛ (ئه‌و شه‌ره شه‌ریکی دیموکراتی بوو، تا دوا فرسه‌ت به‌رگرمیان کرد، ئه‌مجاره نه‌مانتوانی بگه‌ینه ده‌سه‌لات و په‌ بۆچوونی خۆمان خزمه‌تی ئەمریکا، بکه‌ین، ئیستاش له پیناوی ئەمریکایه‌کی به‌هیز و په‌کگرتوو و ئارام؛ هه‌موو هه‌له‌کانی خۆمان له‌گه‌ل "جۆرج بۆش" ده‌خه‌ینه کار و به‌رده‌وام ده‌بین له خه‌بانکردن) به پینچه‌وانه‌ی مه‌زه‌نه‌به و راو بۆچوونی لایه‌نه‌که‌نه‌په‌رست و تاریکخاوه‌کان، چرکه به چرکه، پرۆسه‌ی هه‌لبژاردنه‌کان به‌ریوه‌ده‌چوو، سه‌رئه‌نجام ئه‌وه ده‌رکوت که هه‌ر ئه‌و ئەمریکا زله‌یزه‌ی جیهان، باشترین و دیموکراتیترین کۆمه‌لگای سه‌ر رووی زه‌مینه، له رووی دایینکردنی ئازادی تاکه‌ که‌س و قبولکردنی را و بۆچوونی جیاواز و پراکتیزه‌کردنی دیموکراتیه‌ت... ئه‌و که‌ره‌نابه ناسازانه‌ی که پرۆپاگه‌نده‌ی دژه ئەمریکایان ده‌کرد، زۆر به هینمی و به‌بی خه‌شه مه‌یدانه‌که‌یان چۆلکرد و پایدۆزیان لیکرد. چه‌ند رۆژیکیش پیش ئه‌م هه‌لبژاردنه، ده‌ره‌نجامی هه‌لبژاردنه سه‌رۆکایه‌تییه‌که‌ی ئه‌فگانه‌ستانیش ده‌رکوت و (حامید که‌ره‌زای) به زۆریه‌ی ده‌نگ بووه سه‌رۆک کۆمار.

• رینگای یه کیتی نه وروپا
له نامه و شهر نه خوه
نیده بهری.
• نهها جینه جیکردنی
راسپارده کانی کۆپنهاگ رینگا
بو دهستی کردنی گفتوگو
ده که نه وه.

لاپه ری ۲

۲۰۰۴ / ۱۲ / ۳

روژنامه یه کی ههفتانه ی گشتیه

ژماره ۱۳ (سالی یه که م)

لیستی هاوبهشی کورد له هه لبراردنه کاندادا . . خه لکی کوردستانی دنییا کرده وه!

• به بریاری ۱۹۹۲ ری له بهردهم راگه یاندنی دهو له تی کوردستان ناوه لایوو.

• به بریاری نه مرۆش هیزه کانی کورد جاریکی تر سویند و پهیامی یه کیتی نه ته وه یی ناو خوییان ئیمزا کرد.

کهر کوک... ته نها دور یانکی ئابرومه ندانه ی سه ر کردایه تی سیاسی کورد ده!

• تا ئیستا سه ر کردایه تی سیاسی کوردی
به راشه ر به به سویتترین برینی داگیرکراوی
خۆی که که رکوک و ناوچه به عه ره بکراوه کانه،
نه توانیت هه ئوستیکی ئاشکرا و یه ک
لایه شه ره وه نیشاندات.

لاپه ری ۲

کورد له دو سیی هه لبراردنه کانی عیرا قدا

- لاپه ره یه کی تابه ت بو ئاووتو یکردنی
هه موو لایه نه کانی نه و مه سه له یه.
- گرنگی به شه ردا یکردنی کورد له
هه لبراردنه کانی داها تووی عیرا قدا
- به شه ردا ی نه کردنی کورد له و هه لبراردنه کاندادا
چ ئاکام و نه نه جمانیکی لایه شه ره وه وه؟
- هه لسه نگاندنی پاشه روژی سیاسی کورد له
چوار چیوه ی سیسته میکی فیدرالی له عیرا قدا
- هه لسه نگاندنی پاشه روژی سیاسی
کورد له چوار چیوه ی سیسته میکی
فیدرالی له عیرا قدا

لاپه ری ۵

فه سادی ئیداری و فه سادی قسه!

• به بی جیکه مه ت نه بوو که له سه ری
سه ره وه ی هه ره می ده سه لاته وه، زانی یه که م
ئامازه ی بو هه بوونی "فه سادی ئیداری" کرد
له ئینو ده زگا جیزی و حکومه کانی کوردستاندا
له سیلمانی!

لاپه ری ۱۳

رون کردنه وه

خوینه ری به ریژ، هه ندی جار
کله ییمان بو دین که وا پهیامی
کورد له کاتی خۆی ناکاته شوینی
روژنامه فرۆشتن و نه هه فالانه ی
که ئابونه یان هه یه، روژنامه درهنگ
ده کاته ده ستیان. له کاتیک که داوای
لینور دنتان لایه که یه، به ئیوه ی نازیز
را ده که بنین که وا پهیامی کورد به
رینگای کۆمپانی که وه بلاو ده بیته و نه م
گرفته له لای نه وان دروست بووه
و هه ولی چاره سه رکردنی ده دین.
تکاتان لایه که یه که وا هه ر گرفتیکی
به م جو ره بو تان بیته پیش، ئاگادارمان
بکه نه وه بو نه وه ی ئیمه ش ئاگاداری
کۆمپانی که بکه یه و چاره سه ربیته.

ههنگاویکی میژووی ۲۰۰۴/۱۲/۱ پیرمام- باشوری کوردستان

بریارانه لابdat، ده بی ئیمه نه هیلین، له
کوردستان و له ناو ره وه ندی کورددا
بزافیکی مه دنی په یدابیت، به هیز بیت
و بتوانیت کارتیکردن له سه ر بزاف و
هه لو یستی پارت و حکومه تی کوردستان
بکات. کی زه ره مه مند ده بیته؟
یه کیتی نه ته وه یی ناو خۆیی.
نه وه ی هه ول به دات تیکیشی به دات،
ده بیته ئیمه له به رام به ریدا را وه ستین.
را په رینی ئاشتیانه ی گه لی ئو کرانیا
نمونه یکی باشه. نه وه ی هه ول به دات
یه کیتی میله ته ی کورد تیکبات، ده بی
میله ته ی کوردیش توانای نه وه ی هه بی
که په شیمانی بکاته وه.
بانگی پهیامی کورد نه مه یه: "نه م
ههنگاوه میژووییه له میله ته ی کورد
پیروژ بیت و ئیمه له ئیستا وه ده ستی
پیده که یه و ده بین به چاودیری نه م
پرو سه یه و بانگه یشتی خوینه رانی
خۆمانیش ده که یه."

نه و نه ته وانیه ی که خا وه ن ستراتیجیه ت
و پهیامی میللین، ریژیان هه یه.
به م بریاره، هه ر دوو پارته ی سه ره که یه که ی
کوردستان مه ترسییه کانی پرۆسه ی
دیموکراتی ناو خۆیان خسته لا وه. جاری
وا هه یه که گه ل و کۆمه ل له هه ندی
قۆناغی سهخت و دژوار ده رباز ده بین
و پیویسته هیزه نه ته وه ییه کانیان یه ک
بکه ن و هه لو یستیکی یه کگر توویان
هه بیته. نه مرۆ کوردستان له رییه کی
سهختدا ده رباز ده بیته و به رژه وه ندی
میله ت له سه روی هه ر شتیکی
تره وه یه.
نه م موژده و بیارییه له گه لی کورد و
کوردستان پیروژ بیت.
بریاری هه ر دوو پارته کان به س نییه،
پیویسته هه موومان ببینه چاودیر و
پاسه وانیه نه م بریاره. پیویسته چا
و گوینی ئیمه له سه ر نه م بریاره بیت.
هه گه ر روژیکی له روژان یه کیک خۆ له م

بریاری نه مرۆش هیزی کوردی جاریکی
تر سویند و پهیامی یه کیتی نه ته وه یی
ناو خۆییان ئیمزا کرد.
له سالی ۱۹۹۴ شه ری دلته زینی
ناو خۆیی ده ستیپیکرد، که زه ره ر و
زیانکی گه وه ری له بزواتی کوردیدا،
پیشکه وتنی ده وه له تی کوردستان به
را ده ی که م پینج سالان به دوا که وت،
نه گه ر نه و شه ره نه بوایه نه مرۆ
کوردستان له ره وشیکی تر دا ده بوو.
به بریاری نه مرۆی پارته ی یه کیتی،
ده رمانی کۆتاییان له برینی کووری
میله ته ی کورددا و دلایان شاد کرد.
نه م بریاره حورمه تی کورد له ناوه ندیه
نیوه وه له تییه کانی شه وه به رز ده کات. به م
بریاره کورد بو دنیای ئاشکرا کرد
که وا میله تیکی ریکن و ده توان بو
به رژه وه ندی نه ته وه ی خۆیان، ده ستی
یه کتر بگرن و کیشه ناو خۆیییه کان
بخه نه لا وه.

بایرام ئایاز -
سه روکی پارته ی دیموکراتی
کوردستان مه سعود بارزانی
و سه کرتیری گشتی یه کیتی
نیشتمانی کوردستان جه لال
تاله بانی، روژی ۲۰۰۴/۱۲/۱
موژده ییکی پیروژیان به خه لکی
کوردستان گه یاند.
ولایه ره وه ران له سه ر تاسه ری
کوردستان و هه موو جیهانیش
به م موژده یه گه لیک شاد بوون.
دلی کورد نه وه ندی گه ش بووت،
که ناحه زان و که سانی دل ره ش
له ترسا ناتوانین قسه بکه ن،
هه ره وه دلی دو ستانی کورد
شاد بوو.
نه م بریاره ی پارته ی یه کیتی،
ههنگاویکی میژووییه، عیراق
و کوردستان له قۆناغیکی
ستراتیجی و گرنگدا ده رباز ده بین،
ره وشی کوردستان زۆر
هه ستاره، نه ته وه ی کورد
له به رام به ر ره وشیکی وا
دایه که بتوانیت پاشه روژیکی
به خته وه تر به ده ستیپیکریت.
دیسان مومکینه نه م ره وشه
خراپتر بیت و نه م ده رفه ته
زیزینه ی سیزده سالی رابردوو
له ده ست بچیت.

دوره وه ری کوردستان هه موو دوژمن،
ئامانجی هه موویان له ناو بردنی ده وه له تی
کوردستانه، نه گه ر ده وه له تی کوردستان
له ناو بچیت، ره وشی دوا ی هه ردوو
جهنگی جیهانی یه که م و دو وه م بو
ئیمه ی کورد دووباره ده بیته وه. نه و
ره وشه ی که گه لی کوردی هینابووه
به رده م هه بوون و نه بوون. نه گه ر
گه لی کورد ژبانی ده وه له تی کوردستان
مسوگه ر نه کات، مومکینه جاریکی تر
بکه ویته ناو نه و ره وشه تال و تر شه.
نه م بریاره ی که پارته ی یه کیتی
داویانه، پارت و ریکخراوه کانی تریش
پشتیوانی لایه که ن، ته مه نی ده وه له تی
کوردستان دریز و مسوگه ر ده کات.
دوا ی نه م بریاره کورد و کوردستانی
ئیتز ده توان دلایان و به سه رو کایه تی
خۆیان سه ره ره زین.
نه م بریاره به قه د بریاری نه نه جمانه کانی
هه لبراردنه کانی ۱۹۹۲ گرنگه، به
بریاری ۱۹۹۲ ری له به رده م راگه یاندنی
ده وه له تی کوردستان ناوه لایوو. به